

Grondwettelijk Hof

**Arrest nr. 30/2026
van 12 maart 2026
Rolnummer : 8349**

In zake : het beroep tot vernietiging van de wet van 29 maart 2024 « tot oprichting van de gemeenschappelijke gegevensbank ‘ Terrorisme, Extremisme, Radicaliseringsproces ’ (‘ T.E.R. ’) en tot wijziging van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, de wet van 30 juli 2018 tot oprichting van lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme en de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt », ingesteld door de vzw « Ligue des droits humains » en de vzw « Défense des Enfants - International - Belgique ».

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters Pierre Nihoul en Luc Lavrysen, en de rechters Thierry Giet, Joséphine Moerman, Michel Pâques, Yasmine Kherbache, Sabine de Bethune, Emmanuelle Bribosia, Willem Verrijdt en Magali Plovie, bijgestaan door griffier Nicolas Dupont, onder voorzitterschap van voorzitter Pierre Nihoul,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. Onderwerp van het beroep en rechtspleging

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 16 oktober 2024 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 18 oktober 2024, is beroep tot vernietiging van de wet van 29 maart 2024 « tot oprichting van de gemeenschappelijke gegevensbank ‘ Terrorisme, Extremisme, Radicaliseringsproces ’ (‘ T.E.R. ’) en tot wijziging van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, de wet van 30 juli 2018 tot oprichting van lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme en de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt » (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 16 april 2024) ingesteld door de vzw « Ligue des droits humains » en de vzw « Défense des Enfants - International - Belgique », bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Catherine Forget, advocate bij de balie te Brussel.

De Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Nicolas Bonbled en mr. Lise-Marie Hennau, advocaten bij de balie te Brussel, heeft een memorie ingediend, de verzoekende partijen hebben een memorie van antwoord ingediend en de Ministerraad heeft ook een memorie van wederantwoord ingediend.

Bij beschikking van 17 december 2025 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers Magali Plovie en Willem Verrijdt te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen was, dat geen terechtzitting zou worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek om te worden gehoord, zou hebben ingediend, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten na die termijn zouden worden gesloten en de zaak in beraad zou worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van het eerste middel

A.1. Het eerste middel is afgeleid uit de schending, door de wet van 29 maart 2024 « tot oprichting van de gemeenschappelijke gegevensbank ' Terrorisme, Extremisme, Radicaliseringsproces ' (' T.E.R. ') en tot wijziging van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, de wet van 30 juli 2018 tot oprichting van lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme en de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt » (hierna : de bestreden wet), van de artikelen 10, 11 en 22 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, met de artikelen 8, 10, 13 tot 15 en 54 van de richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 « betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad » (hierna : de Politierichtlijn) en met de artikelen 7, 8, 47 en 52 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna : het Handvest). Dat middel bestaat uit twaalf grieven.

A.2. De eerste zes grieven zijn afgeleid uit de schending van het wettigheidsbeginsel.

A.3.1. In de eerste grief voeren de verzoekende partijen aan dat het in artikel 2, 11°, van de bestreden wet bedoelde begrip « haatpropagandist » niet voldoende nauwkeurig is omschreven. Ten eerste is het door de haatpropagandist nagestreefde doel (« schade [...] berokkenen aan de beginselen van de democratie of de mensenrechten, de goede werking van de democratische instellingen of andere grondslagen van de rechtsstaat ») in dermate vage en ruime bewoordingen omschreven dat dat begrip van toepassing kan zijn op uitlatingen die door de vrijheid van meningsuiting worden beschermd. Bepaalde kritiek op de werking van de rechterlijke macht of op het kiesstelsel zou ook in die zin kunnen worden opgevat dat zij een dergelijke doelstelling nastreeft. Ten tweede geeft de vereiste volgens welke de haatpropagandist « het gebruik van geweld of dwang als actiemethode » moet rechtvaardigen, aanleiding tot verwarring tussen geweld en geweldloze dwang, die betrekking zou kunnen hebben op personen die op geweldloze wijze pleiten voor maatschappelijke veranderingen, door bijvoorbeeld tot burgerlijke ongehoorzaamheid op te roepen. De verzoekende partijen verwijzen daaromtrent naar het verslag van 1 maart 2019 van de speciale rapporteur van de Verenigde Naties voor de bevordering en de bescherming van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden bij terrorismebestrijding, met als opschrift « Effet des mesures de

lutte contre le terrorisme et l'extrémisme violent sur l'espace civique et sur les droits des acteurs de la société civile et des défenseurs des droits de l'homme » (Impact van de maatregelen ter bestrijding van terrorisme en gewelddadig extremisme op de civiele ruimte en op de rechten van de actoren van het maatschappelijk middenveld en de verdedigers van de mensenrechten) (A/HRC/40/52). Zij verwijzen eveneens naar het arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens van 15 oktober 2015 in zake *Perinçek t. Zwitserland* (grote kamer, ECLI:CE:ECHR:2015:1015JUD002751008), volgens hetwelk een uitlating die het gebruik van dwang rechtvaardigt om bepaalde doelstellingen te bereiken, wordt beschermd door de vrijheid van meningsuiting zolang zij niet rechtstreeks of onrechtstreeks tot geweld oproept of geweld, haat of intolerantie rechtvaardigt. Ten derde kan het begrip « haatpropagandist » aanleiding geven tot verwarring met de strafbare feiten bestaande in het « aanzetten tot haat » en « verspreiden van denkbeelden die zijn gegrond op rassuperioriteit of rassenhaat » bedoeld in de artikelen 20 en 21 van de wet van 30 juli 1981 « tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden ». Ten vierde is het begrip « radicaliserende invloed » niet voldoende nauwkeurig. In samenhang gelezen met het begrip « radicaliseringsproces » bedoeld in artikel 3, 15°, van de wet van 30 november 1998 « houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten », voert dat begrip een intentioneel element in dat echter nog steeds ver afstaat van een bedoeling om aan te zetten tot het plegen van een terroristische handeling. De verwijzing naar « elke actie » leent zich overigens tot ruime en moeilijk voorzienbare toepassingen. De verzoekende partijen vragen zich bijvoorbeeld af of de publicatie van informatie van openbaar belang die bij een deel van de bevolking woede zou opwekken, niet zou kunnen worden gekwalificeerd als « radicaliserende invloed ».

De verzoekende partijen betogen dat hun analyse van het begrip « haatpropagandist » niet artificieel is : zij stellen vast dat de gebruikte bewoordingen vatbaar zijn voor verwarring en dat zij niet duidelijk zijn. Zij voegen eraan toe dat informatie, zoals kritische informatie betreffende het eigendomsrecht, afbreuk kan doen aan de mensenrechten.

De verzoekende partijen voeren aan dat soortgelijke kritieken kunnen worden geformuleerd ten aanzien van het in artikel 2, 9°, van de bestreden wet bedoelde begrip « potentieel gewelddadige extremist ».

A.3.2. De Ministerraad voert aan dat de eerste grief van het eerste middel niet gegrond is. Ten eerste dienen de in artikel 2, 11°, van de bestreden wet opgesomde criteria cumulatief te worden toegepast, zodat het niet pertinent is elk criterium afzonderlijk aan het wettigheidsbeginsel te toetsen. De vereiste graad van nauwkeurigheid van de bestreden wet moet overigens rekening houden met het domein van de nationale veiligheid waarin die wet past. Ten tweede geeft de vereiste volgens welke de haatpropagandist « het gebruik van geweld of dwang als actiemethode » moet rechtvaardigen (artikel 2, 11°, *b*)) geen aanleiding tot verwarring tussen geweld en geweldloze dwang, aangezien de kwalificatie als haatpropagandist bovendien de bedoeling vereist om, enerzijds, schade te berokkenen aan de beginselen van de democratie of de mensenrechten (artikel 2, 11°, *a*)) en, anderzijds, een radicaliserende invloed uit te oefenen (artikel 2, 11°, *c*)). Die laatste bepaling bevat een moreel element, namelijk de bedoeling om invloed uit te oefenen teneinde een radicaliseringsproces te initiëren, te ondersteunen of ertoe bij te dragen. De parlementaire voorbereiding bevestigt dat onder het begrip « dwang » enkel de gewelddadige dwang moet worden verstaan. Ten derde is de kritiek volgens welke het begrip « haatpropagandist » aanleiding zou kunnen geven tot verwarring met de begrippen « aanzetten tot haat » en « verspreiden van denkbeelden die zijn gegrond op rassuperioriteit of rassenhaat » onontvankelijk omdat die kritiek niet wordt gestaafd door de verzoekende partijen. Ten vierde leent de verwijzing naar « elke actie » in artikel 2, 11°, *c*), zich niet tot ruime of moeilijk voorzienbare toepassingen indien die bewoordingen in samenhang worden gelezen met de vereisten bedoeld in de punten *a*), *b*) en *c*) van artikel 2, 11°. De publicatie van informatie van openbaar belang die de woede van een deel van de bevolking opwekt, zou niet kunnen worden gekwalificeerd als « radicaliserende invloed », aangezien een dergelijke publicatie, zijnde van openbaar belang, niet tot doel zou hebben schade te berokkenen aan de beginselen van de democratie of de mensenrechten. Evenzo zou kritische informatie betreffende het eigendomsrecht die aanleiding zou geven tot gewelddadige manifestaties, niet kunnen worden gelijkgesteld met een radicaliserende invloed, aangezien de loutere kritiek betreffende het eigendomsrecht niet kan worden beschouwd als een handeling die het gebruik van geweld of dwang als actiemethode rechtvaardigt.

A.4.1. In de tweede grief doen de verzoekende partijen gelden dat artikel 9 van de bestreden wet het aan de Koning overlaat om de essentiële elementen van de verwerking te bepalen, in zoverre het de Koning machtigt om de doeleinden van de koppeling tussen de gegevensbanken te regelen.

A.4.2. De Ministerraad voert aan dat de tweede grief van het eerste middel niet gegrond is. Hij stelt vast dat de kritiek van de verzoekende partijen is gericht tegen artikel 9 van het voorontwerp van wet dat aan de basis ligt van de bestreden wet. Die bepaling werd echter aangepast ingevolge het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State over het voorontwerp van wet, het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna : de

GBA) nr. 97/2023 van 16 juni 2023 en het advies van het Vast Comité van Toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (hierna : het Vast Comité I) nr. 004/VCI/2023 van 13 juli 2023. Volgens de Ministerraad zijn de doeleinden van de koppeling wel degelijk opgenomen in artikel 9, § 1, tweede lid, van de bestreden wet.

A.5.1. In de derde grief voeren de verzoekende partijen aan dat de machtigingen die artikel 16 van de bestreden wet aan de Koning verleent, te ruim zijn geformuleerd. Het feit dat, volgens de Ministerraad, andere diensten later een recht op toegang tot de gemeenschappelijke gegevensbank « Terrorisme, Extremisme, Radicaliseringsproces » (hierna : T.E.R.) zouden kunnen verkrijgen, versterkt die grief, aldus de verzoekende partijen.

A.5.2. Volgens de Ministerraad is de derde grief van het eerste middel niet gegrond. Hij merkt op dat het Controleorgaan op de politionele informatie, in zijn advies van 20 juni 2023, kritiek heeft geformuleerd die soortgelijk is aan die van de verzoekende partijen en dat de wetgever daarop heeft geantwoord in de parlementaire voorbereiding. Die parlementaire voorbereiding vermeldt de partnerdiensten die de wetgever op voorhand heeft kunnen identificeren. Het is echter mogelijk dat andere diensten in de toekomst een toegangsrecht moeten verkrijgen. De Ministerraad is van mening dat de in artikel 16 bedoelde machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen vooraf door de wetgever zijn vastgesteld. Volgens de Ministerraad somt de bestreden wet in duidelijke en precieze bewoordingen de categorieën van persoonsgegevens op die in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. worden verwerkt. De partnerdiensten beschikken over een lees- en schrijfrecht of een vraagrecht met betrekking tot die gegevensbank, zodat zij toegang kunnen hebben tot de in artikel 6, § 2, van de bestreden wet opgesomde categorieën van gegevens. Wat betreft de betrokken categorieën van personen, geeft artikel 2, 4°, a) en b), van de bestreden wet een nauwkeurige omschrijving van de term « entiteit » bedoeld in artikel 6, § 2, van dezelfde wet. Het doeleinde van de verwerking door de partnerdiensten is gepreciseerd in artikel 16 van de bestreden wet. Wat betreft de categorieën van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens, somt artikel 2, 3°, van de bestreden wet nauwkeurig alle diensten op die onder het begrip « partnerdiensten » moeten worden begrepen. De maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens is niet pertinent wat betreft het lees- en schrijfrecht of het vraagrecht van de partnerdiensten. De afdeling wetgeving van de Raad van State heeft ten slotte geen kritiek geuit over artikel 17 van het voorontwerp van wet dat ten grondslag ligt aan artikel 16 van de bestreden wet.

A.6.1. In de vierde grief voeren de verzoekende partijen aan dat de bij artikel 33, § 2, 7° en 8°, van de bestreden wet bedoelde mogelijkheid voor de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA), de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB), de « Office wallon de la formation professionnelle et de l'emploi » (FOREm), de « Arbeitsamt der Deutschsprachigen Gemeinschaft Belgiens » (ADG) en de Dienst Vreemdelingenzaken om « specifieke maatregelen » te nemen tegen de persoon die in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. is geregistreerd, niet voldoende nauwkeurig is aangezien de betrokken maatregelen en de overeenstemmende wetsbepalingen niet worden geïdentificeerd. De verzoekende partijen zijn van mening dat de bestreden wet tot een vermenging van taken leidt die onbestaanbaar is met het wettigheidsbeginsel en het finaliteitsbeginsel. Het is ondenkbaar dat de deelnemers van de Lokale task force overleg plegen over de door de RVA en de Dienst Vreemdelingenzaken te nemen maatregelen, terwijl die diensten verschillende doeleinden nastreven.

A.6.2. Volgens de Ministerraad berust de vierde grief van het eerste middel op een verkeerde lezing van artikel 33, § 2, 7° en 8°, van de bestreden wet. Die bepaling heeft enkel betrekking op het overleg van de Lokale task force over de mogelijkheid om al dan niet een of meerdere in paragraaf 2 bedoelde maatregelen te nemen. Het resultaat van dat overleg wordt vervolgens bezorgd aan de bevoegde overheden die de eventuele maatregelen zullen nemen ten aanzien van een in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. beoogde entiteit. De Lokale task force is dus niet bevoegd om zelf de in paragraaf 2 opgesomde maatregelen te nemen. De Ministerraad merkt op dat noch de afdeling wetgeving van de Raad van State, noch het Vast Comité I, noch de GBA kritiek hebben geuit ten aanzien van artikel 33, § 2, 7° en 8°. Precies omdat de onderzochte maatregelen verschillende doeleinden nastreven, dient de Lokale task force die maatregelen in hun geheel te benaderen, teneinde te beoordelen of zij het gevaar dat uitgaat van de betrokken persoon maximaal kunnen beperken. Indien de Lokale task force in het kader van de opvolging van een in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. geregistreerde persoon vaststelt dat een maatregel van de Dienst Vreemdelingenzaken ingaat tegen een maatregel van de RVA wat betreft de re-integratie van die persoon in de maatschappij, zal hij met de Dienst Vreemdelingenzaken het resultaat van zijn overleg delen en die Dienst voorstellen om zijn maatregel aan te passen. De Dienst Vreemdelingenzaken zal echter als enige bevoegd blijven om de te nemen maatregel te beoordelen ten aanzien van de doeleinden die hij nastreeft.

A.7.1. In de vijfde grief verwijten de verzoekende partijen artikel 32, § 1, vierde lid, van de bestreden wet dat de diensten die door de voorzitter van de Lokale task force kunnen worden uitgenodigd, niet bepaalbaar zijn,

zodat een betrokkene zich niet ervan kan vergewissen dat de verwerking van zijn gegevens door de uitgenodigde diensten noodzakelijk is en in verhouding staat tot de beoogde doelstelling. Het feit dat, volgens de Ministerraad, andere diensten later een recht op toegang tot de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. zouden kunnen verkrijgen, versterkt die grief, aldus de verzoekende partijen.

A.7.2. De Ministerraad voert aan dat de vijfde grief van het eerste middel niet gegrond is. Volgens hem blijkt uit de parlementaire voorbereiding dat de wetgever rekening heeft gehouden met de opmerkingen die door de afdeling wetgeving van de Raad van State, door de GBA en door het Vast Comité I zijn geformuleerd. Het is bovendien niet noodzakelijk dat de diensten die kunnen worden uitgenodigd, bepaalbaar zijn, aangezien de gegevens of informatie waarover de andere leden van de Lokale task force beschikken, niet aan de uitgenodigde diensten worden meegedeeld.

A.8.1. In de zesde grief klagen de verzoekende partijen aan dat de artikelen 23 en 26 van de bestreden wet geen exhaustieve lijst van de mogelijke bestemmingen van de « informatiekaart » bevatten. Zij verwijzen naar de arresten van het Hof nrs. 29/2018 (ECLI:BE:GHCC:2018:ARR.029) en 44/2015 (ECLI:BE:GHCC:2015:ARR.044), naar het arrest van het Hof van Justitie van 12 januari 2023 in zake *RW t. Österreichische Post AG* (C-154/21, ECLI:EU:C:2023:3) en naar het voormelde advies van de GBA nr. 97/2023.

A.8.2. De Ministerraad voert aan dat de zesde grief van het eerste middel niet gegrond is. Ten eerste heeft de wetgever de diensten geïdentificeerd die, voor zover hij weet, in aanmerking komen om toegang te krijgen tot de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. Het zou voor hem echter onmogelijk zijn geweest om al die diensten op voorhand te bepalen. Ten tweede bevat de informatiekaart slechts een beperkt aantal inlichtingen, zonder toegang te geven tot de gegevensbank. Ten derde is het noodzakelijk dat bepaalde inlichtingen, via de informatiekaart, kunnen worden meegedeeld aan andere diensten dan de in de bestreden wet bedoelde diensten. Het zou ondenkbaar zijn dat het doorzenden van cruciale informatie in het kader van de bestrijding van terrorisme en extremisme in dringende gevallen wordt verhinderd omdat een te beperkend wetgevend instrument dient te worden herzien. Ten vierde blijkt uit artikel 156, § 1, 1°, c), van de wet van 30 juli 2018 « betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens » (hierna : de wet van 30 juli 2018) dat de categorieën van ontvangers van informatiekaarten zullen worden geïdentificeerd in het register van de gegevensverwerking, zodat de bevoegde toezichthoudende organen de nodige verificaties zullen kunnen verrichten. Ten vijfde is de Ministerraad van mening dat de verzoekende partijen niet uitleggen in welk opzicht de uittreksels uit het advies van de GBA waarnaar zij verwijzen, aantonen dat het ontbreken van een exhaustieve lijst van de mogelijke bestemmingen van de informatiekaart afbreuk doet aan het wettigheidsbeginsel. Hij beklemtoont dat de wetgever zich naar de aanbevelingen van de GBA heeft geschikt.

A.9. De zevende en achtste grief zijn afgeleid uit de schending van de vereisten inzake noodzakelijkheid en doeltreffendheid.

A.10.1. In de zevende grief voeren de verzoekende partijen aan dat de wetgever geen rekening heeft gehouden met de opmerkingen van de GBA met betrekking tot de diensten die toegang hebben tot de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. Volgens de verzoekende partijen vloeit de verplichting om in een periodiek evaluatieverslag te voorzien wel degelijk voort uit artikel 52, lid 1, van het Handvest en uit artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

A.10.2. Volgens de Ministerraad is de zevende grief van het eerste middel niet gegrond. Hij geeft aan dat de gemeenschappelijke gegevensbank « Terrorist Fighters » (terreurstrijders) en de gemeenschappelijke gegevensbank « Haatpropagandisten » in 2016 en in 2018 werden opgericht naar aanleiding van de aanslagen van 22 maart 2016 om informatie doeltreffender te kunnen uitwisselen tussen de diensten die over bevoegdheden beschikken inzake de bestrijding van terroristische en extremistische dreigingen. De bestreden wet houdt rekening met de jaarlijkse verslagen van het Vast Comité I en het Controleorgaan op de politionele informatie over die gegevensbanken. In die verslagen werd de gegrondheid van de toegangen die aan de partners van de gemeenschappelijke gegevensbanken werden verstrekt, nooit ter discussie gesteld. De moeilijkheden met betrekking tot de inachtneming van het evenredigheidsbeginsel werden evenmin daarin opgeworpen. Er werd integendeel betreurd dat de gegevensbanken niet voldoende werden aangevuld door bepaalde diensten. De Ministerraad voert overigens aan dat de aanbeveling van de GBA met betrekking tot de productie van statistieken met het oog op de publicatie van een periodiek evaluatieverslag over de doeltreffendheid van de toegepaste verwerkingsmethoden en de in de bestreden wet bedoelde overheden, opportuïteitskritiek betreft die niet onder de bevoegdheid van het Hof valt. Artikel 52, § 1, van het Handvest en artikel 8 van het Europees Verdrag voor de

rechten van de mens leggen volgens de Ministerraad geen dergelijke verplichting op. Ten slotte kunnen de parlementaire organen die ermee belast zijn de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. te controleren, in voorkomend geval het voorleggen van statistieken vereisen.

A.11.1. In de achtste grief betogen de verzoekende partijen dat de wetgever geen rekening heeft gehouden met de opmerkingen van de GBA in haar voormelde advies nr. 97/2023 wat betreft de in artikel 32 van de bestreden wet bedoelde deelname van de Dienst Vreemdelingenzaken en de andere diensten aan de Lokale task forces. Uit het feit dat de wet van 15 december 1980 « betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen » aan de bevoegde overheden de zorg overlaat om het verblijf op het Belgische grondgebied te beperken of te verbieden omwille van de nationale veiligheid, kan overigens niet worden afgeleid dat die overheden ten behoeve van de nationale veiligheid optreden.

A.11.2. Volgens de Ministerraad is de achtste grief van het eerste middel niet gegrond. Hij merkt ten eerste op dat de verzoekende partijen niet uiteenzetten waarom de bestreden wet in haar geheel zou moeten worden vernietigd op basis van die grief, en niet enkel artikel 32 ervan. Zij leggen evenmin uit in welk opzicht die laatste bepaling niet in overeenstemming zou zijn met het wettigheidsbeginsel. Ten tweede, in tegenstelling tot hetgeen de GBA aanvoert in haar advies, verwijst de wetgever naar de zaak Jürgen Conings ter illustratie van de problematiek waaraan de bestreden wet wil verhelpen en niet ter verantwoording van de deelname van de Dienst Vreemdelingenzaken en de andere diensten aan de Lokale task forces. Die deelname geeft gevolg aan de aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie rond de aanslagen van 2016. De aanwezigheid van de Dienst Vreemdelingenzaken en de andere diensten binnen de Lokale task forces is verantwoord door hun bevoegdheden in aangelegenheden inzake openbare orde en nationale veiligheid. De Dienst Vreemdelingenzaken staat bovendien in voor de coördinatie tussen de maatregelen die door de verschillende deelnemers aan de Lokale task force worden genomen ten aanzien van een vreemdeling. Ten derde verwijst de Ministerraad naar de argumenten over de weerlegging van de vijfde grief wat betreft de kritiek van de GBA volgens welke de diensten die voor de Lokale task force kunnen worden uitgenodigd, bepaalbaar moeten zijn. Ten vierde is het begrip « gegevensuitwisseling » in de zin van artikel 31 van de bestreden wet, geen verwerking. Het gaat om een mondelinge uitwisseling die niet onder de bevoegdheid van de GBA valt. De schriftelijke uitwisselingen tussen partners van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. vinden plaats in het kader van die gegevensbank. De deelnemers die worden uitgenodigd voor de Lokale task force nemen niet deel aan een gegevensuitwisseling : zij leveren een eenzijdige bijdrage aan de Lokale task force om de bijzondere situatie van een entiteit te contextualiseren.

A.12. De negende tot twaalfde grief zijn afgeleid uit de schending van de evenredigheidsvereiste.

A.13.1. In de negende grief verwijten de verzoekende partijen artikel 5 van de bestreden wet dat het geen onderscheid maakt tussen, enerzijds, de door de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. nagestreefde doeleinden en de doeleinden van de verwerkingen van persoonsgegevens die door elke dienst worden uitgevoerd en, anderzijds, de strategische, tactische en operationele noodzaak.

A.13.2. Volgens de Ministerraad is de negende grief van het eerste middel niet gegrond. Hij stelt vast dat de wetgever, ingevolge het voormelde advies van de GBA nr. 97/2023, heeft geantwoord op de door de verzoekende partijen opgeworpen kritieken met betrekking tot de doeleinden van de gegevensbank. De bestreden wet creëert geen nieuwe rechten voor de betrokken diensten. Wanneer zij reeds toegang hebben tot de gegevens van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. krachtens de bij hun respectieve organieke wetten bepaalde verwerkingsdoeleinden, volstaat een loutere verwijzing naar die organieke wetten. Het is overigens niet wenselijk om afzonderlijke gegevensbanken te creëren voor strategische informatie, enerzijds, en voor tactische en operationele informatie, anderzijds. Bovendien beveelt de afdeling wetgeving van de Raad van State aan te vermijden dat een veelvoud van gegevensbanken wordt opgericht met betrekking tot de bestrijding van terrorisme en extremisme.

A.14.1. In de tiende grief voeren de verzoekende partijen aan dat de in artikel 6, § 2, van de bestreden wet bedoelde lijst van de categorieën van gegevens die in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. kunnen worden verwerkt, lang en onevenredig is en dat zij geen rekening houdt met het voormelde advies van de GBA nr. 97/2023. De verzoekende partijen preciseren dat er geen causaal verband bestaat tussen de lengte van de lijst en het onevenredige karakter ervan. Zij doen gelden dat de verwerking van gegevens betreffende levensbeschouwelijke of politieke overtuigingen onevenredig is aangezien een dergelijke verwerking geen verband houdt met het nagestreefde doel om terrorisme te bestrijden.

A.14.2. De Ministerraad voert aan dat de tiende grief van het eerste middel niet gegrond is. Volgens hem houdt de lengte van een artikel op zich niet in dat de inhoud ervan onevenredig is. Door zich ertoe te beperken naar het advies van de GBA te verwijzen, laten de verzoekende partijen na om uit te leggen in welk opzicht het evenredigheidsbeginsel zou zijn geschonden. De wetgever heeft ten slotte geantwoord op de kritieken van de GBA. De Ministerraad preciseert dat de verwerking van gegevens van politieke, ideologische, confessionele of filosofische aard beperkt is tot racistische, xenofobe, anarchistische, nationalistische, autoritaire of totalitaire opvattingen of bedoelingen die strijdig zouden zijn met de beginselen van de democratie of de mensenrechten, met de goede werking van de democratische instellingen of andere grondslagen van de rechtsstaat, met inbegrip van het radicaliseringsproces.

A.15.1. In de elfde grief doen de verzoekende partijen gelden dat de bewaringstermijn van de gegevens via archivering van maximaal 30 jaar, waarin artikel 7 van de bestreden wet voorziet, onevenredig is. Zij verwijzen daaromtrent naar het voormelde advies van het Controleorgaan op de politionele informatie van 20 juni 2023 over het voorontwerp van wet dat aan de oorsprong ligt van de bestreden wet.

A.15.2. De Ministerraad voert aan dat de elfde grief van het eerste middel niet gegrond is. Volgens de Ministerraad laat de loutere verwijzing door de verzoekende partijen naar het advies van het Controleorgaan op de politionele informatie niet toe te begrijpen in welk opzicht die bepaling het evenredigheidsbeginsel zou schenden. De wetgever heeft gepreciseerd dat de in artikel 7 van de bestreden wet bedoelde archivering van gegevens niet overlapt met dat waarin de wet op het politieambt voorziet. Meerdere bestaande mechanismen laten toe om de inachtneming van de in die bepaling bepaalde termijnen te controleren. De afdeling wetgeving van de Raad van State heeft tot slot gesteld dat artikel 7 het evenredigheidsbeginsel niet schond.

A.16.1. In de twaalfde grief voeren de verzoekende partijen aan dat de in artikel 4 van de bestreden wet bedoelde rechten van de personen van wie de persoonsgegevens in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. worden verwerkt, niet afdoende worden gewaarborgd. Ten eerste zijn de beperkingen van die rechten niet voorzienbaar, aangezien de bestreden wet niet duidelijk de verantwoordelijke(n) voor elke verwerking bepaalt. Zij voegen eraan toe dat de wetgever, wat de verwerking van politiegegevens betreft, zich had moeten voegen naar het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 16 november 2023 in zake *Ligue des droits humains ASBL en BA t. Controleorgaan op de politionele informatie* (C-333/22, ECLI:EU:C:2023:874). Zij vragen in voorkomend geval dat het Hof een prejudiciële vraag stelt aan het Hof van Justitie. Ten tweede is in geen enkele actieve kennisgevingsplicht voorzien ten aanzien van de gemonitorde personen waardoor zij, na afloop van een bewakingsmaatregel, ervan op de hoogte zouden kunnen worden gebracht dat zij aan een dergelijke maatregel waren onderworpen. Die lacune is in strijd met de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ, grote kamer, 4 juni 2013, C-300/11, *ZZ t. Secretary of State for the Home Department*, ECLI:EU:C:2013:363, punten 57-58) en van het Grondwettelijk Hof (arresten nrs. 41/2019, ECLI:BE:GHCC:2019:ARR.041, en 145/2011, ECLI:BE:GHCC:2011:ARR.145). Zij vragen in voorkomend geval dat het Hof een prejudiciële vraag stelt aan het Hof van Justitie. Volgens de verzoekende partijen leidt het verweer van de Ministerraad niet tot een andere conclusie, aangezien hij de inachtneming van de actieve kennisgevingsplicht inroept zodra die plicht niet langer de nationale veiligheid in het gedrang dreigt te brengen. Zij doen gelden dat, bij gebrek aan actieve kennisgevingsplicht, de personen tegen wie een onderzoek wegens terreurdaden heeft gelopen, nooit ervan worden ingelicht dat hun persoonsgegevens werden verwerkt indien dat onderzoek niet tot een strafvervolgung leidt, bijvoorbeeld wegens een seponering. Ten derde worden het recht op toegang tot de gegevens en het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel niet afdoende gewaarborgd, in zoverre de enige mogelijkheid tot controle waarover de betrokken personen beschikken, erin bestaat een zaak aanhangig te maken bij het Controleorgaan op de politionele informatie en het Vast Comité I, die uitsluitend kunnen antwoorden dat alle nodige verificaties werden verricht. Zij verwijzen naar het verslag van 8 mei 2019 van de speciale rapporteur van de Verenigde Naties voor de bevordering en de bescherming van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden bij terrorismebestrijding, met als opschrift « Visite en Belgique » (Bezoek aan België) (A/HRC/40/52/Add.5), en naar het voormelde arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 16 november 2023 in zake *Ligue des droits humains ASBL en BA t. Controleorgaan op de politionele informatie*.

A.16.2. De Ministerraad voert aan dat de twaalfde grief van het eerste middel niet gegrond is. Hij geeft aan dat artikel 4 van de bestreden wet duidelijk vermeldt dat de rechten van de personen van wie de persoonsgegevens in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. worden verwerkt, worden geregeld bij ondertitel 4 van titel 3 van de wet van 30 juli 2018. Volgens de Ministerraad heeft de wetgever aldus een gemeenschappelijke regeling vastgesteld voor de verwerkingen van persoonsgegevens in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. en voor de verwerkingen van persoonsgegevens door het OCAD. In beide gevallen vindt een bundeling plaats van de persoonsgegevens en de informatie afkomstig van verwerkingsverantwoordelijken, die niet allemaal onderworpen

zijn aan dezelfde verplichtingen inzake bescherming van persoonsgegevens. In zoverre de twaalfde grief betrekking heeft op het voormelde arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 16 november 2023 in zake *Ligue des droits humains ASBL en BA t. Controleorgaan op de politionele informatie*, is de Ministerraad van mening dat die grief onontvankelijk is. Hij ziet het verband niet tussen dat arrest en titel 2 van de wet van 30 juli 2018.

Wat het gebrek aan actieve kennisgevingsplicht betreft, doet de Ministerraad ten eerste gelden dat die ontstentenis wordt verantwoord door de doeltreffendheid van de betrokken antiterreurmaatregelen en door de beoordelingsvrijheid waarover de wetgever ter zake beschikt. Volgens de Ministerraad is het, in het kader van de maatregelen ter bestrijding van terrorisme of haatpropaganda die tot terrorisme kan leiden, onmogelijk om zich op een bepaald moment ervan te vergewissen dat een in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. opgenomen entiteit geen dreiging meer vormt voor de staatsveiligheid en dat aan die entiteit een kennisgeving kan worden gedaan « zonder het doel van de beperking in het gedrang te brengen ». Gelet op de omvang van het fenomeen van de terroristische aanslagen en het aantal slachtoffers van die aanslagen, moet de wetgever, volgens de Ministerraad, voorzichtig optreden bij het bepalen van de informatie die aan de in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. geregistreerde personen kan worden meegedeeld. Hij is van mening dat het gebrek aan actieve kennisgevingsplicht het evenredigheidsbeginsel niet schendt gelet op de inzet van de terrorismebestrijding en de aard van de betrokken informatie, op de vereiste veiligheidsmachtigingen om toegang te krijgen tot de gegevens in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., en op het lage aantal personen dat door de maatregelen wordt getroffen. Ten tweede voorzien wetten zoals de wet van 5 augustus 1992 « op het politieambt » en de wet van 10 juli 2006 « betreffende de analyse van de dreiging » evenmin in een actieve kennisgevingsplicht. Ten derde onderwerpt de bestreden wet de in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. geregistreerde personen niet aan een bewakingsmaatregel op zich. Zij organiseert enkel een uitwisseling van informatie en gegevens waardoor elke basisdienst en partnerdienst zijn wettelijke opdrachten beter kan uitvoeren. Naar aanleiding van die uitwisseling van informatie wordt, in voorkomend geval, aan de betrokkene een kennisgeving gedaan door de dienst, in zoverre die laatste daartoe verplicht is wanneer hij gebruikmaakt van een bewakingsmaatregel. Ten vierde volstaat het, opdat er is voldaan aan de vereiste van een daadwerkelijk rechtsmiddel voor een onafhankelijk orgaan met eigen procedureregels, dat een orgaan wordt opgericht dat toegang heeft tot alle informatie, hetgeen het geval is voor het Vast Comité I en het Controleorgaan op de politionele informatie.

Ten aanzien van het tweede middel

A.17. Het tweede middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 22 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 10 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met de artikelen 11 en 52 van het Handvest. De verzoekende partijen doen gelden dat de bestreden wet die bepalingen schendt in zoverre zij niet in voldoende waarborgen voorziet om de vrijheid van meningsuiting te beschermen. De maatregelen die zouden kunnen worden genomen op grond van een opname in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. wegens uitlatingen of uitspraken die door de vrijheid van meningsuiting worden beschermd, beperken die vrijheid volgens de verzoekende partijen. Het feit dat het mogelijk is om in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. te worden opgenomen uitsluitend op basis van uitspraken die niet tot geweld aanzetten, kan bovendien een ontradend effect hebben op de vrijheid van meningsuiting. Dat geldt des te meer daar de foutenmarge van preventieve onderzoeken hoog is. De gefragmenteerde aard van het Belgische beleid ter voorkoming van terrorisme leidt overigens tot verschillende interpretaties van gedragingen die wijzen op een risico en van uitspraken die worden geacht afbreuk te doen aan de democratische beginselen en een radicaliserende invloed te hebben. Volgens de verzoekende partijen vloeit een schending, door de bestreden wet, van de vrijheid van meningsuiting eveneens voort uit de uiteenzettingen in het eerste middel over de schending van het wettigheidsbeginsel. Zij verwijzen in dat verband naar de arresten van het Hof nrs. 145/2012 (ECLI:BE:GHCC:2012:ARR.145), 72/2016 (ECLI:BE:GHCC:2016:ARR.072) en 113/2023 (ECLI:BE:GHCC:2023:ARR.113).

A.18. Volgens de Ministerraad is het tweede middel onontvankelijk of, op zijn minst, niet gegrond, aangezien de verzoekende partijen niet aantonen in welk opzicht de bestreden wet op onevenredige wijze afbreuk zou doen aan de vrijheid van meningsuiting. De Ministerraad geeft aan dat de opmerkingen van de speciaal rapporteur van de Verenigde Naties voor de bevordering en de bescherming van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden bij terrorismebestrijding, waarnaar de verzoekende partijen verwijzen, betrekking hebben op het wetgevend kader zoals het in 2018 in België van toepassing was. Sindsdien is dat wetgevend kader aanzienlijk geëvolueerd.

Ten aanzien van het derde middel

A.19. Het derde middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11, 22 en 22bis van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, met de artikelen 24 en 52 van het Handvest en met de artikelen 3, 9, 12 en 40, lid 1, van het Verdrag inzake de rechten van het kind. De verzoekende partijen werpen twee grieven op.

A.20.1. In de eerste grief voeren de verzoekende partijen aan dat de minimumleeftijd van twaalf jaar waarop minderjarigen in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. kunnen worden geregistreerd, overeenkomstig artikel 5 van de bestreden wet, niet redelijk verantwoord is. Ten eerste heeft de wetgever ten onrechte verwezen naar de algemene commentaar nr. 10 van het Comité voor de Rechten van het Kind, aangezien die commentaar in 2020 werd vervangen door de algemene commentaar nr. 24. In die commentaar beveelt het Comité voor de Rechten van het Kind aan om de leeftijd inzake strafrechtelijke aansprakelijkheid van minderjarigen ten minste op veertien jaar vast te stellen. Ten tweede is de opname in de gegevensbank niet rechtstreeks vergelijkbaar met de strafrechtelijke aansprakelijkheid wat betreft de beperkingen van de mensenrechten, zodat de leeftijdsgrens voor de ene niet noodzakelijk ook dient te gelden voor de andere. Overigens is de leeftijdsgrens voor strafrechtelijke aansprakelijkheid in België vastgelegd op achttien jaar en niet op twaalf of veertien jaar. Ten derde kan de opname van een minderjarige in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. de fundamentele rechten van die minderjarige voor een lange duur en met onherstelbare gevolgen beperken, aangezien er geen rechtsmiddelen voorhanden zijn om de rechtzetting van de gegevens in de gegevensbank of de uitschrijving van de minderjarige te verkrijgen. Ten vierde is de omstandigheid dat de verzameling, de verwerking en de bewaring van persoonsgegevens van kinderen worden uitgevoerd uit veiligheidsoverwegingen door overheden die niet gespecialiseerd zijn inzake jeugdbescherming, in strijd met de rechten van het kind. Ten vijfde zou een hogere leeftijdsgrens beter aansluiten bij de algemene bepalingen die van toepassing zijn op het vlak van gegevensbescherming, volgens welke een kind jonger dan dertien jaar, als gevolg van een gebrek aan maturiteit, geen toestemming kan verlenen voor de verwerking van zijn persoonsgegevens.

A.20.2. De Ministerraad voert aan dat de eerste grief van het derde middel niet gegrond is. Volgens hem blijkt uit de parlementaire voorbereiding dat de maatregelen betreffende minderjarigen ertoe strekken hun belang te beschermen en dat de overheden die ermee belast zijn de persoonsgegevens van kinderen te verzamelen, te verwerken en te bewaren, jegens hen een preventieve houding aannemen. Hij voegt eraan toe dat het volgens de afdeling wetgeving van de Raad van State ook grondwettig is dat een natuurlijke persoon al vanaf de leeftijd van twaalf jaar kan worden geregistreerd in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R.

A.21.1. In de tweede grief voeren de verzoekende partijen aan dat de artikelen 5 en 6 van de bestreden wet de referentienormen schenden, in zoverre zij voorzien in de registratie van de kinderen van « foreign terrorist fighters » (buitenlandse terreurstrijders) in de gemeenschappelijke gegevensbank. Ten eerste zijn de waarborgen ter bescherming van de rechten van die kinderen niet voldoende. Ten tweede is het niet noodzakelijk dat de informatie over die kinderen wordt bijgehouden door andere organen dan de sociale diensten van de gemeenschappen. Dat creëert een niet redelijk verantwoord verschil in behandeling aangezien enkel die kinderen worden geregistreerd in een politionele gegevensbank als gevolg van de misdrijven van hun ouders. De verzoekende partijen verwijzen dienaangaande naar het voormelde advies van het Vast Comité I nr. 004/VCI/2023 en naar de adviezen van de algemeen afgevaardigden voor de rechten van het kind van 14 juni 2023 en 21 juni 2023 over het voorontwerp van wet dat aan de basis ligt van de bestreden wet. Ten derde is het onevenredig dat de identiteit van die kinderen wordt gedeeld met alle diensten die over een leesrecht in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. beschikken, aangezien het gaat om bijzonder kwetsbare kinderen. Zulks geeft overigens aanleiding tot een vermenging van de taken ter voorkoming en controle van terrorisme, enerzijds, en ter bescherming van kinderen, anderzijds. Ten vierde doet de toevoeging van een doeleinde van bescherming aan de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., afbreuk aan het finaliteitsbeginsel. Ten vijfde vereisen de beginselen van minimale gegevensverwerking en van pseudonimisering dat de identiteit van de betrokken minderjarigen enkel toegankelijk is voor de diensten die bevoegd zijn om de kinderen die in jihadistisch conflictgebied verblijven of hebben verbleven, op te volgen. Een specifieke gegevensbank zou daarvoor kunnen worden opgericht. De verzoekende partijen voeren aan dat, in tegenstelling tot hetgeen de Ministerraad beweert, die kritiek geen opportunitetskritiek is, maar dat die verband houdt met de inachtneming van het finaliteitsbeginsel dat centraal staat binnen de regelgeving inzake gegevensbescherming. Ten zesde is de bewaringsduur van de gegevens met betrekking tot de kinderen onevenredig.

A.21.2. De Ministerraad voert aan dat de tweede grief van het derde middel niet gegrond is. Ten eerste is de kritiek volgens welke het logischer zou zijn geweest om een specifieke gegevensbank op te richten waartoe enkel de sociale diensten van de gemeenschappen toegang zouden kunnen hebben, een loutere opportunitetskritiek

waarvoor het Hof niet bevoegd is. Ten tweede moeten de minderjarigen die worden beschouwd als entiteiten in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. (artikel 5, 5°, *a*), van de bestreden wet), worden onderscheiden van de kinderen van « foreign terrorist fighters » die « in het gebied » worden geboren (artikel 5, 5°, *b*), van dezelfde wet). De minderjarigen van de eerste categorie worden onder een specifiek statuut geregistreerd in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., als aan de doeleinden ervan is voldaan. Er is echter bepaald dat de verwerking van persoonsgegevens van die minderjarigen de hulp bij de bescherming, de begeleiding en de opvolging van die minderjarigen beoogt. Volgens de Ministerraad blijkt overigens uit de parlementaire voorbereiding dat de opname van minderjarigen van de tweede categorie in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. evenredig is. Ten derde geeft de Ministerraad aan dat hij niet kan bepalen of de kritiek van de verzoekende partijen betreffende de bewaringsduur van de gegevens van minderjarigen is gericht tegen de artikelen 5 en 6 van de bestreden wet of tegen artikel 7 ervan. Hij voert aan dat de verzoekende partijen niet uiteenzetten in welk opzicht de bij die laatste bepaling vastgestelde duur ongrondwettig zou zijn.

- B -

Ten aanzien van de bestreden wet en de context ervan

B.1. De verzoekende partijen vorderen de gehele of gedeeltelijke vernietiging van de wet van 29 maart 2024 « tot oprichting van de gemeenschappelijke gegevensbank ‘ Terrorisme, Extremisme, Radicaliseringsproces ’ (‘ T.E.R. ’) en tot wijziging van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, de wet van 30 juli 2018 tot oprichting van lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme en de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt » (hierna : de bestreden wet).

B.2.1. De bestreden wet richt een gemeenschappelijke gegevensbank « Terrorisme, Extremisme, Radicaliseringsproces » (hierna : T.E.R.) op, die « de gemeenschappelijke verwerking mogelijk maakt, door alle of een deel van de basisdiensten en de partnerdiensten, van de persoonsgegevens en informatie betreffende de opdrachten inzake de voorkoming en de opvolging van terrorisme en extremisme dat kan leiden tot terrorisme, in de zin van artikel 8, 1°, [tweede lid,] *b*) en *c*), van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, van die diensten, elk in het kader van zijn wettelijke bevoegdheden » (artikel 3, eerste lid, van de bestreden wet).

Zij strekt tot de opname in een autonome wet van de bepalingen van de wet van 5 augustus 1992 « op het politieambt » (hierna : de wet op het politieambt) met betrekking tot de gemeenschappelijke gegevensbanken en van de meeste bepalingen van de koninklijke besluiten betreffende, enerzijds, de gemeenschappelijke gegevensbank « Terrorist fighters »

(terreurstrijders) (voorheen genaamd : de gemeenschappelijke gegevensbank « Foreign Terrorist Fighters » (buitenlandse terreurstrijders)) en, anderzijds, de gemeenschappelijke gegevensbank « Haatpropagandisten » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, pp. 5 en 7). Het gaat respectievelijk om (1) de artikelen 44/2 en volgende van de wet op het politieambt, zoals gewijzigd bij de artikelen 7 tot 13 van de wet van 27 april 2016 « inzake aanvullende maatregelen ter bestrijding van terrorisme » (hierna : de wet van 27 april 2016); (2) het koninklijk besluit van 21 juli 2016 « betreffende de gemeenschappelijke gegevensbank Terrorist Fighters » (hierna : het koninklijk besluit van 21 juli 2016), zoals gewijzigd bij het koninklijk besluit van 23 april 2018 « tot wijziging van het Koninklijk besluit van 21 juli 2016 betreffende de gemeenschappelijke gegevensbank Foreign Terrorist Fighters en tot uitvoering van sommige bepalingen van de afdeling 1bis ‘ Het informatiebeheer ’ van hoofdstuk IV van de wet op het politieambt en tot omvorming van de gemeenschappelijke gegevensbank Foreign Terrorist Fighters naar de gemeenschappelijke gegevensbank Terrorist Fighters » en bij het koninklijk besluit van 20 december 2019 « tot wijziging van het Koninklijk besluit van 21 juli 2016 betreffende de gemeenschappelijke gegevensbank Terrorist Fighters en van het koninklijk besluit van 23 april 2018 betreffende de gemeenschappelijke gegevensbank Haatpropagandisten en tot uitvoering van sommige bepalingen van de afdeling 1bis ‘ Het informatiebeheer ’ van hoofdstuk IV van de wet op het politieambt »; (3) het koninklijk besluit van 23 april 2018 « betreffende de gemeenschappelijke gegevensbank Haatpropagandisten en tot uitvoering van sommige bepalingen van de afdeling 1bis ‘ Het informatiebeheer ’ van hoofdstuk IV van de wet op het politieambt » (hierna : het koninklijk besluit van 23 april 2018 « Haatpropagandisten »), zoals gewijzigd bij het voormelde koninklijk besluit van 20 december 2019.

De gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. heeft ook tot doel « de T.E.R.-strategie inzake de gemeenschappelijke gegevensbank en de Lokale Taskforces aan te scherpen » en « de klemtoon te leggen op het noodzakelijke overleg tussen veiligheidsprofessionals over de gegevens in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., die het met elkaar eens moeten zijn over de wenselijkheid van het nemen van maatregelen wanneer een entiteit in de gemeenschappelijke gegevensbank wordt geregistreerd » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 7).

B.2.2. De bestreden wet neemt « zoveel mogelijk elementen » uit de voormelde koninklijke besluiten van 21 juli 2016 en van 23 april 2018 « Haatpropagandisten » over om

« eraan een sterkere juridische grondslag te verschaffen, met name op het gebied van de bescherming van personen ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens op het vlak van de categorieën verwerkte gegevens » (*ibid.*). De meeste bepalingen van de wet op het politieambt met betrekking tot de gemeenschappelijke gegevensbanken of van de voormelde koninklijke besluiten zijn in de bestreden wet overgenomen zonder inhoudelijke wijziging (*ibid.*).

De persoonsgegevens met betrekking tot vijf categorieën van « entiteiten » worden verwerkt in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. : de « foreign terrorist fighters », de « homegrown terrorist fighters », de potentieel gewelddadige extremisten, de terrorismeveroordeelden en de haatpropagandisten (artikel 2, 4°, *juncto* artikel 6, § 2, 1°, van de bestreden wet). De « entiteit » verwijst naar de natuurlijke persoon, de rechtspersoon of de feitelijke vereniging die beantwoordt aan de criteria van een van de voormelde categorieën (« gevalideerde entiteit ») of ten aanzien waarvan er ernstige aanwijzingen bestaan dat ze kan voldoen aan die criteria (« entiteit in vooronderzoek »), alsook naar al de door hen aangewende middelen, zoals « vervoersmiddelen of gebruikte telefoon-/rekeningnummers » (artikel 2, 4°, van de bestreden wet; *Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 22).

De in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. verwerkte persoonsgegevens zijn de niet-geclassificeerde gegevens in de zin van de wet van 11 december 1998 « betreffende de classificatie, de veiligheidsmachtigingen, de veiligheidsadviezen en de publiek gereguleerde dienst » (hierna : de wet van 11 december 1998) (artikel 6, § 2, van de bestreden wet).

De opname van een entiteit in de gegevensbank T.E.R. heeft als gevolg « enerzijds [...] dat de uitwisseling van gegevens en informatie inzake een entiteit gebeurt in een overlegplatform, [de Lokale task force] genaamd, en anderzijds dat de [Lokale task force], vanaf de validatie van een entiteit in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., overleg pleegt over eventuele maatregelen die kunnen worden genomen na de opname van een entiteit in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. Het resultaat van dit overleg wordt overgezonden aan de bevoegde overheid om te beslissen over de betrokken maatregel » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, pp. 132-133; zie de artikelen 31 tot 33 van de bestreden wet). De betrokken maatregelen zijn met name « de politionele seining, de inlichtingseining, de seining door de Dienst Vreemdelingenzaken, overeenkomstig de respectievelijke geldende regelgevingen, en de seining in het kader van de Belgische

regelgeving betreffende de verwerking van passagiersgegevens », de schorsing of de intrekking van « de vergunningen toegekend aan bewakingsondernemingen, ondernemingen voor veiligheidsadvies, interne bewakingsdiensten en privédetectives, de erkenningen voor beveiligingsondernemingen en lesgevers in opleidingsinstellingen alsmede de vergunningen voor het personeel om in die sector te werken » en « de wapenvergunningen toegekend aan bewakingsagenten », de uitvoering van een sociaal en fiscaal onderzoek, de uitvoering van een financieel onderzoek, het nemen van specifieke maatregelen door de diensten van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA), de « Office wallon de la formation professionnelle et de l'emploi » (FOREm), de Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling (Actiris), « Bruxelles formation », de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) of de Dienst voor Arbeidsbemiddeling van de Duitstalige Gemeenschap in België (« Arbeitsamt der Deutschsprachigen Gemeinschaft Belgiens » of ADG), het nemen van specifieke maatregelen door de Dienst Vreemdelingenzaken, de weigering, de intrekking of de ongeldigverklaring van een paspoort en Belgische identiteitsdocumenten, de ambtshalve inschrijving of schrapping uit de bevolkingsregisters, de bevrozing van tegoeden, de opvolging door de politiediensten, de opvolging door de inlichtingendiensten, de opvolging van de sociale media en de maatregelen bedoeld in de verordening (EU) 2021/784 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2021 « inzake het tegengaan van de verspreiding van terroristische online-inhoud » en de verordening (EU) 2022/2065 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 « betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG (digitaledienstenverordening) » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, pp. 142-146; artikel 33, § 2, van de bestreden wet).

B.2.3. De ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de verwerking van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. (artikel 5, eerste lid, van de bestreden wet).

De federale politie is de beheerder ervan (artikel 2 van het koninklijk besluit van 14 juli 2024 « betreffende de gemeenschappelijke gegevensbank ‘ Terrorisme, Extremisme, Radicaliseringsproces ’ (‘ T.E.R. ’) », hierna : het koninklijk besluit van 14 juli 2024, genomen ter uitvoering van de in artikel 11, eerste lid, van de bestreden wet vervatte machtiging). In dat opzicht zorgt zij met name voor het creëren, het ter beschikking stellen en het beheren van de gemeenschappelijke gegevensbank en het verzekeren van het onderhoud ervan, het organiseren

van de rechten en de toegangen die nodig zijn voor de te verrichten verwerkingen in die gegevensbank en het waken over de logbestanden van die verwerkingen (artikel 11, tweede lid, van de bestreden wet).

Het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse (hierna : het OCAD) is de operationeel verantwoordelijke van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. (artikel 3 van het koninklijk besluit van 14 juli 2024, genomen ter uitvoering van de in artikel 12, eerste lid, van de bestreden wet vervatte machtiging). In dat opzicht valideert het OCAD met name de opname van een entiteit in de gemeenschappelijke gegevensbank, controleert het de kwaliteit van de erin verwerkte gegevens en verzekert het zich ervan dat de gegevens worden gebruikt in verhouding tot de beoogde doeleinden (artikel 12, tweede lid, van de bestreden wet; *Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/002, p. 14).

Het Controleorgaan op de politionele informatie en het Vast Comité van Toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (hierna : het Vast Comité I) zijn de gegevensbeschermingsautoriteiten die gezamenlijk belast zijn met de controle van de verwerkingen in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. (hierna : de toezichthoudende overheden) (artikel 29 *juncto* artikel 2, 22°, van de bestreden wet; artikel 161, tweede lid, van de wet van 30 juli 2018 « betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens », zoals ingevoegd bij artikel 46 van de bestreden wet).

B.2.4. De oprichting van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. strekt in hoofdzaak ertoe gevolg te geven aan de aanbeveling van de parlementaire onderzoekscommissie « belast met het onderzoek naar de omstandigheden die hebben geleid tot de terroristische aanslagen van 22 maart 2016 in de luchthaven Brussel-Nationaal en in het metrostation Maalbeek te Brussel, met inbegrip van de evolutie en de aanpak van de strijd tegen het radicalisme en de terroristische dreiging » (hierna : de parlementaire onderzoekscommissie « Terroristische aanslagen ») en van de Gegevensbeschermingsautoriteit, om een rechtsgrondslag *ad hoc* te geven aan de bestaande gemeenschappelijke gegevensbanken « Terrorist fighters » en « Haatpropagandisten ». Die laatste gegevensbanken zijn opgericht bij de voormelde koninklijke besluiten ter uitvoering van de machtiging die artikel 44/11/3*bis* van de wet op het politieambt, zoals ingevoerd bij artikel 13 van de wet van 27 april 2016, verleent aan de ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie om gezamenlijk gemeenschappelijke

gegevensbanken op te richten voor de gezamenlijke uitoefening van de opdrachten inzake de voorkoming en de opvolging van terrorisme of extremisme dat kan leiden tot terrorisme. Die gegevensbanken zijn technisch gezien één gemeenschappelijke gegevensbank, « die – zoals zijn naam aangeeft – voor verschillende diensten gemeenschappelijk is en dus geen specifieke reden [heeft] om aan de wet op het politieambt te zijn gekoppeld » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 5; zie ook, DOC 55-3692/002, p. 3).

De oprichting van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. strekt eveneens ertoe, naar aanleiding van « de zaak Conings », te voorzien in « de verplichting voor de Lokale Taskforce om, wanneer er een entiteit in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. wordt opgenomen, een lijst maatregelen te overlopen die ten aanzien ervan kunnen worden genomen » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 6), zoals « het intrekken van een wapenvergunning, een veiligheidsmachtiging, een verblijfstitel enzovoort » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/002, p. 5).

Ten slotte strekt de oprichting van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. ertoe, « als gevolg van het tragische overlijden van een politieagent die werd neergestoken door een persoon die in de gegevensbank T.E.R. was opgenomen en naar een ziekenhuis was gevoerd naar aanleiding van een vermoedelijke psychiatrische stoornis, maar die was vertrokken vooraleer hij door een zorgverlener werd onderzocht » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 6), enerzijds, « de basisdiensten de mogelijkheid te bieden gegevens inzake mentale en fysieke gezondheid en inzake de gevaarlijkheid van personen opgenomen in de gegevensbank T.E.R. mee te delen aan zorgverleners » en, anderzijds, « ervoor te zorgen dat alle politieagenten in het veld kennis kunnen nemen van de evaluatie van de dreiging van een persoon die in de gegevensbank T.E.R. is opgenomen en met wie ze in contact komen, zonder dat ze daarvoor over een veiligheidsmachtiging hoeven te beschikken » (*ibid.*).

B.3. De bestreden wet wijzigt drie andere wetten en een wetboek, namelijk : de wet van 30 juli 2018 « betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens » (hierna : de wet gegevensbescherming), de wet van 30 juli 2018 « tot oprichting van lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme », de wet op het politieambt en het Consulair Wetboek.

De wijzigingen die aan die wetten en dat Wetboek werden aangebracht, zijn opgenomen in hoofdstuk 4 van de bestreden wet (artikelen 34 tot 54).

B.4. De bestreden wet is in werking getreden op 1 oktober 2024 (artikel 11, 1°, van het koninklijk besluit van 14 juli 2024, genomen ter uitvoering van de in artikel 60, tweede lid, van de bestreden wet vervatte machtiging). Op diezelfde datum werd het voormelde artikel 44/11/3bis van de wet op het politieambt opgeheven (artikel 55, 3°, van de bestreden wet), alsook de voormelde koninklijke besluiten van 21 juli 2016 en van 23 april 2018 « Haatpropagandisten » (artikelen 10 en 11, 2°, van het koninklijk besluit van 14 juli 2024; artikelen 56 en 57 van de bestreden wet *juncto* artikel 11, 1°, van het koninklijk besluit van 14 juli 2024).

Ten aanzien van de ontvankelijkheid van de middelen

B.5.1. Om te voldoen aan de vereisten van artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, moeten de middelen van het verzoekschrift te kennen geven welke van de regels waarvan het Hof de naleving waarborgt, zouden zijn geschonden, alsook welke de bepalingen zijn die deze regels zouden schenden, en uiteenzetten in welk opzicht die regels door de bedoelde bepalingen zouden zijn geschonden.

Om te voldoen aan de voormelde vereisten, dient een verzoekende partij haar kritieken inzonderheid toe te spitsen op de bestreden bepalingen zoals zij finaal door de wetgever zijn aangenomen, in plaats van uit te gaan van de versies ervan zoals zij waren opgenomen in het (voor)ontwerp van wet en waaraan de wetgever desgevallend nog substantiële wijzigingen heeft aangebracht, bijvoorbeeld ingevolge de opmerkingen van een adviserende instantie.

B.5.2. Het Hof onderzoekt het beroep tot vernietiging slechts in zoverre het aan de voormelde vereisten voldoet.

Ten aanzien van het eerste middel (recht op eerbiediging van het privéleven, recht op bescherming van persoonsgegevens en recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel)

B.6.1. Het eerste middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 22 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, met de artikelen 8, 10, 13 tot 15 en 54 van de richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 « betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad » (hierna : de Politierichtlijn) en met de artikelen 7, 8, 47 en 52 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna : het Handvest). Het middel bestaat uit twaalf grieven.

Volgens de verzoekende partijen zou de bestreden wet afbreuk doen aan het recht op eerbiediging van het privéleven, aan het recht op bescherming van persoonsgegevens en aan het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel, die door die bepalingen worden gewaarborgd.

In hun eerste tot zesde grief doen de verzoekende partijen gelden dat het wettigheidsbeginsel, in de formele en materiële dimensie ervan, is geschonden.

In hun zevende en achtste grief doen de verzoekende partijen gelden dat de vereisten van noodzakelijkheid en doeltreffendheid zijn geschonden.

In hun negende tot twaalfde grief doen de verzoekende partijen gelden dat het evenredigheidsbeginsel is geschonden.

B.6.2. Het recht op eerbiediging van het privéleven, zoals gewaarborgd bij artikel 22 van de Grondwet en artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, heeft als essentieel doel de personen te beschermen tegen inmengingen in hun privéleven. Het voorstel dat is voorafgegaan aan de aanneming van artikel 22 van de Grondwet beklemtoonde « de bescherming van de persoon, de erkenning van zijn identiteit en de belangrijkheid van zijn ontplooiing en die van zijn gezin » en onderstreepte de noodzaak om het privéleven en het gezinsleven te beschermen tegen « inmenging, onder meer als gevolg van de onafgebroken

ontwikkeling van de informatietechnieken, wanneer maatregelen van opsporing, onderzoek en controle door de overheid en particuliere instellingen worden uitgevoerd bij het uitoefenen van hun functie of hun activiteit » (*Parl. St.*, Senaat, B.Z. 1991-1992, nr. 100-4/2°, p. 3). In dat voorstel werd eveneens aangegeven dat de wetgever « het recht op de eerbiediging van het privé-leven en het gezinsleven op geen enkele wijze mag uithollen; anders schendt hij niet alleen een grondwetsregel maar ook internationale rechtsregels » (*ibid.*).

Het recht op eerbiediging van het privéleven heeft een ruime draagwijdte en omvat, onder meer, de bescherming van persoonsgegevens en van persoonlijke informatie. Onder meer de volgende gegevens en informatie betreffende personen vallen onder de bescherming van dat recht : de naam, het adres, de professionele activiteiten, de persoonlijke relaties, digitale vingerafdrukken, camerabeelden, foto's, communicatiegegevens, DNA-gegevens, gerechtelijke gegevens (veroordeling of verdenking), financiële gegevens, informatie over bezittingen en medische gegevens (zie onder meer EHRM, 26 maart 1987, *Leander t. Zweden*, ECLI:CE:ECHR:1987:0326JUD000924881, §§ 47-48; grote kamer, 4 december 2008, *S. en Marper t. Verenigd Koninkrijk*, ECLI:CE:ECHR:2008:1204JUD003056204, §§ 66-68; 13 oktober 2020, *Frâncu t. Roemenië*, ECLI:CE:ECHR:2020:1013JUD006935613, § 51).

B.6.3. Het recht op eerbiediging van het privéleven is evenwel niet absoluut. Artikel 22 van de Grondwet en artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens sluiten een overheidsinmenging in de uitoefening van dat recht niet uit, voor zover zij wordt toegestaan door een voldoende precieze wettelijke bepaling, zij beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte in een democratische samenleving en zij evenredig is met de daarmee nagestreefde wettige doelstelling.

De wetgever beschikt ter zake over een beoordelingsvrijheid. Die vrijheid is evenwel niet onbegrensd : opdat een wettelijke regeling verenigbaar is met het recht op eerbiediging van het privéleven, is vereist dat de wetgever een billijk evenwicht heeft ingesteld tussen alle rechten en belangen die in het geding zijn.

B.6.4. Binnen de werkingssfeer van het recht van de Europese Unie waarborgen artikel 22 van de Grondwet, artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 7 van het Handvest analoge grondrechten (HvJ, grote kamer, 9 november 2010, C-92/09 en

C-93/09, *Volker und Markus Schecke GbR e.a.*, ECLI:EU:C:2010:662), terwijl artikel 8 van dat Handvest specifiek de rechtsbescherming van persoonsgegevens beoogt.

De bestaanbaarheid van een wetskrachtige bepaling met de artikelen 7 en 8 van het Handvest, in samenhang gelezen met artikel 22 van de Grondwet, kan slechts door het Hof worden onderzocht in zoverre de bestreden bepaling binnen de werkingssfeer van het Unierecht valt (HvJ, grote kamer, 26 februari 2013, C-617/10, *Åklagaren*, ECLI:EU:C:2013:105, punten 17 e.v.).

B.6.5. De in de artikelen 7 en 8 van het Handvest verankerde rechten hebben evenmin een absolute gelding (HvJ, grote kamer, 16 juli 2020, C-311/18, *Data Protection Commissioner*, ECLI:EU:C:2020:559, punt 172).

Overeenkomstig artikel 52, lid 1, eerste volzin, van het Handvest moeten beperkingen op de uitoefening van de daarin erkende rechten en vrijheden, waaronder met name het door artikel 7 gewaarborgde recht op eerbiediging van het privéleven en het in artikel 8 ervan neergelegde recht op bescherming van persoonsgegevens, bij wet worden gesteld, de wezenlijke inhoud van die rechten eerbiedigen en, met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel, noodzakelijk zijn en daadwerkelijk beantwoorden aan een doelstelling van algemeen belang of aan de eisen van de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen (HvJ, grote kamer, 6 oktober 2020, C-623/17, *Privacy International*, ECLI:EU:C:2020:790, punt 64).

B.6.6. Artikel 47 van het Handvest voorziet in een recht op een doeltreffende voorziening in rechte.

B.6.7. De verwerkingen van persoonsgegevens in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. worden geregeld bij ondertitel 4 van titel 3 van de wet gegevensbescherming (artikel 4 van de bestreden wet; artikel 139, eerste lid, van de wet gegevensbescherming, zoals gewijzigd bij artikel 37 van de bestreden wet). De titels 1, 2, 4, 5 en 7 van die wet zijn niet van toepassing op die verwerkingen. In titel 6 zijn enkel de artikelen 226, 227 en 230 erop van toepassing (artikel 139, tweede lid, van de wet gegevensbescherming).

B.7. De grieven van de verzoekende partijen hebben betrekking op de volgende aspecten :

1. de begrippen « haatpropagandisten » en « potentieel gewelddadige extremisten » (B.8 tot B.12);
2. de doeleinden van de koppeling tussen de gegevensbanken (B.13 tot B.15);
3. de toegangsrechten van de partnerdiensten (B.16 tot B.20);
4. de diensten die door de Lokale task force kunnen worden uitgenodigd (B.21 tot B.23);
5. de in artikel 33, § 2, 7° en 8°, van de bestreden wet bedoelde maatregelen (B.24 tot B.26);
6. de bestemmingen van de « informatiekaart » (B.27 tot B.30);
7. de diensten die toegang hebben tot de gegevensbank (B.31 tot B.33);
8. de deelname van de Dienst Vreemdelingenzaken en andere diensten aan de Lokale task forces (B.34 tot B.36);
9. de nagestreefde verwerkingsdoeleinden (B.37 tot B.39);
10. de categorieën van gegevens (B.40 tot B.43);
11. de bewaringstermijn van de gegevens (B.44 tot B.48);
12. de rechten van de betrokken personen (B.49 tot B.56).

1. Wat betreft de begrippen « haatpropagandisten » en « potentieel gewelddadige extremisten » (artikel 2, 9° en 11°, van de bestreden wet)

B.8. De verzoekende partijen doen gelden dat artikel 2, 11°, van de bestreden wet het wettigheidsbeginsel schendt in zoverre het begrip « haatpropagandisten » daarin niet voldoende nauwkeurig is omschreven.

B.9.1. Bij artikel 22 van de Grondwet wordt aan de bevoegde wetgever de bevoegdheid voorbehouden om te bepalen in welke gevallen en onder welke voorwaarden afbreuk kan worden gedaan aan het recht op eerbiediging van het privéleven. Het waarborgt aldus aan elke burger dat geen inmenging in de uitoefening van dat recht kan plaatsvinden dan krachtens regels die zijn aangenomen door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering.

Een delegatie aan een andere macht is evenwel niet in strijd met het wettigheidsbeginsel, voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen vooraf door de wetgever zijn vastgesteld.

Bijgevolg moeten de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens in de wet, het decreet of de ordonnantie zelf worden vastgelegd. In dat verband maken de volgende elementen, ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, in beginsel essentiële elementen uit : (1) de categorie van verwerkte gegevens, (2) de categorie van betrokken personen, (3) de met de verwerking nagestreefde doelstelling, (4) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens en (5) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens.

B.9.2. Naast de formele wettigheidsvereiste legt artikel 22 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met de artikelen 7, 8 en 52 van het Handvest, de verplichting op dat de inmenging in de uitoefening van het recht op eerbiediging van het privéleven en van het recht op bescherming van persoonsgegevens in duidelijke en voldoende nauwkeurige bewoordingen wordt geformuleerd die het mogelijk maken de hypothesen te voorzien waarin de wetgever een dergelijke inmenging toestaat.

Inzake de bescherming van de persoonsgegevens impliceert die vereiste van voorzienbaarheid dat voldoende precies moet worden bepaald in welke omstandigheden de verwerkingen van persoonsgegevens zijn toegelaten (EHRM, grote kamer, 4 mei 2000, *Rotaru t. Roemenië*, ECLI:CE:ECHR:2000:0504JUD002834195, § 57; grote kamer, 4 december 2008, *S. en Marper t. Verenigd Koninkrijk*, voormeld, § 99). De vereiste dat de beperking bij wet dient te worden ingesteld, houdt met name in dat de rechtsgrond die de inmenging in die rechten toestaat, zelf de reikwijdte van de beperking van de uitoefening van het betrokken recht moet bepalen (HvJ, grote kamer, 6 oktober 2020, C-623/17, *Privacy International*, voormeld, punt 65).

Derhalve moet eenieder een voldoende duidelijk beeld kunnen hebben van de verwerkte gegevens, de bij een bepaalde gegevensverwerking betrokken personen en de voorwaarden voor en de doeleinden van de verwerking.

B.9.3. Wat het geheim toezicht betreft, kan de vereiste van voorzienbaarheid niet op dezelfde manier worden begrepen als in de meeste andere domeinen. Met name zijn de Staten niet ertoe verplicht om rechtsbepalingen uit te vaardigen die op gedetailleerde wijze alle gedragingen opsommen die kunnen leiden tot een beslissing om een persoon aan een geheim toezicht te onderwerpen om redenen van nationale veiligheid. Rekening houdend met het risico op willekeur dat inherent is aan de uitoefening, in het geheim, van een overheidsbevoegdheid, moet het interne recht niettemin voldoende duidelijk zijn opdat iedereen zich op een adequate manier ervan kan vergewissen in welke omstandigheden en onder welke voorwaarden de overheid dergelijke geheime maatregelen mag nemen. De wet moet bovendien de omvang en de wijze van uitoefening van de aan de bevoegde overheden verleende beoordelingsvrijheid voldoende duidelijk omschrijven om de persoon naar behoren tegen willekeur te beschermen (EHRM, grote kamer, 4 december 2015, *Roman Zakharov t. Rusland*, ECLI:CE:ECHR:2015:1204JUD004714306, §§ 229, 230 en 247; grote kamer, 25 mei 2021, *Big Brother Watch e.a. t. Verenigd Koninkrijk*, ECLI:CE:ECHR:2021:0525JUD005817013, § 333). Er dient eveneens rekening te worden gehouden met de wijze waarop de toepassing van de maatregelen van geheim toezicht worden gecontroleerd, met het eventuele bestaan van een kennisgevingsmechanisme en met de in het interne recht bepaalde rechtsmiddelen (EHRM, grote kamer, 4 december 2015, *Roman Zakharov t. Rusland*, voormeld, §§ 231 en 238; grote kamer, 25 mei 2021, *Big Brother Watch e.a. t. Verenigd Koninkrijk*, voormeld, § 335).

B.10.1. Volgens artikel 2, 11°, van de bestreden wet zijn « haatpropagandisten » :

« de natuurlijke personen of rechtspersonen, feitelijke verenigingen, met inbegrip van al de door hen aangewende middelen, ongeacht hun nationaliteit, verblijfplaats of plaats van vestiging, die voldoen aan volgende cumulatieve criteria :

a) zij hebben tot doel schade te berokkenen aan de beginselen van de democratie of de mensenrechten, de goede werking van de democratische instellingen of andere grondslagen van de rechtsstaat;

b) het gebruik van geweld of dwang als actiemethode rechtvaardigen;

c) deze overtuiging verspreiden naar anderen met de bedoeling om een radicaliserende invloed uit te oefenen; wordt verstaan onder ‘ radicaliserende invloed ’ : elke actie gepleegd door een entiteit met als doelstelling om een radicaliseringsproces in de zin van artikel 3, 15°, van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten te initiëren, te ondersteunen of ertoe bij te dragen;

d) met een aanknopingspunt in België; ».

Krachtens die bepaling worden in de zin van de bestreden wet als « haatpropagandisten » beschouwd, de natuurlijke personen of rechtspersonen en de feitelijke verenigingen, alsook al de door hen aangewende middelen (bijvoorbeeld « een website, traktaat, radio- of televisiebericht of –zender, culturele of propagandacentra, lokalen, enz. ») (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 34), ongeacht of zij al dan niet de Belgische nationaliteit hebben en of hun verblijfplaats of plaats van vestiging al dan niet in België ligt, die aan de vier in die bepaling opgesomde cumulatieve criteria voldoen.

« Haatpropagandisten » zijn een van de categorieën van « entiteiten » waarvan de persoonsgegevens in de gegevensbank T.E.R. worden verwerkt (artikel 2, 4°, *juncto* artikel 6, § 2, 1°, van de bestreden wet).

B.10.2. Het begrip « haatpropagandisten » was niet gedefinieerd in het voorontwerp dat aan de oorsprong ligt van de bestreden wet (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, pp. 160-162).

In haar advies nr. 73.442/2 van 7 juni 2023 over dat voorontwerp van wet heeft de afdeling wetgeving van de Raad van State de wetgever aanbevolen om zelf de categorieën van entiteiten te preciseren waarvan de gegevens in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. kunnen

worden verwerkt, aangezien het om een essentieel element betreffende de verwerking van die gegevens gaat (*ibid.*, pp. 200-202).

Ingevolge dat advies is een definitie van het begrip « haatpropagandisten » ingevoegd in artikel 2, 11°, van het wetsontwerp (*ibid.*, p. 228), dat het voormelde artikel 2, 11°, van de bestreden wet is geworden. Die definitie neemt (in het meervoud en met toevoeging van een definitie van het begrip « radicaliserende invloed ») de bewoordingen van het vroegere artikel 1, 11°, van het koninklijk besluit van 23 april 2018 « Haatpropagandisten » over, zoals het van toepassing was vóór de opheffing ervan bij artikel 57, 1°, van de bestreden wet, volgens welke de « haatpropagandist » « de natuurlijke persoon, rechtspersoon, feitelijke vereniging en de door hen aangewende middelen, zoals bedoeld in artikel 6, § 1, 1°, van dit besluit » is. Het voormelde artikel 6, § 1, 1°, van hetzelfde koninklijk besluit, zoals het van toepassing was vóór de opheffing ervan bij artikel 57, 6°, van de bestreden wet, bepaalde dat de persoonsgegevens en de informatie die in de gegevensbank « Haatpropagandisten » worden verwerkt, waren :

« de identificatiegegevens aangaande de entiteiten, ongeacht hun nationaliteit, verblijfplaats of plaats van vestiging, en die voldoen aan volgende [cumulatieve] criteria :

- a) om schade te berokkenen aan de beginselen van de democratie of de mensenrechten, de goede werking van de democratische instellingen of andere grondslagen van de rechtsstaat;
- b) het gebruik van geweld of dwang als actiemethode rechtvaardigen;
- c) deze overtuiging verspreiden naar anderen met de bedoeling om een radicaliserende invloed uit te oefenen;
- d) met een aanknopingspunt in België ».

B.10.3. Zoals in B.10.1 is vermeld, blijkt uit de bewoordingen van de bestreden bepaling dat die criteria cumulatief zijn.

Het feit dat niet aan een van die criteria is voldaan, volstaat opdat een persoon, een feitelijke vereniging of middelen niet als « haatpropagandist » worden geregistreerd in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R.

B.10.4. De cumulatieve aard van de in artikel 2, 11°, van de bestreden wet bedoelde criteria waarborgt dat de vereiste om schade te berokkenen aan de beginselen en rechten die aan de grondslag liggen van de democratische maatschappij en de rechtsstaat, zoals bedoeld in

littera a) van die bepaling, niet ruim kan worden geïnterpreteerd, en maakt het voor de betrokkenen niet onmogelijk om te voorzien wanneer zij als een haatpropagandist worden beschouwd. In het bijzonder impliceert de omstandigheid dat de betrokkene het berokkenen van de voormelde schade « tot doel » heeft, dat hij zich tot op zekere hoogte bewust is van de mogelijke gevolgen van zijn handelingen voor de grondslagen en de werking van de democratische rechtsstaat.

B.10.5. Wat betreft de in artikel 2, 11°, *b)*, van de bestreden wet bedoelde vereiste om « het gebruik van geweld of dwang als actiemethode [te] rechtvaardigen », vermeldt de parlementaire voorbereiding :

« De haatpropagandist rechtvaardigt het gebruik van geweld of dwang (waaronder alle vormen van dwang en geweld worden begrepen, zoals fysiek en psychisch geweld, intra- en extrafamiliaal geweld, homofob geweld, cyberaanvallen,...) als actiemethode om deze doelstelling (de schade aan de principes van de democratie, de mensenrechten, aan de goede werking van de democratische instellingen of aan andere fundamenteën van de rechtsstaat) te bereiken. De haatpropagandist geeft blijk van zijn intentie om schade te berokkenen en van de rechtvaardiging tot het gebruik van geweld of dwang ten aanzien van een of meerdere andere entiteiten door middel van concrete acties of kanalen. Deze intentie moet openbaar veruitwendigd worden, bijvoorbeeld door middel van een publicatie » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 33).

B.10.6. Wat betreft de in artikel 2, 11°, *c)*, van de bestreden wet bedoelde vereiste om « [hun] overtuiging [te] verspreiden naar anderen met de bedoeling om een radicaliserende invloed uit te oefenen », beoogt het begrip « radicaliserende invloed » krachtens die bepaling « elke actie gepleegd door een entiteit met als doelstelling om een radicaliseringsproces in de zin van artikel 3, 15°, van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten te initiëren, te ondersteunen of ertoe bij te dragen ».

Artikel 3, 15°, van de wet van 30 november 1998 « houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten » (hierna : de wet van 30 november 1998) definieert het « radicaliseringsproces » als « een proces waarbij een individu of een groep van individuen op dusdanige wijze wordt beïnvloed dat dit individu of deze groep van individuen mentaal gevormd wordt of bereid is tot het plegen van terroristische handelingen ».

Artikel 8, 1°, tweede lid, *b)*, van dezelfde wet definieert « terrorisme » als « het gebruik van geweld tegen personen of materiële belangen om ideologische of politieke redenen met het

doel zijn doelstellingen door middel van terreur, intimidatie of dreigingen te bereiken. Hieronder wordt ook het radicaliseringsproces begrepen ».

Bij zijn arrest nr. 145/2011 van 22 september 2011 (ECLI:BE:GHCC:2011:ARR.145) heeft het Hof geoordeeld dat de in het voormelde artikel 3, 15°, van de wet van 30 november 1998 bepaalde definitie van « radicaliseringsproces », in samenhang gelezen met die van « terrorisme » bedoeld in artikel 8, 1°, tweede lid, *b)*, van dezelfde wet, voldoet aan het wettigheidsbeginsel van artikel 22 van de Grondwet :

« B.96.3. Met het begrip ‘ radicaliseringsproces ’, gelezen in samenhang met het begrip ‘ terrorisme ’, wordt aldus verwezen naar de fase die voorafgaat aan het plegen van terroristische handelingen. In het bijzonder wordt met proces van radicalisering een voorbereidend proces van manipulatie of wilsbeïnvloeding geïmagineerd, waarbij veiligheidsrisico's ontstaan. Artikel 3, 15°, van de wet van 30 november 1998 geeft op duidelijke wijze aan dat dit een proces betreft, bestaande in beïnvloeding op dusdanige wijze dat betrokkene mentaal gevormd wordt of bereid is tot het plegen van terroristische handelingen. De bevoegdheid om uitzonderlijke inlichtingenmethoden aan te wenden in het geval van een ernstige bedreiging die betrekking heeft op een activiteit in verband met het radicaliseringsproces, is gesitueerd in het preventief optreden tegen terrorisme.

B.97. Uit wat voorafgaat vloeit voort dat geen afbreuk wordt gedaan aan de wettigheidsvereiste van artikel 22 van de Grondwet ».

Het begrip « radicaliserende invloed », omschreven in de bestreden bepaling en in samenhang gelezen met de voormelde wettelijke definities van de begrippen « radicaliseringsproces » en « terrorisme », is voldoende duidelijk, zodat de betrokkene kan voorzien in welke omstandigheden een verwerking van de persoonsgegevens kan plaatsvinden.

B.10.7. Uit de in B.10.5 vermelde parlementaire voorbereiding en de cumulatieve aard van de in artikel 2, 11°, van de bestreden wet bedoelde criteria blijkt dat de bewoordingen « het gebruik van geweld of dwang als actiemethode rechtvaardigen » in artikel 2, 11°, *b)*, van de bestreden wet moeten worden gelezen in samenhang met de term « radicaliserende invloed » in artikel 2, 11°, *c)*, van dezelfde wet en met de termen « radicaliseringsproces » en « terrorisme » in de artikelen 3, 15°, en 8, 1°, tweede lid, *b)*, van de wet van 30 november 1998.

Het begrip « dwang » dient in de gebruikelijke betekenis ervan te worden begrepen, hetgeen te dezen de uitoefening veronderstelt van een bepaalde macht over iemand waardoor die laatste wordt gedwongen om tegen zijn wil te handelen. Het feit dat dat begrip wordt

gebruikt naast het begrip « geweld », maakt het criterium van « het gebruik van geweld of dwang als actiemethode rechtvaardigen » niet onduidelijk. In tegenstelling tot wat de verzoekende partijen aanvoeren, heeft dat criterium overigens niet als gevolg dat personen die louter op geweldloze wijze pleiten voor maatschappelijke veranderingen, ook al roepen zij daarbij op tot burgerlijke ongehoorzaamheid, als haatpropagandisten dienen te worden beschouwd.

B.10.8. Krachtens de artikelen 20 en 21 van de wet van 30 juli 1981 « tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden », waarnaar de verzoekende partijen verwijzen, wordt diegene die in een van de in artikel 444 van het Strafwetboek bedoelde omstandigheden aanzet tot discriminatie, haat of geweld jegens een persoon wegens een van de in die wet vermelde beschermde criteria of tot discriminatie, segregatie, haat of geweld jegens een groep, een gemeenschap of de leden ervan wegens een van die criteria, en diegene die denkbeelden verspreidt die zijn gegrond op rassuperioriteit of rassenhaat, gestraft met een gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met een geldboete van 50 tot 1 000 euro of met een van die straffen alleen.

Terwijl die strafrechtelijke bepalingen « het aanzetten tot discriminatie, segregatie, haat of geweld » en « het verspreiden van denkbeelden die zijn gegrond op rassuperioriteit of rassenhaat » gepaard doen gaan met een strafbaarstelling, is dat niet het geval voor artikel 2, 11°, van de bestreden wet, dat de definitie van « haatpropagandisten » met geen enkele strafbaarstelling gepaard doet gaan. Daaruit volgt dat, in tegenstelling tot hetgeen de verzoekende partijen aanvoeren, het begrip « haatpropagandisten » en de voormelde misdrijven van « aanzetten tot discriminatie, segregatie, haat of geweld » en van « verspreiden van denkbeelden die zijn gegrond op rassuperioriteit of rassenhaat » niet met elkaar kunnen worden verward.

B.11. In zoverre de grief betrekking heeft op het in artikel 2, 11°, van de bestreden wet bedoelde begrip « haatpropagandisten », is zij niet gegrond.

B.12.1. De verzoekende partijen doen gelden dat kritieken die soortgelijk zijn aan die welke zij richten tegen het begrip « haatpropagandisten », kunnen worden geformuleerd ten aanzien van het begrip « potentieel gewelddadige extremisten » bedoeld in artikel 2, 9°, van de bestreden wet.

B.12.2. De verzoekende partijen zetten niet uiteen in welk opzicht de kritieken die zij formuleren ten aanzien van het begrip « haatpropagandisten » kunnen gelden voor het verschillende begrip « potentieel gewelddadige extremisten ».

B.12.3. In zoverre de grief betrekking heeft op het in artikel 2, 9°, van de bestreden wet bedoelde begrip « potentieel gewelddadige extremisten », is zij onontvankelijk.

2. Wat betreft de doeleinden van de koppeling tussen de gegevensbanken (artikel 9 van de bestreden wet)

B.13. De verzoekende partijen klagen aan dat artikel 9 van de bestreden wet de doeleinden van de erin vervatte koppeling tussen de gegevensbanken niet bepaalt.

B.14.1. Artikel 9 van de bestreden wet bepaalt :

« § 1. In het kader van de in artikel 3 bedoelde opdrachten en van de in artikel 5, tweede lid, bedoelde doeleinden, kan een koppeling van de in artikel 6, § 2, eerste lid, bedoelde gegevens en de in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. opgenomen informatie tot stand worden gebracht tussen de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. en andere gegevensbanken die worden beheerd door de basisdiensten of de partnerdiensten in het kader van hun wettelijke opdrachten of de authentieke gegevensbronnen als bedoeld in paragraaf 2.

De Koning bepaalt, na advies van de verwerkingsverantwoordelijken van de in het eerste lid bedoelde gegevensbanken en van de bevoegde toezichthoudende overheden, en voor wat de gegevensbanken beheerd door de partner bedoeld in artikel 2, 3°, e), betreft, na akkoord van het College van het openbaar ministerie, de verwerkingen die onder de koppeling vallen, de onderling verbonden categorieën van persoonsgegevens en de nadere regels van de koppeling, waarbij de integriteit van de gegevens en van de netwerken gerespecteerd moeten worden, in het bijzonder wat betreft de gegevensbanken die geclassificeerde gegevens bevatten in de zin van de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie, de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten, veiligheidsadviezen en de publiek gereguleerde dienst.

§ 2. In het kader van de in artikel 3 bedoelde opdrachten en de in artikel 5, tweede lid, bedoelde doeleinden, kan voor de gegevens bedoeld in artikel 6, § 2, eerste lid, 1°, 1), a), i. tot xii., een koppeling tot stand worden gebracht van het Rijksregister van de natuurlijke personen bedoeld in artikel 1 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, naar de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R.

In het kader van de in artikel 3 bedoelde opdrachten en de in artikel 5, tweede lid, bedoelde doeleinden, kan voor de gegevens bedoeld in artikel 6, § 2, eerste lid, 1°, 2), a) tot d), h) en i)

en 3), *a)* tot *d)*, *h)* en *i)*, een koppeling tot stand worden gebracht van de Kruispuntbank van Ondernemingen bedoeld in artikel III.15 van het Wetboek van economisch recht, naar de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R.

In het kader van de in artikel 3 bedoelde opdrachten en de in artikel 5, tweede lid, bedoelde doeleinden, kan voor de gegevens bedoeld in artikel 6, § 2, eerste lid, 1°, 1), *h)*, 2), *f)* en 3), *f)*, een koppeling tot stand worden gebracht van het repertorium van de voertuigen bedoeld in artikel 6 van het koninklijk besluit van 20 juli 2001 betreffende de inschrijving van voertuigen, naar de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R.

In het kader van de in artikel 3 bedoelde opdrachten en de in artikel 5, tweede lid, bedoelde doeleinden kan, voor natuurlijke personen en rechtspersonen die in de gemeenschappelijke gegevens T.E.R. zijn geregistreerd, een koppeling tot stand worden gebracht van het Centraal Strafregerister bedoeld in artikel 589 van het Wetboek van strafvordering, naar de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. ».

Artikel 5, tweede lid, van de bestreden wet bepaalt :

« De doeleinden van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. zijn de volgende :

- 1° het gecoördineerde overleg tussen de basisdiensten en de partnerdiensten;
- 2° de strategische, tactische of operationele noodzaak om gezamenlijk persoonsgegevens en informatie te verwerken voor het uitoefenen van de respectievelijke opdrachten van de basisdiensten en de partnerdiensten;
- 3° de hulp bij het nemen van beslissingen door de bestuurlijke overheden of bij het nemen van beslissingen van bestuurlijke of gerechtelijke politie;
- 4° de analyse, de evaluatie en de opvolging, met inbegrip van het nemen van maatregelen, van de in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. geregistreerde gevalideerde entiteiten, de analyse, de evaluatie en de opvolging van de in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. geregistreerde entiteiten in vooronderzoek en de analyse, de evaluatie en de opvolging van het fenomeen van terrorisme en van extremisme wanneer het kan leiden tot terrorisme;
- 5° de hulp bij de bescherming, de begeleiding en de opvolging van de volgende personen :
 - a)* minderjarigen van twaalf jaar of ouder die worden beschouwd als *foreign terrorist fighters*, *homegrown terrorist fighters*, potentieel gewelddadige extremisten, terrorismeveroordeelden of haatpropagandisten;
 - b)* de minderjarige kinderen van een *foreign terrorist fighter* die beantwoordt aan de criteria bedoeld in artikel 2, 7°, *a)* of *c)*, die niet worden beschouwd of niet kunnen worden beschouwd als *foreign terrorist fighters*, *homegrown terrorist fighters*, potentieel gewelddadige extremisten, terrorismeveroordeelden of haatpropagandisten ».

B.14.2. Artikel 9 van de bestreden wet geeft gevolg aan de aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie « Terroristische aanslagen », die heeft « onderstreept dat

een optimale uitwisseling van de verzamelde gegevens tussen de veiligheidsdiensten en een geïntegreerd beheer van de informatie noodzakelijk zijn » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, pp. 93-94). De mogelijkheid om een koppeling tot stand te brengen tussen de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. en andere gegevensbanken die worden beheerd door de basisdiensten of de partnerdiensten in het kader van hun wettelijke opdrachten (artikel 9, § 1) en de in artikel 9, § 2, bedoelde authentieke gegevensbronnen (het Rijksregister van de natuurlijke personen, de Kruispuntbank van Ondernemingen, het repertorium van de voertuigen en het Centraal Strafreger) strekt met name ertoe « de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. te verrijken met de gegevens van andere bestaande gegevensbanken zonder die gegevens opnieuw manueel in de [gemeenschappelijke] gegevensbank T.E.R. te moeten invoeren » en een toegang te bieden tot « de meest recente en betrouwbare gegevens mogelijk » die rechtstreeks afkomstig zijn van de dienst aan de bron ervan (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 92). Wat betreft inzonderheid de mogelijkheid om een koppeling tot stand te brengen tussen de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. en de in artikel 9, § 2, bedoelde authentieke gegevensbronnen, is het doel « te voorkomen dat elke dienst met een leesrecht en een schrijfrecht zich individueel tot de beheerder van deze databanken moet wenden om toegang te krijgen tot de relevante gegevens uit deze authentieke bronnen » (*ibid.*, p. 93).

B.14.3. Uit de bewoordingen van artikel 9 van de bestreden wet blijkt dat die bepaling de doeleinden van de erin vervatte koppeling tussen de gegevensbanken vaststelt, door te verwijzen naar de in artikel 5, tweede lid, van dezelfde wet bedoelde doeleinden.

B.15. De grief is niet gegrond.

3. *Wat betreft de toegangsrechten van de partnerdiensten (artikel 16 van de bestreden wet)*

B.16. De verzoekende partijen doen gelden dat de in artikel 16 van de bestreden wet vervatte machtigingen aan de Koning te ruim zijn geformuleerd.

B.17.1. Artikel 16 van de bestreden wet bepaalt :

« Op basis van de inachtneming van de principes van toereikendheid, relevantie en de niet-bovenmatige aard in het kader van de uitoefening van hun opdrachten bedoeld in artikel 3 en overeenkomstig de doeleinden van artikel 5, tweede lid, kunnen de partnerdiensten, elk in het kader van hun respectieve bevoegdheden, beschikken over :

1° een leesrecht en een schrijfrecht in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R.; of

2° een vraagrecht in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R.

De Koning bepaalt, bij een in Ministerraad overlegd besluit en na advies van de toezichthoudende overheden, voor iedere partnerdienst de aard van het recht en de nadere regels van de uitoefening ervan.

Voor de partnerdienst bedoeld in artikel 2, 3°, e), bepaalt de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit en na advies van de toezichthoudende overheden en na eensluidend advies van het College van procureurs-generaal, de aard van het recht en de nadere regels van de uitoefening ervan ».

B.17.2. De gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. strekt ertoe het delen van gegevens en informatie tussen de verschillende diensten die optreden in het kader van het voorkomen en bestrijden van terrorisme en extremisme dat tot terrorisme kan leiden, doeltreffender te maken (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 4). Twee categorieën van diensten hebben toegang tot de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. : de « basisdiensten », enerzijds, en de « partnerdiensten », anderzijds (*ibid.*, p. 9-10).

De « basisdiensten » worden geïdentificeerd in artikel 2, 2°, van de bestreden wet als zijnde het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse, de geïntegreerde politie en de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, namelijk « Veiligheid van de Staat (VSSE) en de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid (ADIV) » (*ibid.*, p. 9). Het gaat om « politie- of analysediensten die bij hun werk rechtstreeks in eerste lijn met de T.E.R.-entiteiten en -doeleinden te maken hebben of waarvan het analyserend werk op die entiteiten betrekking heeft en die bijgevolg het grootste aandeel gegevens met betrekking tot die entiteiten ter beschikking kunnen hebben of als allereerste een nieuwe T.E.R.-entiteit kunnen opsporen » (*ibid.*).

De « partnerdiensten » worden opgesomd in artikel 2, 3°, van de bestreden wet :

« a) de Passagiersinformatie-eenheid van het Nationaal Crisiscentrum van de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken;

b) de Algemene Directie Veiligheid en Preventie van de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken;

c) het Directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen van de Federale Overheidsdienst Justitie;

d) het Directoraat-generaal Consulaire Zaken van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken;

e) het openbaar ministerie;

f) de Cel voor Financiële Informatieverwerking;

g) de Algemene Directie Dienst Vreemdelingenzaken van de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken;

h) de Algemene Administratie van de douane en accijnzen van de Federale Overheidsdienst Financiën;

i) de Dienst erediensten en vrijzinnigheid van de Federale Overheidsdienst Justitie;

j) de Nationale Veiligheidsoverheid;

k) de Algemene Administratie van de Thesaurie van de Federale Overheidsdienst Financiën;

l) In het kader van hun wettelijke opdrachten van justitiële begeleiding van en toezicht op daders van misdrijven, de Algemene Administratie van Justitiehuisen van de Franse Gemeenschap, het departement Justitiehuis van het Ministerie van de Duitstalige gemeenschap, het Vlaams Agentschap Justitie en Handhaving, de Algemene Administratie van de hulpverlening aan de jeugd van de Franse Gemeenschap, het departement Jeugdbijstand van de Duitstalige gemeenschap en het Vlaams Agentschap Opgroeien; ».

Partnerdiensten zijn « federale diensten of diensten die aan gefedereerde entiteiten toebehoren die specifiek zijn geïdentificeerd als partners in het kader van de doeleinden van de gemeenschappelijke gegevensbank » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 10), namelijk :

« - ofwel een dienst van de staat die rechtshandavingsopdrachten in tweede lijn uitvoert die rechtstreeks betrekking hebben op de T.E.R.-doeleinden en -entiteiten (zoals het openbaar ministerie, de CFI, het directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen van de Federale Overheidsdienst Justitie);

- ofwel een dienst van de staat die bij de uitvoering van zijn opdrachten in contact kan komen met een T.E.R.-persoon en die, indien hij niet op de hoogte is van diens hoedanigheid als T.E.R., hem in naam van de staat ' prerogatieven ' kan verlenen, inzonderheid in de vorm van administratieve documenten aan de hand waarvan die zich in België kan vestigen en een bezoldigd beroep kan uitoefenen (zoals de Dienst Vreemdelingenzaken, Consulaire Zaken, de

AD Veiligheid en Preventie, de dienst Erediensten en Vrijzinnigheid van de FOD Justitie) » (*ibid.*, pp. 10-11).

B.17.3. De artikelen 14 en 16 van de bestreden wet bepalen de aard van het recht op toegang tot de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. waarover de basisdiensten en de partnerdiensten beschikken.

Terwijl de basisdiensten over een « creatierecht », een « leesrecht » en een « schrijfrecht » in de gegevensbank beschikken (artikel 14; zie ook artikel 17), beschikken de partnerdiensten ofwel over een « leesrecht en een schrijfrecht », ofwel over een « vraagrecht » (artikel 16, eerste lid).

Het « creatierecht » betreft « de opname van een nieuwe entiteit in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. » (artikel 2, 18°, van de bestreden wet). Het « leesrecht » betreft « de raadpleging van alle persoonsgegevens en informatie in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. » (artikel 2, 19°). Het « schrijfrecht » betreft « de invoering, wijziging of uitwissing van de persoonsgegevens en informatie in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. » (artikel 2, 20°). Het « vraagrecht » betreft « [de] kennisneming van het bestaan van een entiteit in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. en, in geval van bevestiging van het bestaan van een entiteit in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., [de] kennisneming van de dreigingsevaluatie » bedoeld in artikel 22 van de bestreden wet (artikel 2, 21°, *juncto* artikel 22).

Een leesrecht, dat de toegang tot alle gegevens in de gemeenschappelijke gegevensbank inhoudt, gaat gepaard met een schrijfrecht. « Het schrijfrecht kan namelijk enkel zinvol worden uitgeoefend als de dienst die de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. moet aanvullen met de gegevens bedoeld in artikel 6 die hij in zijn bezit heeft, terdege op de hoogte is van de context in verband met de entiteit en dus leesrecht heeft » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, pp. 44-45). Artikel 18 van de bestreden wet preciseert dat de partnerdiensten die een leesrecht en een schrijfrecht hebben, « verplicht [zijn] respectievelijk de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. te raadplegen en ambtshalve hun eigen persoonsgegevens en relevante informatie daarin in te voeren. Die persoonsgegevens en informatie worden onder hun verantwoordelijkheid en overeenkomstig hun interne validatieprocedures opgenomen in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. ».

B.17.4. Artikel 16, tweede lid, van de bestreden wet machtigt de Koning om « bij een in Ministerraad overlegd besluit en na advies van de toezichthoudende overheden », voor iedere andere partnerdienst dan het openbaar ministerie, « de aard van het recht en de nadere regels van de uitoefening ervan » te bepalen. Artikel 16, derde lid, van de bestreden wet machtigt de Koning om, « bij een in Ministerraad overlegd besluit en na advies van de toezichthoudende overheden en na eensluidend advies van het College van procureurs-generaal », « de aard van het recht » dat het openbaar ministerie geniet « en de nadere regels van de uitoefening ervan » te bepalen.

B.17.5. Rekening houdend met die nieuwe regeling inzake de toegangsrechten van partnerdiensten in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., heeft de wetgever, bij artikel 55, 3°, van de bestreden wet, artikel 44/11/3ter, § 2, van de wet op het politieambt opgeheven, dat in soortgelijke toegangsrechten voor de partnerdiensten en een soortgelijke machtiging aan de Koning voorzag (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, pp. 107-108).

B.18. Zoals is vermeld in B.9.1, waarborgt artikel 22 van de Grondwet aan elke burger dat geen enkele inmenging in de uitoefening van het recht op eerbiediging van het privéleven kan plaatsvinden dan krachtens regels die zijn aangenomen door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering, zij het dat een delegatie aan een andere macht mogelijk blijft voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen vooraf door de wetgever zijn vastgesteld.

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft niet geoordeeld dat de verwerking van persoonsgegevens en de toegang tot de verwerkte gegevens door de wetgevende macht dienen te worden geregeld. Het heeft enkel beklemtoond dat die verwerking en toegang een duidelijke, toegankelijke en voorzienbare basis in de interne regelgeving moeten hebben (EHRM, grote kamer, 4 mei 2000, *Rotaru t. Roemenië*, voormeld, §§ 47-63).

Ook het Hof van Justitie vereist slechts dat « de rechtsgrond die de inmenging in [het recht op eerbiediging van het privéleven toestaat], zelf de reikwijdte van de beperking op de uitoefening van het betrokken recht moet bepalen » (HvJ, grote kamer, 6 oktober 2020,

C-623/17, *Privacy International*, voormeld, punt 65). Het vereist niet dat alle aspecten van die beperking bij formele wet worden geregeld.

B.19.1. Uit de bewoordingen van artikel 16, eerste lid, van de bestreden wet blijkt dat de in het tweede en derde lid van dezelfde bepaling vervatte machtiging aan de Koning om « de aard van het recht » van de partnerdiensten te bepalen, enkel inhoudt dat Hij dient vast te stellen of de betrokken partnerdienst ofwel over een « leesrecht en een schrijfrecht », ofwel over een « vraagrecht » beschikt.

De keuze om het aan de Koning over te laten om te bepalen welk van beide in artikel 16, eerste lid, van de bestreden wet bedoelde rechten op toegang tot de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. elke partnerdienst zal genieten, werd verantwoord door de noodzaak om « een zekere flexibiliteit te behouden bij het verlenen, intrekken of wijzigen van de toegang naar gelang van de evolutie van de bevoegdheden, opdrachten en behoeften van de verschillende partnerdiensten » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 108). Wat het vraagrecht betreft, vermeldt de parlementaire voorbereiding overigens dat dat recht wordt verleend « aan de diensten van de staat die in contact kunnen komen met een T.E.R.-persoon en die bij ontstentenis van de hoedanigheid van T.E.R. van die persoon, hem administratieve documenten kunnen verlenen aan de hand waarvan die zich in België kan vestigen en een bezoldigd beroep kan uitoefenen. Zij beheren evenwel geen informatie zoals bedoeld in artikel 6 van het wetsontwerp en hoeven de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. bijgevolg niet aan te vullen » (*ibid.*, p. 45).

B.19.2. De wetgever heeft zelf de types van toegangsrechten bepaald die aan partnerdiensten kunnen worden toegekend (artikel 16, eerste lid, *juncto* artikel 2, 19° tot 21°), alsook de categorieën van gegevens waartoe de partnerdiensten toegang hebben (artikel 6, § 2), de categorieën van personen van wie de gegevens worden verwerkt (artikel 6, § 2, 1° en 2°, *juncto* artikel 2, 4°, 7° tot 11°), de categorieën van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens (artikelen 2, 3°, 6, § 2, 3°, en 16, eerste lid) en de door de verwerking nagestreefde doeleinden (artikel 5, tweede lid). Artikel 16, eerste lid, van de bestreden wet preciseert daaromtrent dat de partnerdiensten over het ene of het andere type van de in B.19.1 bedoelde toegangsrechten beschikken « op basis van de inachtneming van de principes van toereikendheid, relevantie en de niet-bovenmatige aard in het kader van de uitoefening van hun

opdrachten bedoeld in artikel 3 en overeenkomstig de doeleinden van artikel 5, tweede lid » en « elk in het kader van hun respectieve bevoegdheden ».

Bovendien heeft de wetgever de uitoefening van de aan de partnerdiensten toegekende toegangsrechten gepaard doen gaan met toezichtsmaatregelen. Ten eerste zijn de in de gemeenschappelijke gegevensbank uitgevoerde verwerkingen, zoals de opname en de raadpleging van gegevens, het voorwerp van een logging. De logbestanden laten onder andere toe om « de beweegreden, de datum en het tijdstip van die verwerkingen vast te stellen » en « de categorieën van personen die de persoonsgegevens hebben geraadpleegd vast te stellen, alsook de identificatie of de identificatiecode van de persoon of de dienst die deze gegevens heeft geraadpleegd » (artikel 8). Ten tweede heeft de federale politie, als beheerder van de gemeenschappelijke gegevensbank, tot taak het bijhouden van de lijst van de personen of de identificatiecodes van de personen of de diensten die over een toegang tot de gegevensbank beschikken, en het waken over de logbestanden van de erin uitgevoerde verwerkingen (artikel 11, tweede lid, 7° en 8°). Ten derde waakt het OCAD, als operationeel verantwoordelijke van de gemeenschappelijke gegevensbank, over de kwaliteit en de relevantie van de verwerkte gegevens in verhouding tot de nagestreefde doeleinden en organiseert het een passende samenwerking tussen de beheerder, de basisdiensten en de partnerdiensten (artikel 12, 1°, 3° en 6°). Ten vierde moet de partnerdienst die over een vraagrecht in de gemeenschappelijke gegevensbank beschikt, direct contact opnemen met een van de basisdiensten teneinde de beschikbare informatie over de dreigingsevaluatie van een gevalideerde entiteit te kunnen contextualiseren (artikel 22, tweede lid). Ten vijfde is de verwerkingsverantwoordelijke van de partnerdienst verantwoordelijk voor de kwaliteit van de persoonsgegevens en informatie die die dienst heeft doorgezonden en voor de wettelijkheid van die doorzendingen (artikel 30, § 1, 1°, en § 2). Ten zesde worden de in de gemeenschappelijke gegevensbank uitgevoerde verwerkingen onderworpen aan het toezicht van het Controleorgaan op de politionele informatie en het Vast Comité I (artikel 29 *juncto* artikel 2, 22°; artikel 161, tweede lid, van de wet gegevensbescherming, zoals ingevoegd bij artikel 46 van de bestreden wet). Die toezichthoudende overheden beschikken over een leesrecht in de gemeenschappelijke gegevensbank in het kader van de uitoefening van hun opdrachten (artikel 15).

B.19.3. De wetgever heeft aldus de Koning in voldoende nauwkeurige bewoordingen gemachtigd en hij heeft de essentiële elementen van de rechten, van de partnerdiensten, op toegang tot de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. vastgesteld.

Gelet op de verscheidenheid aan bevoegdheden, opdrachten en behoeften van de in artikel 2, 3°, van de bestreden wet bedoelde partnerdiensten en op het technische en evolutieve karakter daarvan, is het niet zonder redelijke verantwoording dat de Koning gemachtigd is om de aard van het recht op toegang tot de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. dat elke partnerdienst geniet, te bepalen, met inachtneming van de essentiële elementen die zijn vervat in de in B.19.2 vermelde bepalingen van de bestreden wet.

In voorkomend geval staat het aan de bevoegde rechter om te onderzoeken of het gebruik, door de Koning, van de in artikel 16 van de bestreden wet bedoelde machtigingen in overeenstemming is met die laatste bepaling en met de in het eerste middel ingeroepen grondwets- en verdragsbepalingen.

B.20. De grief is niet gegrond.

4. Wat betreft de diensten die door de Lokale task force kunnen worden uitgenodigd (artikel 32, § 1, vierde lid, van de bestreden wet)

B.21. De verzoekende partijen voeren aan dat de diensten die door de voorzitter van de Lokale task force kunnen worden uitgenodigd krachtens artikel 32, § 1, vierde lid, van de bestreden wet, niet bepaalbaar zijn.

B.22.1. Artikel 31 van de bestreden wet bepaalt :

« Met het oog op de verrijking van persoonsgegevens en informatie over de gevalideerde entiteiten en de entiteiten in vooronderzoek die zijn opgenomen in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. alsook de opvolging en het nemen van maatregelen ten aanzien van de in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. gevalideerde entiteiten, worden er in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. opgenomen persoonsgegevens en informatie, alsook andere relevante persoonsgegevens en informatie, waaronder geclassificeerde informatie in de zin van de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie, de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten, veiligheidsadviezen en de publiek gereguleerde dienst, uitgewisseld binnen een of meer overlegplatformen die bij elk gerechtelijk arrondissement zijn opgericht, onder de naam ‘ Lokale task force ’ (hierna ‘ LTF ’), tenzij die uitwisseling een onderzoek, de uitoefening van de strafvordering of de veiligheid van personen in het gedrang kan brengen.

De LTF is een overlegstructuur in de zin van artikel 458ter van het Strafwetboek ».

Artikel 32 bepaalt :

« § 1. De LTF wordt voorgezeten door de bestuurlijke directeur-coördinator van de federale politie of zijn vertegenwoordiger.

Naast de voorzitter, is de LTF samengesteld uit vertegenwoordigers van :

- 1° de inlichtingen- en veiligheidsdiensten;
- 2° het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse;
- 3° de federale politie en de lokale politie;
- 4° de Algemene Directie Dienst Vreemdelingenzaken van de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken;
- 5° het openbaar ministerie.

De voorzitter en de in het tweede lid, 1° tot 4°, bedoelde deelnemers van de LTF zijn houder van een veiligheidsmachtiging ten minste van het niveau 'geheim' krachtens de artikelen 4, derde lid, en 8 van de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie, de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten, veiligheidsadviezen en de publiek gereguleerde dienst.

In overleg met de in het tweede lid, 1° tot 5°, bedoelde deelnemers van de LTF kan de voorzitter andere diensten, organen of instanties uitnodigen wegens de bijdrage die ze door hun functie of bevoegdheden kunnen leveren aan een gerichte en geïndividualiseerde opvolging van de entiteit.

De in artikel 2, 3°, 1), bedoelde partnerdiensten worden vertegenwoordigd door een lid van de centrale administratie met een veiligheidsmachtiging.

De administratieve coördinatie, het secretariaat en de opvolging van de LTF worden gewaarborgd door de directeur-coördinator of de personen die hij aanwijst.

§ 2. Onverminderd de bevoegdheden van de basisdiensten en de partnerdiensten verzekert de LTF minstens de volgende opdrachten :

- 1° de uitwisseling van persoonsgegevens en informatie bedoeld in artikel 31 in het kader van de opdrachten bedoeld in artikel 3;
- 2° de opvolging van de entiteiten van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. die op het grondgebied van de LTF aanwezig zijn;
- 3° de bepaling van passende maatregelen voor elk van de gevalideerde entiteiten ».

B.22.2. Artikel 31, eerste lid, van de bestreden wet bepaalt dat een of meer Lokale task forces zijn opgericht bij elk gerechtelijk arrondissement. Het bepaalt de doeleinden van de uitwisseling van gegevens en informatie binnen de Lokale task forces (« de verrijking van persoonsgegevens en informatie over de gevalideerde entiteiten en de entiteiten in vooronderzoek die zijn opgenomen in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. alsook de opvolging en het nemen van maatregelen ten aanzien van de in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. gevalideerde entiteiten ») alsook de categorieën van gegevens die worden beoogd door die uitwisseling (de « in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. opgenomen persoonsgegevens en informatie, alsook [de] andere relevante persoonsgegevens en informatie, waaronder geclassificeerde informatie »). Artikel 31, tweede lid, bepaalt dat de Lokale task force een overlegstructuur is in de zin van artikel 458ter van het Strafwetboek.

Artikel 32, § 1, van de bestreden wet bepaalt dat de Lokale task force is samengesteld uit de bestuurlijke directeur-coördinator van de federale politie of zijn vertegenwoordiger – die de voorzitter ervan is – en uit vertegenwoordigers van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse, de federale politie en de lokale politie, de Algemene Directie van de Dienst Vreemdelingenzaken van de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken en het openbaar ministerie. Het vierde lid van dezelfde paragraaf bepaalt dat de voorzitter, in overleg met de andere voormelde leden van de Lokale task force, « andere diensten, organen of instanties [kan] uitnodigen wegens de bijdrage die ze door hun functie of bevoegdheden kunnen leveren aan een gerichte en geïndividualiseerde opvolging van de entiteit ».

B.22.3. De Lokale task forces zijn « de overlegplatformen waarop alle actoren die betrokken zijn bij de T.E.R.-strategie bijeenkomen » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/002, p. 5). In tegenstelling tot de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (LIVC-R) opgericht bij de wet van 30 juli 2018 « tot oprichting van lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme » die werkzaam zijn « op het gebied van maatschappelijke preventie », vormen de Lokale task forces « een permanent netwerk dat vanuit het perspectief van veiligheid is opgericht » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, pp. 133, 134 en 137).

Het doel van de Lokale task forces is dat « er informatie kan worden gebundeld en besproken. Vervolgens treft elke dienst op basis van zijn eigen regels de maatregelen die hij

nodig acht » (*ibid.*, p. 134). Het gaat erom, enerzijds, de gegevens betreffende een entiteit te « contextualiseren » en, anderzijds, « reeds in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. opgenomen gegevens en informatie bij te werken en/of er nieuwe elementen aan toe te voegen » :

« De contextualisering van de gegevens en van de informatie is belangrijk omdat de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. niet alle beschikbare informatie van de basisdiensten of de partnerdiensten omtrent de entiteiten bevat (in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. wordt de inhoud van processen-verbaal bijvoorbeeld niet *in extenso* overgenomen). Op die manier kan het in de gemeenschappelijke gegevensbank opgenomen gegeven dus volledig in zijn context worden geplaatst (persoon, voertuig enz.). Tijdens de LTF en de bespreking met de verschillende aanwezige diensten kan bovendien blijken dat er nieuwe gegevens of informatie moeten worden opgenomen in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. en dat die dus moet worden ‘ verrijkt ’ of dat er reeds opgenomen gegevens of informatie moeten worden bijgewerkt » (*ibid.*).

In de Lokale task forces worden « niet enkel de persoonsgegevens en de [niet-geclassificeerde] informatie vervat in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., uitgewisseld, maar ook andere relevant geachte persoonsgegevens of informatie, daaronder begrepen de geclassificeerde en deze die afkomstig zijn van diensten die de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. niet moeten voeden » :

« Het zou namelijk ondenkbaar zijn dat dit soort informatie over dit bijzonder ernstig fenomeen niet op loyale wijze uitgewisseld zou worden tussen de betrokken diensten. Zolang deze informatie echter geclassificeerd of vertrouwelijk is, zal ze niet in de verslaggeving van de lokale task forces kunnen vermeld worden. Wanneer een geclassificeerd of vertrouwelijke gegeven of informatie interessant is om te registreren in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., verhindert niets de dienst die eigenaar is van het gegeven of de informatie in kwestie de nood aan bescherming opnieuw te evalueren en in voorkomend geval over te gaan tot een declassificatie.

Zoals de Raad van State aanhaalt in advies nr. 73.442/2 van 7 juni 2023, mag dit artikel ‘ niet aldus worden geïnterpreteerd dat geclassificeerde gegevens of geclassificeerde informatie in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. kunnen worden geregistreerd. Die gegevens en informatie mogen hoogstens tijdens vergaderingen van de lokale taskforce worden uitgewisseld. ’.

De diensten zijn ertoe gehouden enkel de persoonsgegevens en de informatie uit te wisselen waarvoor zij het recht hebben ze te verwerken in het kader van hun opdrachten » (*ibid.*, pp. 134-135).

De meeste verwerkingen die in het kader van het overleg in de Lokale task force plaatsvinden, worden beheerst door de regels die van toepassing zijn op de gemeenschappelijke

gegevensbank T.E.R. De verwerkingen van gegevens met betrekking tot entiteiten die nog niet in die gegevensbank zijn opgenomen, vinden plaats onder de verantwoordelijkheid van de diensten die ze ter beschikking hebben. « Aldus moet bijvoorbeeld de voorzitter van de LTF, dus de bestuurlijke directeur-coördinator van de federale politie, bij het voorbereiden van zijn vergadering de gegevens beheren die hij tijdens zijn voorbereiding zal verwerken volgens de regels van de wet op het politieambt. Hetzelfde geldt voor de andere organisaties die hun eigen wetgeving zullen moeten naleven » (*ibid.*, p. 133).

Het feit dat een Lokale task force een overlegstructuur is in de zin van artikel 458ter van het Strafwetboek heeft tot gevolg dat een houder van het beroepsgeheim die deelneemt aan de Lokale task force, in het kader daarvan informatie kan onthullen die door het beroepsgeheim is gedekt, zonder dat hij het risico loopt om te worden vervolgd wegens schending van het beroepsgeheim.

B.22.4. Wat betreft de in artikel 32, § 1, vierde lid, van de bestreden wet bedoelde mogelijkheid om « andere diensten, organen of instanties » uit te nodigen, heeft de Gegevensbeschermingsautoriteit aan de wetgever gevraagd om de criteria die de betrokkene kunnen verzekeren dat de verwerking van zijn gegevens noodzakelijk is en in verhouding staat tot het beoogde doeleinde, nader te omschrijven (advies nr. 97/2023 van 16 juni 2023, § 91). Het Vast Comité I heeft aanbevolen om de betrokken categorieën van « diensten, organen of autoriteiten » beter te omschrijven (advies nr. 004/VCI/2023 van 13 juli 2023, § 31).

Ingevolge die adviezen preciseert de parlementaire voorbereiding :

« Om ervoor te zorgen dat de LTF optimaal kan werken en wanneer zulks nodig blijkt voor de gerichte opvolging van een entiteit, kan de voorzitter andere diensten, organen of instanties op de LTF uitnodigen wegens hun bevoegdheden of functies, en zulks zolang strikt noodzakelijk is voor de bijdrage die ze de LTF kunnen leveren. Die diensten, organen of instanties worden uitgenodigd om gegevens te verstrekken, een welbepaald aspect van hun deskundigheid toe te lichten. Zoals verduidelijkt door de Raad van State in advies nr. 73.442/2 van 7 juni 2023 en in antwoord op de opmerkingen van de Gegevensbeschermingsautoriteit in advies nr. 97/2023 van 16 juni 2023 (§§ 45-46 [en] 91) en van Comité I in het advies van 13 juli 2023 (§ 31), moet ‘ het ontworpen artikel 32, § 1, vierde lid, zo [...] worden geïnterpreteerd dat “ andere diensten, organen of instanties ” die zijn uitgenodigd om deel te nemen aan de vergaderingen van de lokale taskforce, gegevens of informatie die ze in het kader van hun opdracht bezitten, kunnen meedelen om de gegevens of de informatie die al in de gegevensbank zitten, te verrijken. Ze zouden daarentegen geen gegevens of informatie kunnen ontvangen die de andere leden van de lokale taskforce zouden bezitten. ’. Concreet is een

deskundige louter aanwezig gedurende ‘ zijn punt ’ en verlaat hij de vergadering na zijn uiteenzetting. Bovendien maakt overleg tussen de voorzitter en de deelnemers aan de LTF [...] het mogelijk om enkel betrouwbare diensten, organen of instanties uit te nodigen. Tijdens dat overleg zou ook moeten worden beoordeeld of bij de uitwisseling gevoelige of geclassificeerde informatie moet worden megedeeld, in welk geval een machtiging noodzakelijk is. Merk op dat voor de in artikel 2, 3°, 1), bedoelde partnerdiensten altijd een veiligheidsmachtiging vereist is. In het advies van 13 juli 2023 vraagt Comité I om beter te omschrijven welke categorieën van ‘ diensten, organen of autoriteiten ’ kunnen worden uitgenodigd voor een LTF (§ 31). Zoals het in de bepaling is verwoord, is het de bedoeling diegenen uit te nodigen die hun deskundigheid kunnen inbrengen bij de opvolging van een bepaalde entiteit. Het doel is zo ruim mogelijk te zijn. Het doorslaggevend criterium is de bijdrage die een persoon of een dienst kan hebben voor het in de LTF bestudeerde geval » (*Parl. St., Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, pp. 138-139*).

B.22.5. Uit de bewoordingen van de artikelen 31 en 32, § 1, vierde lid, van de bestreden wet en de voormelde parlementaire voorbereiding blijkt dat de « diensten, organen of instanties » die kunnen worden uitgenodigd om aan de Lokale task force deel te nemen « zolang [dat] strikt noodzakelijk is voor de bijdrage die ze [...] kunnen leveren », telkens diensten, organen of instanties zijn die over een pertinente deskundigheid beschikken « door hun functie of bevoegdheden », teneinde de in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. vervatte gegevens en informatie te verrijken, een « gerichte en geïndividualiseerde » opvolging toe te laten en maatregelen te nemen ten aanzien van de betrokken entiteit. Die laatste doelstellingen zijn de doeleinden die worden nagestreefd door de mededeling van de gegevens en informatie die de diensten die tot de Lokale task force worden uitgenodigd, ter beschikking hebben.

De aan de voorzitter van de Lokale task force toevertrouwde bevoegdheid om, in overleg met de andere deelnemers van de Lokale task force, de diensten, organen of instanties te bepalen die hij uitnodigt voor de Lokale task force, is redelijk verantwoord gelet op de noodzaak om rekening te houden met de diversiteit van lokale situaties.

De voormelde parlementaire voorbereiding bevestigt bovendien dat artikel 32, § 1, vierde lid, van de bestreden wet moet worden begrepen in de voormelde interpretatie van de afdeling wetgeving van de Raad van State, volgens welke de « andere diensten, organen of instanties » uitgenodigd om deel te nemen aan de Lokale task force overeenkomstig die bepaling gegevens of informatie die ze in het kader van hun opdracht bezitten, kunnen meedelen om de gegevens of de informatie die al in de gegevensbank zitten, te verrijken, maar daarentegen geen gegevens of informatie kunnen ontvangen die de andere leden van de lokale taskforce bezitten (*ibid.*, p. 221).

B.23. Rekening houdend met hetgeen is vermeld in B.22.5, is de grief niet gegrond.

5. Wat betreft de in artikel 33, § 2, 7° en 8°, van de bestreden wet bedoelde maatregelen

B.24. De verzoekende partijen doen gelden dat artikel 33, § 2, 7° en 8°, van de bestreden wet niet voldoende nauwkeurig is.

B.25.1. Artikel 33 van de bestreden wet bepaalt :

« § 1. Vanaf de validering van een entiteit in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., op grond van de persoonsgegevens en informatie bedoeld in artikel 31, pleegt de LTF, met het oog op de opvolging van de gevalideerde entiteit, stelselmatig overleg over de opportuniteit om al dan niet een of meer maatregelen bedoeld in paragraaf 2 ten aanzien van de gevalideerde entiteit te nemen, onverminderd de prerogatieven van de bevoegde overheden om deze maatregelen te nemen.

In het kader van de opvolging van een gevalideerde entiteit, wanneer nieuwe persoonsgegevens en informatie bedoeld in artikel 31 tot een wijziging van maatregelen ten aanzien van de entiteit kunnen leiden, gaat de LTF over tot het overleg bedoeld in het eerste lid.

Met het oog op de uitwerking van de proactieve aanpak wordt het resultaat van het in het eerste en tweede lid bedoelde overleg bezorgd aan de overheden die bevoegd zijn om eventuele maatregelen te nemen ten aanzien van een in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. gevalideerde entiteit. Het resultaat van het in het eerste en tweede lid bedoelde overleg met betrekking tot een gevalideerde entiteit wordt ook opgenomen in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., tenzij de maatregel een onderzoek, de uitoefening van de strafvordering of de veiligheid van personen in het gedrang kan brengen of tenzij de maatregel geclassificeerd is in de zin van de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie, de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten, veiligheidsadviezen en de publiek gereguleerde dienst.

Zonder afbreuk te doen aan hun prerogatieven, nemen de overheden die bevoegd zijn om maatregelen te nemen ten aanzien van een in de gemeenschappelijke gegevensbank gevalideerde entiteit, het resultaat van het in het eerste en tweede lid bedoelde overleg in overweging bij het nemen van hun beslissing.

§ 2. De LTF pleegt inzonderheid overleg over de volgende maatregelen, tenzij deze een onderzoek, de uitoefening van de strafvordering of de veiligheid van personen in het gedrang kunnen brengen :

[...]

7° het nemen van specifieke maatregelen binnen de grenzen van de wettelijke bevoegdheden van diensten van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA), l'*Office wallon de la formation professionnelle et de l'emploi (FOREm)*, de Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling (Actiris), *Bruxelles formation*, de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) en de *Arbeitsamt der Deutschsprachigen Gemeinschaft Belgiens (ADG)*;

8° het nemen van specifieke maatregelen door de Dienst Vreemdelingenzaken op het gebied van toegang tot het grondgebied, verblijf, vestiging en verwijdering;

[...] ».

B.25.2. Artikel 33, § 1, van de bestreden wet bepaalt dat de Lokale task force op twee tijdstippen overleg pleegt met het oog op de opvolging van een gevalideerde entiteit : enerzijds « vanaf de validering van een entiteit in de gemeenschappelijke gegevensbank en op grond van de persoonsgegevens en informatie bedoeld in artikel 31 » (eerste lid) en anderzijds « in het kader van de opvolging van een gevalideerde entiteit, wanneer nieuwe persoonsgegevens en informatie bedoeld in artikel 31 tot een wijziging van maatregelen kunnen leiden » (tweede lid) (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 141).

Het overleg heeft betrekking op « de opportuniteit om al dan niet een of meer maatregelen bedoeld in paragraaf 2 ten aanzien van de gevalideerde entiteit te nemen, onverminderd de prerogatieven van de bevoegde overheden om deze maatregelen te nemen » (eerste lid).

Het resultaat van het overleg wordt bezorgd aan de bevoegde overheden opdat zij de eventuele maatregelen in kwestie nemen. Het wordt ook opgenomen in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., tenzij de maatregel een onderzoek, de uitoefening van de strafvordering of de veiligheid van personen in het gedrang kan brengen of tenzij hij geclassificeerd is in de zin van de wet van 11 december 1998 (derde lid; *Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, pp. 133 en 141). De bevoegde overheden nemen het resultaat ten slotte in overweging bij het nemen van de betrokken maatregelen « zonder afbreuk te doen aan hun prerogatieven » (vierde lid).

Artikel 33, § 2, van de bestreden wet houdt een « niet-exhaustieve » lijst van maatregelen in waarover moet worden overlegd binnen de Lokale task force (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 142). Die maatregelen omvatten onder andere « 7° het nemen van specifieke maatregelen binnen de grenzen van de wettelijke bevoegdheden van de diensten van

de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA), l'*Office wallon de la formation professionnelle et de l'emploi (FOREm)*, de Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling (Actiris), *Bruxelles formation*, de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) en de *Arbeitsamt der Deutschsprachigen Gemeinschaft Belgiens (ADG)* » en « 8° het nemen van specifieke maatregelen door de Dienst Vreemdelingenzaken op het gebied van toegang tot het grondgebied, verblijf, vestiging en verwijdering ».

Wat betreft de maatregelen die de Dienst Vreemdelingenzaken kan nemen, vermeldt de parlementaire voorbereiding dat « voor elke entiteit die in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. is opgenomen, [...] de Dienst Vreemdelingenzaken een analyse [uitvoert] teneinde passende maatregelen te nemen. Voor wat de toegang tot het grondgebied betreft, kan bijvoorbeeld de visumaanvraag worden onderzocht. Voor wat het verblijf betreft, kan het individuele dossier worden onderzocht » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 144).

B.25.3. Ingevolge het voormelde advies nr. 97/2023 van de Gegevensbeschermingsautoriteit (§ 90) en het advies nr. 004/VCI/2023 van het Vast Comité I (§§ 32-33), heeft de wetgever in de parlementaire voorbereiding gepreciseerd dat het in artikel 33 georganiseerde overleg geen verplichte voorafgaande adviesprocedure is die zou bepalen of de betrokken bevoegde overheden hun bevoegdheden kunnen uitoefenen. Zij behouden « te allen tijde » hun bevoegdheden en hoeven « de vergadering van de [Lokale task force] niet af te wachten om een maatregel naar eigen goeddunken te nemen ». Het resultaat van het overleg is enkel een van de vele « niet-bindende » elementen die ter beschikking van die overheden wordt gesteld (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, pp. 141-142).

B.25.4. Daaruit volgt dat de bestreden bepaling enkel betrekking heeft op het overleg in de Lokale task force over de opportuniteit om al dan niet maatregelen te nemen die onder de bevoegdheden van de in het tweede lid bedoelde overheden vallen. Hoewel die overheden het resultaat van dat overleg in overweging moeten nemen bij het nemen van hun beslissing (artikel 33, § 1, vierde lid, van de bestreden wet), staat het hun vrij om van het resultaat van het overleg af te wijken, zoals het hun vrijstaat om maatregelen te nemen waarover niet vooraf werd overlegd binnen de Lokale task force.

B.25.5. Voor het overige heeft artikel 33, § 2, 7° en 8°, van de bestreden wet niet als gevolg dat de daarin bedoelde overheden maatregelen zouden kunnen nemen waarvoor zij niet

bevoegd zijn overeenkomstig de op hen toepasselijke regelgeving, zoals ook blijkt uit de preciseringen dat het overleg binnen de Lokale task force betrekking heeft op specifieke maatregelen « binnen de grenzen van de wettelijke bevoegdheden » van de betrokken diensten (7°) of, wat de Dienst Vreemdelingenzaken betreft, « op het gebied van toegang tot het grondgebied, verblijf, vestiging en verwijdering » (8°). In tegenstelling tot wat de verzoekende partijen aanvoeren, leidt het gebrek aan een nadere omschrijving van die maatregelen en/of een uitdrukkelijke verwijzing naar de regelgeving waarin de bevoegdheden van de betrokken diensten worden vastgesteld, niet tot de conclusie dat die bepaling niet voldoende duidelijk is.

In voorkomend geval staat het aan de bevoegde rechter om te onderzoeken of de beslissingen die die overheden hebben genomen ten aanzien van een entiteit ingevolge het in artikel 33 van de bestreden wet bedoelde overleg, in overeenstemming zijn met de wetsbepalingen die de grondslag vormen voor die beslissingen en met de in het eerste middel aangevoerde grondwets- en verdragsbepalingen.

B.26. De grief is niet gegrond.

6. Wat betreft de bestemmingen van de « informatiekaart » (artikelen 23 en 26 van de bestreden wet)

B.27. De verzoekende partijen klagen aan dat de artikelen 23 en 26 van de bestreden wet geen exhaustieve lijst van de bestemmingen van de « informatiekaart » bevatten.

B.28.1. Artikel 2, 17°, van de bestreden wet definieert de « informatiekaart » als de « fiche van een entiteit die een uittreksel van de inlichtingenfiche vormt, en die de persoonsgegevens en informatie bevat die toereikend, ter zake dienend en niet overmatig zijn voor de bestemming, voor de opvolging van de gevalideerde entiteiten ».

Artikel 2, 16°, van de bestreden wet definieert de « inlichtingenfiche » als de « fiche die alle persoonsgegevens en informatie met betrekking tot een entiteit van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. bevat die afkomstig zijn van alle diensten die haar voeden ».

Artikel 23 van de bestreden wet bepaalt :

« Met als doel de preventie en de bestrijding van het terrorisme en het extremisme dat tot terrorisme kan leiden, te versterken, binnen de grenzen bedoeld in het tweede lid en in artikel 24, kan, na evaluatie door de beheerder, de operationeel verantwoordelijke en de basisdiensten, een informatiekaart worden meegedeeld aan een derde overheid of instelling, met inachtneming van de principes van toereikendheid, relevantie en de niet-bovenmatige aard, behoudens andersluidende beslissing van het bevoegde openbaar ministerie, wanneer de mededeling van persoonsgegevens en gerechtelijke informatie de uitoefening van de strafvordering of de veiligheid van personen in het gedrang kan brengen.

De in het eerste lid bedoelde evaluatie heeft ten minste betrekking op :

1° de bijdrage van de derde overheid of instelling tot de preventie en de bestrijding van het terrorisme en het extremisme dat tot terrorisme kan leiden;

2° de verdere verwerking die zal worden gedaan door de derde overheid of instelling rekening houdend met haar bevoegdheden en de eventuele risico's voor de fundamentele vrijheden en rechten van de betrokken persoon;

3° de kwetsbare toestand van de betrokken persoon, met inbegrip van de minderjarigheid van de persoon;

4° het toereikende, ter zake dienende en niet overmatige karakter van de categorieën van meegedeelde gegevens rekening houdend met de verdere verwerking.

De operationeel verantwoordelijke houdt een geactualiseerde lijst van de in het eerste lid bedoelde mededelingen en de in het tweede lid bedoelde evaluatie ter beschikking van de toezichthoudende overheden ».

Artikel 24 bepaalt :

« § 1. De mededeling bedoeld in artikel 23 gebeurt door het doorzenden, met eender welk beveiligd middel van de informatiekaart met betrekking tot de gevalideerde entiteiten.

Onverminderd de regels en de procedures die voor hun eigen persoonsgegevens en informatie van toepassing zijn, zijn enkel de basisdiensten gemachtigd om de informatiekaart door te zenden.

§ 2. De informatie die afkomstig is van de informatiekaart, wordt door de bestemming gebruikt in het kader van zijn eigen wettelijke bevoegdheden zonder dat de informatiekaart aan het dossier van de gevalideerde entiteit wordt toegevoegd of aan de gevalideerde entiteit wordt meegedeeld ».

Artikel 25 bepaalt :

« Enkel de diensten met een leesrecht en een schrijfrecht in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. zijn gemachtigd om lijsten met persoonsgegevens en informatie van de

informatiekaart met betrekking tot gevalideerde entiteiten uit de gegevensbank te halen, en zulks enkel voor interne verwerking. Deze extractie gebeurt door een personeelslid dat houder is van een veiligheidsmachtiging van het niveau ‘ geheim ’.

De mededeling aan andere diensten of instellingen door de basisdienst van persoonsgegevens of informatie gehaald uit de informatiekaarten, onder de vorm van lijsten, wordt niet toegestaan, met uitzondering van de gevallen bedoeld in artikel 23. De lijsten kunnen enkel meegedeeld worden aan overheidsinstanties en openbare organen. De doelstelling van de lijst kadert binnen de wettelijke opdrachten van de ontvanger en wordt bepaald en meegedeeld aan de ontvanger van de lijst. Het gebruik van de lijst wordt enkel toegestaan in het kader van deze welbepaalde doelstelling. De lijsten mogen niet langer bewaard worden dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doelstelling waarvoor zij worden verkregen ».

Artikel 26 bepaalt :

« § 1. De burgemeester is de bestemming van de informatiekaart betreffende de volgende gevalideerde entiteiten :

1° de *foreign terrorist fighters*, *homegrown terrorist fighters*, potentieel gewelddadige extremist en terrorismeveroordeelde die hun verblijfplaats of woonplaats in zijn gemeente hebben, zijn gemeente regelmatig bezoeken of er regelmatig activiteiten organiseren;

2° de haatpropagandisten van wie de effecten zichtbaar zijn in zijn gemeente of die hun verblijfplaats of woonplaats hebben in zijn gemeente, die zijn gemeente regelmatig bezoeken, of die er regelmatig een of meerdere activiteiten organiseren of plannen te organiseren.

§ 2. Zonder de operationele noodzaken in gevaar te brengen, en na contact met de korpschef van de politiezone die hem de informatiekaart toezond, gebruikt de burgemeester de persoonsgegevens en de informatie van de informatiekaart in het kader van zijn wettelijke bevoegdheden en onder zijn eigen verantwoordelijkheid ».

B.28.2. Artikel 20 van de bestreden wet bepaalt dat de « inlichtingenfiche » die alle persoonsgegevens en informatie met betrekking tot een entiteit van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. bevat (artikel 2, 16°, van dezelfde wet), enkel toegankelijk is voor de diensten die een leesrecht en een schrijfrecht in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. hebben, en dat die fiche niet mag worden meegedeeld aan andere diensten of instellingen, met uitzondering van de toezichthoudende overheden in het kader van hun opdrachten. Krachtens artikel 21 wordt de creatie van een nieuwe entiteit in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. onverwijld meegedeeld aan de voorzitter van de Lokale task force en aan de korpschef van elke betrokken politiezone, die zelf « de bevoegde bestuurlijke politieoverheden » informeert, namelijk onder meer de burgemeester (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 125). Krachtens artikel 22 ontvangen de partnerdiensten die over een

vraagrecht in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. beschikken, een dreigingsevaluatie wanneer het bestaan van een gevalideerde entiteit in de gegevensbank wordt bevestigd.

B.28.3. Artikel 23, eerste lid, van de bestreden wet bepaalt dat een uittreksel van de inlichtingenfiche die de persoonsgegevens en informatie bevat die toereikend, ter zake dienend en niet overmatig zijn voor de opvolging van de gevalideerde entiteiten, de zogenaamde « informatiekaart » (zie artikel 2, 17°, van dezelfde wet) kan worden meegedeeld, behoudens andersluidende beslissing van het openbaar ministerie, aan andere bestemmingen dan degenen die in de artikelen 20 tot 22 van de bestreden wet worden bedoeld (« een derde overheid of instelling »), mits aan twee voorwaarden wordt voldaan : (1) enerzijds moet die mededeling de principes van toereikendheid, relevantie en de niet-bovenmatige aard in acht nemen en (2) anderzijds moet zij vooraf worden geëvalueerd door de beheerder, de operationeel verantwoordelijke en de basisdiensten (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, pp. 118-119). Artikel 23, tweede lid, preciseert het voorwerp van die evaluatie (*ibid.*, p. 120). Artikel 23, derde lid, bepaalt dat de operationeel verantwoordelijke een geactualiseerde lijst van de voormelde mededelingen van de informatiekaart en evaluatie ter beschikking van de toezichthoudende overheden houdt. Artikel 24 voorziet erin dat de informatiekaart wordt meegedeeld met een beveiligd middel (§ 1, eerste lid), dat enkel de basisdiensten gemachtigd zijn om de informatiekaart door te zenden (§ 1, tweede lid) en dat de bestemming van de informatiekaart de erin vervatte informatie gebruikt « in het kader van zijn eigen wettelijke bevoegdheden » en « zonder dat de informatiekaart aan het dossier van de gevalideerde entiteit wordt toegevoegd of aan de gevalideerde entiteit wordt meegedeeld » (§ 2).

De informatiekaart is bedoeld « voor gebruik door de autoriteiten die maatregelen kunnen nemen ten aanzien van de gevalideerde entiteiten van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., teneinde te voorkomen dat zij onderling tegenstrijdige maatregelen nemen » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 121). Zij strekt ertoe « te voorkomen dat de administratieve overheden tegenstrijdige maatregelen nemen ten opzichte van de maatregelen die in de [Lokale task force] zijn besproken » (*ibid.*).

De parlementaire voorbereiding bevat het volgende toepassingsvoorbeeld van artikel 23 van de bestreden wet :

« Het is mogelijk dat een van de diensten die een leesrecht en een schrijfrecht hebben in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., het nodig acht om alle of een deel van de persoonsgegevens over te maken aan een [vzw] of een school met als doel het vertrek naar Syrië van een jongere die sociaal ontheemd is, te voorkomen. In dit geval moeten de diensten die aan de basis van de informatie liggen, voorafgaand aan deze mededeling evalueren of ze voordelig is voor iedereen, alsook de voorwaarden betreffende deze mededeling, op basis van de in artikel 24 bepaalde modaliteiten » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 119).

De parlementaire voorbereiding vermeldt dat « elke bestemming [van de informatiekaart] handelt in het kader van zijn bevoegdheden en doeleinden en dat hij de gegevens verwerkt naargelang zijn doelstellingen, zonder dat hij daarbij actor op het vlak van terrorisme, extremisme en het radicaliseringsproces wordt » (*ibid.*).

Bovendien herinnert artikel 24, § 2, van de bestreden wet eraan dat « het algemene principe volgens hetwelk geen enkele bestemming van een informatiekaart deze kaart in een dossier mag voegen op basis waarvan een administratieve beslissing wordt genomen met betrekking tot de betrokken persoon. Men dient namelijk te verhinderen dat de gegevens en de informatie van dit document verstrekt zouden worden aan personen of organismen in brede zin die toegang hebben tot het dossier en die niet rechtstreeks verbonden zijn aan de strijd tegen het terrorisme en dat het beschermingsmechanisme van gegevens die in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. beheerd worden omzeild kan worden door een administratieve procedure » (*ibid.*, p. 122). « De informatiekaart bevat vervolgmaterie die niet bekend hoeven te zijn bij de betrokken gevalideerde entiteit (bijvoorbeeld gerechtelijk of inlichtingenonderzoek, onopvallende observatie) met het risico dat een onderzoek wordt belemmerd. Naast vervolgmaterie kan de informatiekaart ook informatie bevatten die niet relevant is voor de betrokken gevalideerde entiteit. Voorbeelden : de diensten die betrokken zijn bij het toezicht op de persoon (bijvoorbeeld FGP Antwerpen), de datum van het begin van het toezicht » (*ibid.*, p. 121). « Wat dient ter motivering van de beslissing van de administratieve overheid, is de dreigingsevaluatie, die aan het dossier van de entiteit mag worden toegevoegd (art. 27) » (*ibid.*).

B.28.4. Artikel 25, tweede lid, eerste zin, van de bestreden wet bepaalt dat « de mededeling aan andere diensten of instellingen door de basisdienst van persoonsgegevens of informatie gehaald uit de informatiekaarten, onder de vorm van lijsten, [...] niet [wordt] toegestaan, met uitzondering van de gevallen bedoeld in artikel 23 ».

Uit die bepaling blijkt, zoals overigens wordt bevestigd in de voormelde parlementaire voorbereiding, dat het verbod om persoonsgegevens en informatie van de informatiekaart mee te delen aan diensten die geen leesrecht en schrijfrecht hebben, slechts één uitzondering kent, namelijk wanneer « de beheerder, de operationeel verantwoordelijke en de basisdiensten, menen dat de mededeling noodzakelijk is voor een welbepaald doel waarmee de betrokken bestemming belast werd. Daarnaast mag de mededeling van een of meerdere lijsten enkel gebeuren omwille van een welbepaald doel dat kadert in de wettelijke opdrachten van de betrokken bestemming (bijvoorbeeld, voor het bijwerken van de door het openbaar ministerie beheerde gegevensbank wordt een lijst van nieuwe en geschrapte entiteiten aan de gespecialiseerde magistraten toegezonden) » (*ibid.*, p. 123). Enkel de diensten met een leesrecht en een schrijfrecht in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. zijn gemachtigd om lijsten met persoonsgegevens en informatie van de informatiekaart uit de gegevensbank te halen, en zulks enkel voor interne verwerking. Die extractie gebeurt door een personeelslid dat houder is van een veiligheidsmachtiging van het niveau « geheim » (artikel 25, eerste lid). De lijsten kunnen enkel meegedeeld worden aan overheidsinstanties en openbare organen. De doelstelling van de lijst past in het kader van de wettelijke opdrachten van de bestemming en wordt bepaald en meegedeeld aan de bestemming van de lijst. Het gebruik van de lijst wordt enkel toegestaan in het kader van die welbepaalde doelstelling en de lijsten mogen niet langer bewaard worden dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doelstelling waarvoor zij worden verkregen (artikel 25, tweede lid, tweede tot vierde zin).

B.28.5. Ten slotte bepaalt artikel 26, § 1, van de bestreden wet dat de informatiekaart betreffende de in die bepaling vermelde gevalideerde entiteiten wordt meegedeeld aan de burgemeester. Krachtens artikel 26, § 2, gebruikt de burgemeester de persoonsgegevens en de informatie van de informatiekaart, na contact te hebben opgenomen met de korpschef van de politiezone die hem de informatiekaart toezond, « in het kader van zijn wettelijke bevoegdheden », « onder zijn eigen verantwoordelijkheid » en « zonder de operationele noodzaken in gevaar te brengen ».

De parlementaire voorbereiding vermeldt :

« Gelet op de bevoegdheden van de burgemeester op het gebied van veiligheid zoals wettelijk bepaald in de nieuwe gemeentewet, moet deze over de noodzakelijke informatie beschikken om zijn rol uit te oefenen op het vlak van het voorkomen van terrorisme. Als

overheid van bestuurlijke politie moet hij tevens op de hoogte gehouden worden van de concrete opvolging van sommige aan zijn gemeente verbonden gevalideerde entiteiten.

De burgemeester zal dus in kennis moeten worden gesteld wanneer een [gevalideerde] entiteit [...], waarvan de activiteiten zichtbare effecten hebben in zijn gemeente of die zijn woonplaats gevestigd heeft in zijn gemeente, deze regelmatig bezoekt, er één of meerdere activiteiten organiseert of plant te organiseren, wordt opgevolgd in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R.

Deze inkennisstelling van de burgemeester gebeurt door middel van de informatiekaart.

De burgemeester zal deze gegevens en informatie, onder zijn verantwoordelijkheid, kunnen delen met de verschillende lokale actoren die genoodzaakt zijn om daarvan kennis te nemen voor de uitoefening van hun wettelijke opdrachten, [...] dus met inachtneming van de principes van toereikendheid, relevantie en de niet-bovenmatige aard.

Deze informatiedeling mag de operationele opdrachten die voortvloeien uit de exploitatie van de gegevens en informatie beheerd in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. uiteraard niet in gevaar brengen.

Wanneer twijfel bestaat over het in gevaar brengen van een operationele opdracht, moet de burgemeester altijd contact opnemen met de korpschef van de politiedienst die hem de informatiekaart overmaakte » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, pp. 124-125).

In zijn hoedanigheid van overheid van bestuurlijke politie wordt de burgemeester aldus op twee tijdstippen ingelicht : (1) zodra er een entiteit is gecreëerd, via de korpschef krachtens het voormelde artikel 21 van de bestreden wet en (2) bij de opvolging van de gevalideerde entiteit, door middel van de informatiekaart die krachtens artikel 26 van dezelfde wet wordt meegedeeld :

« Bij het eerste moment is het de bedoeling om de burgemeester zo snel mogelijk te informeren, zelfs als de beschikbare informatie nog niet volledig is. Bij het tweede moment wordt aan de burgemeester informatie verstrekt waarvan de inhoud meer ontwikkeld is zodat hij de maatregelen kan nemen waarvoor hij bevoegd is » (*ibid.*, p. 125).

B.29. Daaruit volgt dat artikel 26 van de bestreden wet duidelijk en nauwkeurig de burgemeester aanwijst als bestemming van de informatiekaart.

Rekening houdend met, enerzijds, de moeilijkheid om op voorhand op exhaustieve wijze de andere overheden of instellingen dan die welke in de artikelen 20 tot 22 van de bestreden wet worden beoogd en andere dan de burgemeester te identificeren, die maatregelen kunnen nemen ten aanzien van gevalideerde entiteiten van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. en, anderzijds, de in de artikelen 23 tot 25 van de bestreden wet vervatte waarborgen

tegen misbruik, laten de bewoordingen « een derde overheid of instelling » in artikel 23, eerste lid, van de bestreden wet, in samenhang gelezen met de artikelen 20 tot 22 ervan, toe de categorie van bestemmingen van de informatiekaart – andere dan de burgemeester –, de omstandigheden waarin de informatiekaart mag worden meegedeeld aan die categorie van bestemmingen, alsook de voorzorgsmaatregelen die moeten worden genomen voor die mededeling, op voldoende nauwkeurige wijze te bepalen.

In het bijzonder kunnen het Controleorgaan op de politionele informatie en het Vast Comité I nagaan of de informatiekaart aan gemachtigde bestemmingen wordt meegedeeld, aangezien een geactualiseerde lijst van de mededelingen van de informatiekaart en de evaluaties die daaraan zijn voorafgegaan, te hunner beschikking wordt gehouden (artikel 23, derde lid, van de bestreden wet).

B.30. De grief is niet gegrond.

7. Wat betreft de diensten die toegang hebben tot de gegevensbank

B.31. De verzoekende partijen citeren in het verzoekschrift een aantal overwegingen van het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit met betrekking tot het voorontwerp dat tot de bestreden wet heeft geleid, waarin die autoriteit overweegt dat het noodzakelijke en evenredige karakter van de deelname van de bestaande en de nieuwe diensten aan de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., enerzijds, en van de systematische en exclusieve centralisatie van de gegevens in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., anderzijds, dient te worden aangetoond in de parlementaire voorbereiding. Eveneens volgens de geciteerde overwegingen van dat advies is het aangewezen dat statistieken worden opgesteld met het oog op de publicatie van een evaluatieverslag. De verzoekende partijen voegen daar in hun verzoekschrift nog aan toe dat « de wetgever geen rekening heeft gehouden met die opmerkingen zodat de bestreden wet de in het middel aangevoerde bepalingen schendt en dient te worden vernietigd ».

B.32. Een dergelijke grief voldoet niet aan de voormelde vereisten van artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 wanneer de wetgever, zoals te dezen, in de parlementaire voorbereiding een uitvoerig antwoord op dat aspect van het advies heeft geformuleerd (*Parl.*

St., Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, pp. 10-21) en bijgevolg, in tegenstelling tot wat de verzoekende partijen aanvoeren, daarmee wel degelijk rekening heeft gehouden.

B.33. De grief is niet ontvankelijk.

8. Wat betreft de deelname van de Dienst Vreemdelingenzaken en andere diensten aan de Lokale task forces

B.34. De verzoekende partijen volstaan ermee enkele uittreksels weer te geven van het voormelde advies nr. 97/2023 van de Gegevensbeschermingsautoriteit, waarin die laatste onder meer overweegt dat het noodzakelijke en evenredige karakter van de deelname van de Dienst Vreemdelingenzaken en andere diensten aan de Lokale task forces niet wordt aangetoond.

B.35. Om dezelfde redenen als die welke zijn vermeld in B.32, voldoet een dergelijke uiteenzetting niet aan de vereisten van artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989.

B.36. De grief is niet ontvankelijk.

9. Wat betreft de nagestreefde doeleinden (artikel 5 van de bestreden wet)

B.37. De verzoekende partijen klagen aan dat artikel 5 van de bestreden wet geen onderscheid maakt tussen, enerzijds, de door de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. nagestreefde doeleinden en de doeleinden van de verwerkingen van persoonsgegevens die door elke dienst worden uitgevoerd en, anderzijds, de strategische, tactische en operationele vereisten.

B.38.1. Het in B.14.1 aangehaalde artikel 5, tweede lid, van de bestreden wet definieert de doeleinden van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R.

B.38.2. In haar voormelde advies nr. 97/2023 heeft de Gegevensbeschermingsautoriteit opgemerkt :

« 30. Ten eerste herhaalt de Autoriteit het verzoek dat de CBPL al in 2015 deed, namelijk dat strategische, tactische en operationele vereisten van elkaar worden onderscheiden en nauwkeurig worden beschreven in de wet of een uitvoeringsbesluit.

31. Daarnaast herhaalt de Autoriteit dat zij voorstander is van het vaststellen van de doeleinden van een gegevensbank (of register), maar dat het een feit blijft dat naleving van artikel 5.1.b) van de AVG (evenals artikel 28, 2° en artikel 75 van de WVG) vereist dat de doeleinden van de verwerking van persoonsgegevens worden vastgesteld (waarvan registratie in een specifieke gegevensbank slechts één voorbeeld is). Bijgevolg moet een onderscheid worden gemaakt tussen de doeleinden die verband houden met de oprichting van een gegevensbank en de doeleinden van de verschillende verwerkingshandelingen die door elk van de diensten met betrekking tot deze gegevens worden uitgevoerd (verzameling, raadpleging in LTF, registratie in GGB, mededeling aan andere diensten, internationale overdrachten, enz.).

32. Wat de verzameling betreft, wordt (in de toelichting) gewoon verwezen naar de organieke wetgeving van de basisdiensten en partnerdiensten. Anderzijds zal voor elke dienst met een schrijfrecht moeten worden aangetoond (in het commentaar bij artikel 6) hoe het doel van elke verdere verwerking van deze gegevens verenigbaar is met het doel waarvoor ze zijn verzameld.

33. Wat de verdere verwerking door de partnerdiensten betreft, staat artikel 6, § 2, 2° van het wetsontwerp de verwerking toe van de operationele politiegegevens van de GGB ‘ *die toereikend, ter zake dienend en niet overmatig zijn in het licht van de opdrachten [van het voorkomen en opvolgen van terrorisme en extremisme, wanneer dit kan leiden tot terrorisme (...)] van deze diensten, elk in het kader van zijn wettelijke bevoegdheden*] en de doeleinden [van de GGB] ’, door de basisdiensten en partnerdiensten met schrijfrecht.

34. De Autoriteit wijst erop dat het bepalen welke categorieën persoonsgegevens over entiteiten in de GGB rechtmatig toegankelijk zijn, d.w.z. aan partnerdiensten mogen worden meegedeeld (of zelfs eenvoudig in de GGB mogen worden opgevraagd), afhangt van zowel het bestaan van een rechtsgrondslag voor de verstrekking EN de specifieke doeleinden van deze partnerdiensten. Met andere woorden, ongeacht de technische beperkingen van de gegevensdrager, kan registratie in de GGB er niet toe leiden dat een dienst persoonsgegevens verwerkt (al is het maar door raadpleging) die hij op grond van zijn eigen doeleinden niet mag verwerken.

35. Bijgevolg moeten zij ofwel (1) op grond van de verwerkingsdoeleinden waaraan zij krachtens hun organieke wetgeving onderworpen zijn, reeds toegang hebben tot deze gegevens (in dat geval moet worden verwezen naar de toepasselijke regels en moet in het commentaar bij artikel 6 worden gespecificeerd dat de ontwerpbeperking beperkt is tot het verschaffen van een technisch communicatiemiddel), ofwel (2) beoogt het ontwerp te voorzien in een nieuw toegangsdoel voor deze diensten (in dat geval moet uitdrukkelijk worden voorzien in een dergelijk toegangsdoel, dat gerechtvaardigd, noodzakelijk en evenredig moet zijn en de relevante organieke wetten moeten dienovereenkomstig worden gewijzigd), of ten slotte (3) is de aanvrager van mening dat de huidige mededeling, bijvoorbeeld in de vorm van een eenvoudig bericht (gunstig of negatief), een politierapport of een verzoek om maatregelen te nemen, te beperkt is en is hij van plan deze uit te breiden (en in dit geval moeten niet alleen de respectieve organieke wetten worden aangepast, maar moet ook het noodzakelijke en evenredige karakter van de toename van de hoeveelheid meegedeelde gegevens naar behoren worden aangetoond).

36. In voorkomend geval, en op voorwaarde dat het noodzakelijke en evenredige karakter van deze mededeling en/of toegang wordt aangetoond, moet het ontwerp voorzien in de aanpassing (geldig voor de toekomst) van de organieke normen van diensten waarvan het doel momenteel niet is aangegeven op een manier die een verenigbare verdere verwerking mogelijk maakt ».

B.38.3. Wat betreft de noodzaak om een onderscheid te maken tussen de door de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. nagestreefde doeleinden en de doeleinden van de verwerkingen van persoonsgegevens die door elke dienst worden uitgevoerd, blijkt uit artikel 3, eerste lid, *in fine*, van de bestreden wet en uit de parlementaire voorbereiding dat de toegang voor de basis- en partnerdiensten tot de gegevens in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. past in de verwezenlijking van de eigen doeleinden van die diensten (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, pp. 56-57 en 86-87). De wetgever vermocht bijgevolg te oordelen dat het niet noodzakelijk was om de respectieve organieke wet van elk van die diensten aan te passen.

B.38.4. Wat betreft de noodzaak om een onderscheid te maken tussen de strategische, tactische en operationele doeleinden, kan worden aangenomen dat die doeleinden onlosmakelijk verbonden zijn :

« Zo zal men ‘ [o]p strategisch vlak [...] bijvoorbeeld, op basis van de persoonsgegevens en informatie die beschikbaar zijn in de gemeenschappelijke gegevensbank, moeten beslissen over het te voeren beleid in de strijd tegen deze fenomenen. ’ (DOC 54-1727/001, blz. 20). Dat zal inzonderheid gebeuren in het kader van de Nationale Veiligheidsraad of het Coördinatiecomité voor Inlichting en Veiligheid.

‘ Op tactisch vlak, gaat het [erom], op basis van de beschikbare persoonsgegevens en informatie, te beoordelen op welke manier de verschillende diensten de verscheiden[e] te voeren acties zullen uitvoeren. ’ (DOC 54-1727/001, blz. 20). Het gaat bijvoorbeeld om de acties van de LTF of de National Task Force die de T.E.R.-strategie coördineert.

‘ Op operationeel vlak zal het [erop aankomen] op basis van de beschikbare persoonsgegevens en informatie evenals op basis van de eventuele maatregelen die ten opzichte van bepaalde personen te nemen zijn (aanhoudingen, verhoren, ...), te bepalen welke acties gezamenlijk of door elke dienst afzonderlijk ondernomen dienen te worden. [...] ’ (DOC 54 1727/001, blz. 20) » (*ibid.*, p. 51).

B.39. De grief is niet gegrond.

10. Wat betreft de categorieën van gegevens (artikel 6, § 2, van de bestreden wet)

B.40. De verzoekende partijen doen gelden dat artikel 6, § 2, van de bestreden wet onevenredig is, met name in zoverre die bepaling de verwerking toelaat van persoonsgegevens met betrekking tot de politieke opvattingen en de godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging van de betrokken entiteiten.

B.41. Het Hof onderzoekt enkel die laatste grief aangezien enkel die grief voldoet aan de voormelde vereisten van artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989.

B.42.1. Artikel 6, § 2, 1°, 1), c), ii. en iii., van de bestreden wet bepaalt :

« De in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. verwerkte persoonsgegevens zijn de volgende in de zin van de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie, de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten, veiligheidsadviezen en de publiek gereguleerde dienst niet-geclassificeerde gegevens :

1° de gegevens van de volgende entiteiten :

1) Als de entiteit een meerderjarige natuurlijke persoon of een minderjarige natuurlijke persoon van twaalf jaar of ouder is :

[...]

c) de volgende gegevens betreffende bijzondere categorieën van persoonsgegevens :

[...]

ii. de politieke opvattingen;

iii. de godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging; »

B.42.2. In haar voormelde advies nr. 97/2023 (§ 101) heeft de Gegevensbeschermingsautoriteit opgemerkt dat « het noodzakelijke en evenredige karakter van de verwerking van gegevens betreffende politieke opvattingen en religieuze of levensbeschouwelijke overtuiging door elk van de diensten die daarvan kennis kunnen nemen, zal [...] moeten worden aangetoond » en dat dat bewijs « het [...] mogelijk [zal] maken om te bepalen of levensbeschouwelijke overtuigingen (ten onrechte) worden vermeld omdat ze in tal van bepalingen (waaronder art. 9.1. van de AVG) gezamenlijk worden vermeld [dan wel] of

dat bepaalde levensbeschouwelijke overtuigingen daadwerkelijk aanleiding geven tot vrees voor gewelddadige radicalisering ».

B.42.3. Daarop werd in de parlementaire voorbereiding geantwoord dat de politieke opvattingen en de godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging deel uitmaken van de bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9, lid 1, van de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 « betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) » (hierna : de AVG) waarvan de verwerking in de gegevensbank T.E.R. « noodzakelijk en belangrijk [is] om de context die verband houdt met de betrokken persoon te begrijpen » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 67).

Wat met name de « politieke opvattingen » betreft, preciseert de parlementaire voorbereiding :

« Bij het volgen van linkse of rechtse extremisten is het van belang hun ideologie te kennen (die sterk samenhangt met hun politieke opvattingen). Het is belangrijk te weten of een haatpropagandist een rechtse of linkse ideologie verspreidt, en zelfs wat voor soort rechtse of linkse ideologie. Voorbeeld : de registratie van deze informatie kan helpen om in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. mogelijke doelwitten van de gecontroleerde persoon te identificeren » (*ibid.*, p. 67).

Wat de « godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging » betreft, preciseert de parlementaire voorbereiding :

« In gevallen van religieus extremisme en terrorisme is het van belang de godsdienstige overtuiging van de betrokkene te kennen, met name om mogelijke doelwitten van de betrokkene te identificeren. Een sjiïet heeft bijvoorbeeld niet dezelfde doelen als een soenniet. De wetenschap dat een persoon een madkhalitische salafist of een jihadist is, heeft ook een belangrijke invloed op de dreigingsbeoordeling die kan worden gemaakt.

In advies nr. 97/2023 van 16 juni 2023 heeft de Gegevensbeschermingsautoriteit vragen bij het noodzakelijke karakter van de verwerking van levensbeschouwelijke overtuigingen (§ 101). Dat begrip maakt evenwel volledig deel uit van de omschrijving van extremisme bedoeld in artikel 8, 1°, c), van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten : ‘ racistische, xenofobe, anarchistische, nationalistische, autoritaire of totalitaire opvattingen of bedoelingen, ongeacht of ze van politieke, ideologische, confessionele of filosofische aard zijn, die theoretisch of in de praktijk strijdig zijn met de beginselen van de democratie of de mensenrechten, met de goede werking van de

democratische instellingen of andere grondslagen van de rechtsstaat. Hieronder wordt ook het radicaliseringproces begrepen '. Deze definitie ligt ten grondslag van de werkzaamheden van de basisdiensten en partnerdiensten zoals gepreciseerd in artikel 3 van het ontwerp » (*ibid.*, pp. 67-68).

Uit de voormelde parlementaire voorbereiding blijkt dat de begrippen « politieke opvattingen » en « godsdienstige overtuigingen » voldoende duidelijk zijn. Blijkens diezelfde parlementaire voorbereiding omvatten de « levensbeschouwelijke overtuigingen » die in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. kunnen worden vermeld krachtens artikel 6, § 2, 1°, 1), c), iii., van de bestreden wet, enkel « racistische, xenofobe, anarchistische, nationalistische, autoritaire of totalitaire opvattingen of bedoelingen, [...] van [...] filosofische aard [...], die theoretisch of in de praktijk strijdig zijn met de beginselen van de democratie of de mensenrechten, met de goede werking van de democratische instellingen of andere grondslagen van de rechtsstaat. Hieronder wordt ook het radicaliseringproces begrepen », in de zin van artikel 8, 1°, tweede lid, c), van de wet van 30 november 1998.

Bijgevolg voldoet artikel 6, § 2, 1°, 1), c), iii., van de bestreden wet aan de in B.6.2 vermelde vereisten.

B.43. De grief is niet gegrond.

11. Wat betreft de bewaringstermijn van de gegevens (artikel 7 van de bestreden wet)

B.44. De verzoekende partijen voeren aan dat artikel 7 van de bestreden wet onevenredig is. Uit de uiteenzetting in het verzoekschrift kan worden afgeleid dat de grief met name is gericht tegen de archivering van de in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. bewaarde persoonsgegevens gedurende een termijn van maximaal dertig jaar, zoals bepaald in artikel 7, § 3, van de bestreden wet. Het Hof beperkt zijn onderzoek tot dat aspect van de bestreden bepaling.

B.45.1. Wat de bewaringstermijn van de gegevens van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. betreft, bepaalt artikel 143 van de wet gegevensbescherming, zoals gewijzigd bij artikel 39 van de bestreden wet :

« De persoonsgegevens worden niet langer bewaard dan noodzakelijk voor de doeleinden waarvoor ze opgeslagen worden en volgens de nadere regels bepaald in [...] artikel 7 van de wet van 29 maart 2024 tot oprichting van de gemeenschappelijke gegevensbank ‘ Terrorisme, Extremisme, Radicaliseringsproces ’ (‘ T.E.R. ’) voor wat betreft de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. ».

B.45.2. Artikel 7 van de bestreden wet bepaalt :

« § 1. De in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. bewaarde persoonsgegevens worden gearchiveerd vanaf het ogenblik dat de doeleinden bedoeld in artikel 5, tweede lid, niet meer worden bereikt, en ten laatste dertig jaar na de laatste opname van een gegeven of van informatie in de inlichtingenfiche van de gevalideerde entiteit, met uitzondering van de persoonsgegevens van minderjarigen, die tot maximaal vijftien jaar na de laatste opname van een gegeven of van informatie worden bewaard.

Na de laatste opname van een gegeven of van informatie in de inlichtingenfiche van de gevalideerde entiteit onderzoekt de operationeel verantwoordelijke om de vijf jaar of de persoonsgegevens nog steeds een rechtstreeks verband vertonen met een van de doeleinden van artikel 5, tweede lid. Indien dit niet het geval is, worden de gegevens gearchiveerd.

Wanneer de persoonsgegevens betrekking hebben op minderjarigen, vindt het in het tweede lid bedoelde onderzoek om de drie jaar plaats.

§ 2. In afwijking van paragraaf 1, worden de persoonsgegevens en informatie met betrekking tot een entiteit in vooronderzoek, maximaal zes maanden bewaard, te rekenen vanaf hun registratie.

Na afloop van deze termijn worden de persoonsgegevens en informatie verwijderd uit de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. overeenkomstig paragraaf 3, tweede lid, wanneer de entiteit in vooronderzoek niet voldoet aan de criteria van een *foreign terrorist fighter*, *homegrown terrorist fighter*, potentieel gewelddadige extremist of haatpropagandist.

§ 3. De persoonsgegevens en de informatie die moeten worden gearchiveerd, worden gearchiveerd gedurende een termijn van maximaal dertig jaar.

Na afloop van deze termijn, worden deze gegevens en informatie verwijderd uit de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. onverminderd de archiefwet van 24 juni 1955.

Wanneer een gegeven of informatie met betrekking tot een opgenomen entiteit fout of verkeerd blijkt te zijn, wordt dat gegeven of die informatie onmiddellijk verwijderd.

De raadpleging van de archieven van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. mag slechts gebeuren in het kader van de volgende doeleinden :

1° de ondersteuning bij het bepalen en het uitwerken van veiligheidsbeleid inzake terrorisme en extremisme dat tot terrorisme kan leiden;

2° de verwerking van de antecedenten in het kader van een gerechtelijk onderzoek of inlichtingenonderzoek met betrekking tot een terrorisme of extremisme dat tot terrorisme kan leiden;

3° de verdediging in rechte van de overheden bedoeld in artikel 5, tweede lid, 3°;

4° de uitoefening van de opdrachten van de toezichthoudende autoriteiten;

5° de verwezenlijking van historische, wetenschappelijke of statistische doeleinden.

Het resultaat van de exploitatie van de archieven van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. voor het in het vierde lid, 1°, bedoelde doeleinde wordt geanonimiseerd.

§ 4. Als in het kader van de in paragraaf 3, vierde lid, 2°, bedoelde raadpleging de gearchiveerde gegevens opnieuw beantwoorden aan het in artikel 5, tweede lid, 2°, bedoelde doeleinde, worden de gegevens gedearchiveerd ».

B.45.3. Krachtens artikel 7, § 1, tweede en derde lid, van de bestreden wet onderzoekt het OCAD, als operationeel verantwoordelijke van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., na de laatste opname van een gegeven of van informatie in de inlichtingenfiche van de gevalideerde entiteit, om de vijf jaar (om de drie jaar wanneer de persoonsgegevens betrekking hebben op minderjarigen) of de persoonsgegevens nog steeds een rechtstreeks verband vertonen met een van de door de gemeenschappelijke gegevensbank nagestreefde doeleinden. Indien dat niet het geval is en in elk geval dertig jaar (of vijftien jaar voor de gegevens met betrekking tot minderjarigen) na de laatste opname, worden de gegevens gearchiveerd gedurende een termijn van maximaal dertig jaar (artikel 7, § 1, eerste en tweede lid, *juncto* § 3, eerste lid).

Na afloop van de archiveringstermijn van maximaal dertig jaar worden de gearchiveerde gegevens en informatie verwijderd uit de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. « onverminderd de archiefwet van 24 juni 1955 » (artikel 7, § 3, tweede lid).

Gegevens of informatie met betrekking tot een opgenomen entiteit die fout of verkeerd blijken te zijn, worden onmiddellijk verwijderd (artikel 7, § 3, derde lid).

De gearchiveerde gegevens kunnen worden geraadpleegd in het kader van een van de doeleinden vermeld in artikel 7, § 3, vierde lid. Het resultaat van de exploitatie van de archieven van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. voor het in artikel 7, § 3, vierde lid, 1°, bedoelde doeleinde (« de ondersteuning bij het bepalen en het uitwerken van veiligheidsbeleid inzake terrorisme en extremisme dat tot terrorisme kan leiden ») wordt geanonimiseerd

(artikel 7, § 3, vijfde lid). De gearchiveerde gegevens die, ingevolge de in artikel 7, § 3, vierde lid, 2°, bedoelde raadpleging (« de verwerking van de antecedenten in het kader van een gerechtelijk onderzoek of inlichtingenonderzoek met betrekking tot een terrorisme of extremisme dat tot terrorisme kan leiden »), opnieuw beantwoorden aan het in artikel 5, tweede lid, 2°, bedoelde doeleinde (« de strategische, tactische of operationele noodzaak om gezamenlijk persoonsgegevens en informatie te verwerken voor het uitoefenen van de respectievelijke opdrachten van de basisdiensten en de partnerdiensten ») worden gedearchiveerd (artikel 7, § 4).

Er wordt in een ingekorte bewaringstermijn van maximum zes maanden voorzien voor de entiteiten in vooronderzoek, na afloop waarvan de persoonsgegevens en informatie met betrekking tot die entiteiten worden verwijderd (artikel 7, § 2).

B.46.1. Zoals in B.6.2 is vermeld, dient een overheidsinmenging in de uitoefening van het recht op eerbiediging van het privéleven niet alleen op een voldoende precieze wettelijke bepaling te berusten, maar ook te beantwoorden aan een dwingende maatschappelijke behoefte in een democratische samenleving en evenredig te zijn met het nagestreefde wettige doel.

In het kader van dat onderzoek dient te worden nagegaan of de inmenging niet verder gaat dan hetgeen nodig is voor het verwezenlijken van de nagestreefde doelstellingen en, in het bijzonder, of er maatregelen bestaan die in mindere mate afbreuk doen aan de betrokken rechten, terwijl ze op doeltreffende wijze bijdragen tot het doel van de in het geding zijnde regelgeving (HvJ, 17 oktober 2013, C-291/12, *Schwarz t. Stadt Bochum*, ECLI:EU:C:2013:670, punten 46-47). De bescherming van het grondrecht op eerbiediging van het privéleven op het niveau van de Unie vereist, volgens vaste rechtspraak van het Hof van Justitie, dat de uitzonderingen op de bescherming van de persoonsgegevens en de beperkingen ervan binnen de grenzen van het strikt noodzakelijke blijven (HvJ, grote kamer, 16 december 2008, C-73/07, *Satakunnan Markkinapörssi Oy en Satamedia Oy*, ECLI:EU:C:2008:727, punt 56; grote kamer, 6 oktober 2015, C-362/14, *Schrems*, ECLI:EU:C:2015:650, punt 92; grote kamer, 6 oktober 2020, C-511/18, C-512/18 en C-520/18, *La Quadrature du Net e.a.*, ECLI:EU:C:2020:791, punt 130).

Bij de beoordeling van de evenredigheid van maatregelen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, dient rekening te worden gehouden met, onder meer, het

geautomatiseerde karakter ervan, de gebruikte technieken, de accuraatheid, de pertinentie en het al dan niet buitensporige karakter van de gegevens die worden verwerkt, het al dan niet voorhanden zijn van maatregelen die de duur van de bewaring van de gegevens beperken, het al dan niet voorhanden zijn van een systeem van onafhankelijk toezicht dat toelaat na te gaan of de bewaring van de gegevens nog langer is vereist, het al dan niet voorhanden zijn van afdoende controlerechten en rechtsmiddelen voor de betrokkenen, het al dan niet voorhanden zijn van waarborgen ter voorkoming van stigmatisering van de personen van wie de gegevens worden verwerkt en het al dan niet voorhanden zijn van waarborgen ter voorkoming van foutief gebruik en misbruik van de verwerkte persoonsgegevens door de overheidsdiensten (arrest nr. 108/2016, ECLI:BE:GHCC:2016:ARR.108, B.12.2; arrest nr. 29/2018, ECLI:BE:GHCC:2018:ARR.029, B.14.4; arrest nr. 27/2020, ECLI:BE:GHCC:2020:ARR.027, B.8.3; EHRM, grote kamer, 4 mei 2000, *Rotaru t. Roemenië*, voormeld, § 59; 12 januari 2016, *Szabó en Vissy t. Hongarije*, ECLI:CE:ECHR:2016:0112JUD003713814, § 68; HvJ, grote kamer, 8 april 2014, C-293/12 en C-594/12, *Digital Rights Ireland Ltd e.a.*, ECLI:EU:C:2014:238, punten 56-66).

B.46.2. De mogelijkheid om de burgers in het geheim te bespieden, kenmerk van een politiestaat, is volgens het Verdrag slechts duldbaar in die mate dat het strikt noodzakelijk is voor de bescherming van de democratische instellingen (EHRM, grote kamer, 6 september 1978, *Klass e.a. t. Duitsland*, ECLI:CE:ECHR:1978:0906JUD000502971, § 42; 12 januari 2016, *Szabó en Vissy t. Hongarije*, voormeld, § 54).

Wanneer zij de afweging maken tussen het belang van de verwerende Staat om de nationale veiligheid te beschermen door middel van methoden van geheim toezicht, enerzijds, en de ernst van de inmenging in de uitoefening van het recht op eerbiediging van het privéleven, anderzijds, beschikken de nationale autoriteiten over een zekere beoordelingsvrijheid bij de keuze van de middelen die geschikt zijn om het legitieme doel, namelijk de bescherming van de nationale veiligheid, te bereiken. Die beoordelingsvrijheid gaat echter gepaard met een controle van het voorhanden zijn van passende en doeltreffende waarborgen tegen misbruiken, daar een systeem van geheim toezicht dat is bestemd om de nationale veiligheid te beschermen, een gevaar oplevert waardoor de democratie zou kunnen worden ondermijnd of zelfs vernietigd onder het motto van haar verdediging. De beoordeling van die kwestie houdt verband met alle omstandigheden van de zaak, bijvoorbeeld de aard, de omvang en de duur van de eventuele maatregelen, de redenen op grond waarvan zij mogen worden gelast, de autoriteiten die

bevoegd zijn om de maatregelen toe te staan, uit te voeren en daarop toe te zien, en het type rechtsmiddelen waarin het nationale recht voorziet (EHRM, grote kamer, 4 december 2015, *Roman Zakharov t. Rusland*, voormeld, § 232; grote kamer, 25 mei 2021, *Big Brother Watch e.a. t. Verenigd Koninkrijk*, voormeld, §§ 338-339).

B.47.1. In artikel 7 van de bestreden wet heeft de wetgever gekozen voor een systeem waarbij een onderscheid moet worden gemaakt tussen twee periodes : enerzijds, de in paragraaf 1 van die bepaling bedoelde oorspronkelijke bewaringstermijn van vijf jaar die vijf keer kan worden vernieuwd tot maximum dertig jaar (of van drie jaar die vier keer kan worden vernieuwd tot maximum vijftien jaar voor de gegevens met betrekking tot minderjarigen) en, anderzijds, de in paragraaf 3 bedoelde verdere archiveringstermijn van maximaal dertig jaar die volgt op de oorspronkelijke bewaringstermijn. De betrokken persoonsgegevens kunnen dus in totaal gedurende zestig jaar worden bewaard in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. (advies nr. 97/2023 van de Gegevensbeschermingsautoriteit, § 113).

Volgens artikel 7 van de bestreden wet onderzoekt het OCAD aldus om de vijf jaar (of om de drie jaar) of de persoonsgegevens van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. nog steeds een rechtstreeks verband vertonen met een van de door die gegevensbank nagestreefde doeleinden. Indien de persoonsgegevens, na het verstrijken van de eerste termijn van vijf jaar (of drie jaar), nog steeds een dergelijk verband vertonen, worden zij in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. bewaard tot de volgende beoordeling van de pertinentie van hun bewaring, vijf (of drie) jaar later. De gegevens die « actief » in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. worden bewaard gedurende maximaal dertig (of vijftien) jaar (oorspronkelijke bewaringstermijn) zijn dus de gegevens waarvan het OCAD bij opeenvolgende controles die om de vijf jaar (of om de drie jaar) plaatsvinden, heeft geoordeeld dat zij een rechtstreeks verband blijven vertonen met een van de doeleinden van de gegevensbank.

Indien na afloop van een van de evaluaties die om de vijf jaar (of om de drie jaar) plaatsvinden, blijkt dat de persoonsgegevens geen rechtstreeks verband meer vertonen met een van de doeleinden van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. en in elk geval dertig (of vijftien) jaar na de laatste opname van de betrokken gegevens, worden die gegevens in die gegevensbank gearchiveerd voor een periode van maximaal dertig jaar (verdere archiveringstermijn). De betrokken gegevens worden aldus gearchiveerd zodra blijkt dat zij

geen rechtstreeks verband meer vertonen met een van de doeleinden van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., zonder het verstrijken van de oorspronkelijke bewaringstermijn van dertig jaar af te wachten (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, pp. 80 en 83).

B.47.2. Wat de oorspronkelijke bewaringstermijn betreft, wordt regelmatig, om de vijf jaar (of om de drie jaar), gecontroleerd of het pertinent is om de persoonsgegevens van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. te behouden « parallel met de periode voorzien in de wet van 10 juli 2006 betreffende de analyse van de dreiging » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 80) om « de verplichtingen [te] versterken op het stuk van de bewaring van de gegevens die kennelijk al enige tijd niet meer zijn verwerkt » (*ibid.*, p. 81). Die controle vormt « een extra waarborg boven op de verplichting van het OCAD om de dreiging voortdurend te evalueren (en ten minste tweemaal per jaar bij te werken) » bedoeld in artikel 27, tweede lid, van de bestreden wet (*ibid.*, p. 80).

B.47.3. Wat de verdere archiveringstermijn betreft, vervangt artikel 7, §§ 1 en 3, van de bestreden wet artikel 44/11/3bis, §§ 5 en 7, van de wet op het politieambt, zoals ingevoegd bij artikel 13 van de wet van 27 april 2016 en zoals het van toepassing was vóór de opheffing ervan bij artikel 55, 3°, van de bestreden wet. Dat artikel 44/11/3bis, §§ 5 en 7, van de wet op het politieambt bepaalde :

« § 5. Onverminderd de archiefwet van 24 juni 1955, worden de in de gemeenschappelijke gegevensbanken bewaarde persoonsgegevens uitgewist vanaf het ogenblik dat de doeleinden bedoeld in § 2 verdwijnen, en ten laatste 30 jaar na de laatste verwerking.

Na de laatste verwerking wordt er minimaal om de drie jaar onderzocht of de persoonsgegevens nog steeds een rechtstreeks verband houden met een van de doeleinden van § 2. Indien dit niet het geval is, worden de gegevens uitgewist.

[...]

§ 7. De persoonsgegevens en de informatie die uitgewist moeten worden, kunnen gearcheveerd worden gedurende een termijn van maximum 30 jaar.

Na afloop van deze termijn, worden deze gegevens en informatie uitgewist onverminderd de archiefwet van 24 juni 1955.

De raadpleging van de archieven van een gemeenschappelijke gegevensbank mag slechts gebeuren in het kader van de volgende doeleinden :

1° de ondersteuning bij het bepalen en het uitwerken van het politie- en veiligheidsbeleid inzake terrorisme en extremisme dat tot terrorisme kan leiden;

2° de verwerking van de antecedenten in het kader van onderzoek met betrekking tot een terrorismemisdad;

3° de verdediging in rechte van de overheden bedoeld in artikel 44/11/3bis, § 2, 2°.

Het resultaat van de exploitatie van de archieven van de gemeenschappelijke gegevensbank voor het in het eerste lid, 1°, bedoelde doeleinde is geanonimiseerd ».

In vergelijking met het voormelde artikel 44/11/3bis, § 7, van de wet op het politieambt, maakt artikel 7, § 3, van de bestreden wet « de archivering voor een duur van dertig jaar van de persoonsgegevens en de informatie verplicht en niet langer optioneel » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 84).

Uit de parlementaire voorbereiding van de bestreden wet blijkt dat de toegang tot de archieven bestaat in een « eenvoudige raadpleging » van de persoonsgegevens en de informatie die daarin opgenomen zijn, zonder creatierecht, leesrecht of schrijfrecht. « Er wordt in de archieven immers niets nieuws aangemaakt of niets gewijzigd » (*ibid.*). Wat betreft het doeleinde dat bestaat in « de verwerking van de antecedenten in het kader van een gerechtelijk onderzoek of inlichtingenonderzoek met betrekking tot een terrorisme of extremisme dat tot terrorisme kan leiden » (artikel 7, § 3, vierde lid, 2°, van de bestreden wet), zullen enkel het openbaar ministerie, de politiediensten en de inlichtingendiensten toegang kunnen hebben tot de archieven in het kader van gerechtelijke onderzoeken en inlichtingenonderzoeken (*ibid.*, p. 85).

De parlementaire voorbereiding van de bestreden wet (*ibid.*, pp. 85-88) verwijst voorts naar de parlementaire voorbereiding van de wet van 27 april 2016, die het voormelde artikel 44/11/3bis van de wet op het politieambt heeft ingevoerd.

De parlementaire voorbereiding van die laatste wet vermeldt onder meer :

« Fenomenen van terrorisme en van extremisme dat kan leiden tot terrorisme kunnen namelijk niet op een nuttige wijze verwerkt worden over korte periodes omdat de er aan te geven operationele antwoorden afhankelijk zijn van een historisch, antropologisch en maatschappelijk begrip ervan.

Het kan met name blijken dat de ingewonnen gegevens na talrijke jaren een grotere betekenis of een verschillende duiding krijgen in het licht van nieuwe informatie of nieuwe gebeurtenissen.

Op dezelfde wijze kan er een groot tijdsverschil van verschillende jaren bestaan tussen de eerste fasen van identificatie, rekrutering en activering van personen of slapende cellen. Sommige organisaties laten hun leden sleutelfuncties bereiken alvorens hen opnieuw in te schakelen.

De verlenging van de levensduur draagt bij tot de verplichting om de betrokkenheid te begrijpen van de personen bij de organisatie of bij de bewegingen, die het voorwerp uitmaken van een gerechtvaardigde aandacht van de bevoegde diensten en van wie de gegevens verwerkt worden in de gemeenschappelijke gegevensbanken over een langere duur die overeenstemt met deze demografische wijziging.

Zo komt het er op aan op te merken dat bepaalde personen die een groepering verlaten hebben of die gedurende talrijke jaren niet meer de aandacht van de overheden binnen een beweging getrokken hebben, hun vorige activiteiten hernemen. Het is zo dat personen, hoewel ze ouder zijn, hun verlaten activisme hernemen nadat ze gedurende een periode van hun leven 'slapend' waren.

Het is tevens mogelijk om de gegevens en informatie die aan de voorwaarden om uitgewist te worden voldoen, te archiveren.

Deze archivering is niet verplicht gesteld aangezien de gemeenschappelijke gegevensbanken gevoed worden door verschillende diensten die, zoals bijvoorbeeld het geval is voor de politie voor wat de ANG en de basisgegevensbanken betreft, al over een systeem van archivering voor hun eigen gegevensbanken beschikken.

Er zijn echter gevallen waar een opzoeking op basis van de historiek noodzakelijk is.

Aangezien deze gearhiveerde gegevens en informatie niet langer aan de voorwaarden beantwoorden voor een operationeel gebruik beantwoorden, mogen zij slechts geraadpleegd worden voor strikt beperkte doeleinden die tegemoetkomen aan de volgende noden :

- het opstellen van een veiligheidsbeleid inzake terrorisme door de vergelijking van oude en nieuwe gegevens en informatie. In dit geval, zal het resultaat van de exploitatie geanonimiseerd worden;
- op operationeel vlak kunnen bepaalde oude gegevens nuttig blijken in het kader van een onderzoek naar een ernstig feit van terrorisme;
- wanneer de beslissing van een overheid in rechte wordt betwist » (*Parl. St.*, Kamer, 2015-2016, DOC 54-1727/001, pp. 24-25).

B.47.4. Uit wat voorafgaat, volgt dat de persoonsgegevens bewaard in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. na de archivering ervan overeenkomstig artikel 7, § 3, van de bestreden wet, niet langer zichtbaar zijn in die gegevensbank voor de betrokken

basis- en partnerdiensten, en dat de gearchiveerde persoonsgegevens uitsluitend nog in uitzonderlijke situaties door een beperkt aantal personen of instanties kunnen worden geraadpleegd. Gelet op de doelstellingen waarvoor zulk een raadpleging mogelijk is, gaat het om een archivering hetzij in het algemeen belang (artikel 7, § 3, vierde lid, 1° tot 4°, van de bestreden wet), hetzij voor historische, wetenschappelijke of statistische doeleinden (artikel 7, § 3, vierde lid, 5°, van de bestreden wet).

Indien de raadpleging gebeurt in het kader van de ondersteuning bij het bepalen en het uitwerken van een veiligheidsbeleid inzake terrorisme en extremisme dat tot terrorisme kan leiden, dient het resultaat ervan te worden geanonimiseerd (artikel 7, § 3, vijfde lid, van de bestreden wet). Eveneens voorzien de artikelen 162 tot 167 van de wet gegevensbescherming in specifieke waarborgen die van toepassing zijn op de raadpleging van de gearchiveerde persoonsgegevens voor historische, wetenschappelijke of statistische doeleinden, in het bijzonder de anonimisering of pseudonimisering van die gegevens. Meer in het algemeen dient ook in het kader van de archivering het beginsel van minimale gegevensverwerking in acht te worden genomen. Krachtens dat beginsel moeten persoonsgegevens toereikend zijn, ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

B.47.5. Gelet op het uitzonderlijke karakter van de raadpleging en rekening houdend met het voormelde beginsel van de minimale gegevensverwerking, dient te worden aangenomen dat de archieven van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., met uitzondering van de voormelde gevallen waarin het resultaat van de raadpleging wordt geanonimiseerd of gepseudonimiseerd, slechts kunnen worden geraadpleegd wanneer de voormelde doelstellingen niet op een andere wijze kunnen worden bereikt, zoals dat ook het geval is voor de raadpleging van de archieven van de Algemene Nationale Gegevensbank (A.N.G.) overeenkomstig artikel 44/10 van de wet op het politieambt (zie arrest nr. 108/2016 van 14 juli 2016, voormeld, B.113.2).

Onder voorbehoud van die interpretatie is het, gelet op de aard van de in artikel 7, § 3, vierde lid, van de bestreden wet omschreven doelstellingen en rekening houdend met, enerzijds, de strikte voorwaarden verbonden aan de raadpleging van de archieven en, anderzijds, de controle die daarop wordt uitgeoefend door het Controleorgaan op de politionele informatie en het Vast Comité I, redelijk verantwoord dat de gegevens verwerkt in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. niet onmiddellijk en definitief worden verwijderd wanneer de doeleinden

van die gegevensbank niet meer worden bereikt of de in artikel 7, § 1, van de bestreden wet bedoelde termijnen zijn verstreken, maar dat zij worden gearhiveerd. In dat opzicht kunnen de doelstellingen die met de archivering gepaard gaan, verantwoorden dat de betrokken archieven gedurende een substantiële termijn, te dezen dertig jaar, worden bewaard. Zulks geldt des te meer in de context van terrorisme en extremisme dat tot terrorisme kan leiden, waarin, zoals blijkt uit de parlementaire voorbereiding vermeld in B.47.3, de betrokken persoonsgegevens na het verstrijken van een lange periode opnieuw relevant kunnen blijken.

B.48. Onder voorbehoud van de interpretatie vermeld in B.47.5, is de grief niet gegrond.

12. Wat betreft de rechten van de betrokken personen (artikel 4 van de bestreden wet)

a) De regels betreffende de rechten van de betrokken personen en de verwerkingsverantwoordelijken

B.49. De verzoekende partijen voeren aan dat artikel 4 van de bestreden wet de in het eerste middel beoogde referentienormen schendt, in zoverre de beperkingen van de rechten van de betrokken personen niet voldoende voorzienbaar zijn, bij gebrek aan een duidelijke identificatie van de verantwoordelijke(n) voor elke verwerking.

B.50.1. Artikel 4 van de bestreden wet bepaalt :

« Onverminderd de artikelen 11 en 45 van de wet gegevensbescherming, zijn de regels inzake gegevensbescherming en inzake rechten van de betrokken persoon degene bedoeld in titel 3, ondertitel 4, van dezelfde wet ».

Artikel 11, § 1, van de wet gegevensbescherming bepaalt dat de bepalingen met betrekking tot de rechten van de betrokken personen die van toepassing zijn op de verwerkingen van persoonsgegevens die onder het toepassingsgebied vallen van de AVG (de artikelen 12 tot 22 en 34 van die verordening) en het principe van transparantie van de verwerking bedoeld in artikel 5 van die verordening, niet van toepassing zijn op de verwerkingen van persoonsgegevens die rechtstreeks of onrechtstreeks afkomstig zijn van de overheden bedoeld in titel 3 van dezelfde wet, met betrekking tot de overheden en personen die in die paragraaf worden vermeld. Artikel 11, § 5, derde lid, van dezelfde wet bepaalt dat wanneer bij de

Gegevensbeschermingsautoriteit een verzoek of een klacht aanhangig wordt gemaakt die enkel betrekking heeft op persoonsgegevens afkomstig van een autoriteit bedoeld in titel 3, de Gegevensbeschermingsautoriteit, na ontvangst van het antwoord van het Vast Comité I, antwoordt dat « de nodige verificaties werden verricht ».

Artikel 45, § 1, van dezelfde wet bepaalt dat de bepalingen met betrekking tot de rechten van de betrokken personen die van toepassing zijn op verwerkingen van persoonsgegevens die onder het toepassingsgebied van de Politierichtlijn vallen (de artikelen 36 tot 44 en 62 van dezelfde wet) niet van toepassing zijn op de verwerkingen van persoonsgegevens die rechtstreeks of onrechtstreeks afkomstig zijn van de overheden bedoeld in titel 3, met betrekking tot de verwerkingsverantwoordelijken en de bevoegde overheden bedoeld in titel 2 van die wet, naar wie die gegevens werden overgebracht. Artikel 45, § 6, derde lid, van dezelfde wet, in samenhang gelezen met artikel 71 ervan, bepaalt dat wanneer bij het Controleorgaan op de politionele informatie een verzoek of een klacht aanhangig wordt gemaakt die enkel betrekking heeft op persoonsgegevens afkomstig van een overheid bedoeld in titel 3, dat orgaan, na ontvangst van het antwoord van het Vast Comité I, antwoordt dat « de nodige verificaties werden verricht ».

Artikel 139, eerste lid, van de wet gegevensbescherming, zoals gewijzigd bij artikel 37 van de bestreden wet, bepaalt dat ondertitel 4 van titel 3 van die wet van toepassing is « op elke verwerking van persoonsgegevens door het OCAD en zijn verwerkers, uitgevoerd in het kader van de opdrachten als bedoeld in de wet van 10 juli 2006, en door of krachtens bijzondere wetten en op elke verwerking van persoonsgegevens in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. ». Artikel 139, tweede lid, van dezelfde wet preciseert dat « de titels 1, 2, 4, 5 en 7 van deze wet [...] niet van toepassing [zijn] [op die verwerkingen]. In titel 6 zijn enkel de artikelen 226, 227 en 230 van toepassing ».

Daaruit volgt dat, in tegenstelling tot wat de verzoekende partijen aanvoeren, de verwerkingen van gegevens die worden uitgevoerd in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. niet onder het toepassingsgebied vallen van titel 1, noch van titel 2 van de wet gegevensbescherming, maar wel degelijk onder het toepassingsgebied vallen van titel 3 van die wet, met als opschrift « De bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens door andere overheden dan die bedoeld in titels 1 en 2 » en, meer in het bijzonder, van ondertitel 4 van voormelde titel, met als opschrift « De bescherming

van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens door het coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse en de gemeenschappelijke gegevensbank ‘ Terrorisme, Extremisme, Radicaliseringsproces ’ », bestaande uit de artikelen 138 tot 167 van die wet.

B.50.2. De parlementaire voorbereiding van de bestreden wet vermeldt :

« Dit wetsontwerp regelt de gegevensbeschermingskwesties die specifiek zijn voor de verwerking van gegevens in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., namelijk welke soorten persoonsgegevens daar worden verwerkt, voor welke doeleinden, hoe lang, wie verantwoordelijk is voor de verwerking, welke autoriteiten de databank moeten voeden, met welke categorieën gegevens, welke categorieën autoriteiten toegang kunnen krijgen tot of mededeling kunnen doen van alle of een deel van de gegevens, de verplichting om de gegevens vast te leggen, en welke gegevensbeschermingsautoriteiten bevoegd zijn.

Voorts heeft de wetgever met het oog op de samenhang ervoor gekozen om de andere regels inzake gegevensbescherming (verplichting van de voor de verwerking verantwoordelijken, keuze van een verwerker, rechten van de betrokkenen, ...) naar analogie te relateren aan titel 3, subtitel 4, van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, die gewijd is aan de verwerking van persoonsgegevens door het OCAD. Hoewel de context rond de verwerkingen van persoonsgegevens door het OCAD door middel van de eigen informatiesystemen ervan sterk verschilt van de specifieke context rond de verwerkingen van persoonsgegevens in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., vinden we in beide gevallen een mutualisering terug van persoonsgegevens en informatie afkomstig van verwerkingsverantwoordelijken die niet allemaal onderworpen zijn aan dezelfde verplichtingen inzake bescherming van persoonsgegevens. Om een zo groot mogelijke rechtszekerheid te waarborgen maar ook op het stuk van leesbaarheid voor de betrokken personen – en bijgevolg om de uitoefening van hun rechten te vergemakkelijken - moet een gemeenschappelijke regeling voor die verwerkingen worden bepaald » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, pp. 48-49).

En :

« Relatief gezien is er [...] een gelijkenis tussen de door het OCAD uitgevoerde verwerkingen van persoonsgegevens en informatie afkomstig van zijn verschillende steundiensten en de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. die de persoonsgegevens en informatie ingevoerd door de basisdiensten en andere partners mutualiseert. Voorts impliceert de ‘ gezamenlijke ’ verwerking van gegevens in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. dat er één gemeenschappelijke regeling wordt toegepast op deze gegevens, met name wat de rechten van de betrokkenen betreft, zulks ten behoeve van een grotere rechtszekerheid voor iedereen.

[...]

Tot slot is de algemene regeling inzake de verwerking van persoonsgegevens voor de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. volledig opgenomen in de wet gegevensbescherming. Het voorontwerp bevat enkel nog aanpassingen, zoals de bewaartermijn voor gegevens en de inbreuken op de beveiliging, of specifieke regels voor bepaalde actoren van de gemeenschappelijke gegevensbank (met name de beheerder en de operationeel verantwoordelijke) » (*ibid.*, pp. 146-147).

B.50.3. Zoals de afdeling wetgeving van de Raad van State heeft opgemerkt (*ibid.*, p. 197), blijkt uit de voormelde parlementaire voorbereiding dat de op zichzelf staande regeling waarin de bestreden wet voorziet, enerzijds, en de artikelen 138 tot 167 van de wet gegevensbescherming, zoals gewijzigd bij de artikelen 35 tot 50 van de bestreden wet, anderzijds, aanvullend van toepassing zijn om zo alle regels te bevatten inzake het recht op eerbiediging van het privéleven, het recht op bescherming van persoonsgegevens en de toelaatbaarheid van inmengingen in de uitoefening van die rechten, regels die van toepassing zijn op de verwerkingen die worden uitgevoerd in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R.

Uit dezelfde parlementaire voorbereiding blijkt overigens dat, voor de regels betreffende de rechten van de bij de verwerking van persoonsgegevens in de gegevensbank T.E.R. betrokken personen, de wetgever ervoor heeft gekozen om de regels betreffende de rechten die van toepassing zijn op verwerkingen van persoonsgegevens door het OCAD, naar analogie toe te passen. Daartoe wijzigen de artikelen 35 tot 50 van de bestreden wet de artikelen 138 tot 167 van de wet gegevensbescherming om de toepassing van die bepalingen, die in het verleden enkel van toepassing waren op verwerkingen van persoonsgegevens door het OCAD, uit te breiden naar de verwerkingen die worden uitgevoerd in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R.

B.50.4. De regels betreffende de rechten van de bij de verwerking van persoonsgegevens in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. betrokken personen, en de eventuele beperkingen van die rechten, zijn aldus duidelijk omschreven.

B.51.1. Wat de toewijzing van verantwoordelijkheden inzake gegevensbescherming betreft, bepaalt artikel 30 van de bestreden wet dat de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de persoonsgegevens en de informatie die geregistreerd zijn in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. toekomt, enerzijds, aan de verwerkingsverantwoordelijke eigen aan elke dienst die de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. voedt wat de persoonsgegevens en informatie betreft die die diensten hebben doorgezonden (artikel 30, § 1, 1°, van de bestreden

wet) en, anderzijds, aan de ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie, als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., wat de persoonsgegevens en informatie betreft die gevalideerd zijn op de inlichtingenfiches (artikel 30, § 1, 2°, in samenhang gelezen met artikel 5, eerste lid). De verwerkingsverantwoordelijke van elke dienst die de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. voedt, is verantwoordelijk voor de wettelijkheid van de doorzending van de persoonsgegevens en informatie naar de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. (artikel 30, § 2). De ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie, als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., zijn verantwoordelijk voor de wettelijkheid van de doorzending van de persoonsgegevens en informatie van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. (artikel 30, § 3, 1°). Die laatsten waken eveneens over de goede technische en operationele werking van die gegevensbank, alsook over de integriteit, de beschikbaarheid en de vertrouwelijkheid van de persoonsgegevens en informatie van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. en de veiligheid van de toegangssystemen (artikel 30, § 3, 2° en 3°).

B.51.2. In dat verband vermeldt de parlementaire voorbereiding :

« Op het vlak van de kwaliteit van de gegevens, moet de verantwoordelijkheid van de verwerkingsverantwoordelijke van de dienst die een gegeven aan de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. doorzendt, onderscheiden worden van die van de verwerkingsverantwoordelijke van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. zelf. [...]

Zo zal de verwerkingsverantwoordelijke van de aanleverende dienst zijn verantwoordelijkheid behouden over de rechtmatigheid, in termen van de wet tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, van het door hem doorgezonden gegeven terwijl de verwerkingsverantwoordelijke van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. de verantwoordelijkheid draagt vanaf het ogenblik dat dit doorgezonden gegeven in zijn gegevensbank geëxploiteerd wordt.

Het zou immers incoherent zijn dat de verwerkingsverantwoordelijke van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. enige verantwoordelijkheid zou kunnen dragen over een foutief gegeven waarvan de verwerking werd uitgevoerd door een derde.

Op dezelfde manier, zou de verwerkingsverantwoordelijke van de aanleverende dienst niet verantwoordelijk kunnen gehouden worden voor een gegeven dat naar de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. doorgezonden werd en dat, als gevolg van zijn exploitatie, niet langer correct zou zijn. Er dient te worden verduidelijkt dat de term ‘ dienst ’ in algemene zin moet worden begrepen en er dus geen specifiek individu wordt beoogd, maar wel de instelling.

Ook op het gebied van de doorzending van de gegevens, moet elke verwerkingsverantwoordelijke zijn verantwoordelijkheid dragen voor de wettelijkheid van deze doorzending. De verwerkingsverantwoordelijke van de aanleverende dienst moet er over waken

dat de doorzending van zijn gegeven overeenkomstig de wet gebeurt, terwijl de verwerkingsverantwoordelijke van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. over de wettelijkheid moet waken wanneer het gegeven vanuit deze gegevensbank doorgezonden wordt.

Er dient opgemerkt te worden dat deze regels op het gebied van de verantwoordelijkheid ook gegevens en informatie van een bepaalde dienst betreffen die door een andere dienst zouden geregistreerd worden in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. Dit zal eventueel het geval zijn wanneer een basisdienst, na contactname, van mening is dat een gegeven van een partnerdienst die bij gebruik van het vraagrecht, een HIT heeft verkregen, de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. zou kunnen verrijken. De kwaliteit van de aldus door de basisdienst geregistreerde informatie zou de verantwoordelijkheid zijn van de verwerkingsverantwoordelijke van de brondienst en niet van de basisdienst.

De verantwoordelijkheden van de verwerkingsverantwoordelijke worden beschreven in de wet gegevensbescherming, maar ter wille van de duidelijkheid, legt het ontwerp het accent op bepaalde verplichtingen die moeten worden aangegaan door de verwerkingsverantwoordelijke van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. Er wordt ook aan herinnerd dat de verwerkingsverantwoordelijke van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. dient te waken over de goede technische en functionele werking van zijn gegevensbank, teneinde bijvoorbeeld om ervoor te zorgen dat een doorgezonden gegeven niet gewijzigd wordt door een technische storing.

De verwerkingsverantwoordelijke van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. waakt eveneens over de integriteit, de beschikbaarheid en de vertrouwelijkheid van de gegevens en informatie die er in geregistreerd zijn » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, pp. 129-131).

B.51.3. De verantwoordelijken voor elke verwerking worden aldus duidelijk bepaald.

B.52. De grief van de verzoekende partijen met betrekking tot de regels betreffende de rechten van de betrokken personen en de verwerkingsverantwoordelijken is niet gegrond.

b) Het gebrek aan actieve kennisgeving

B.53. De verzoekende partijen verwijten artikel 4 van de bestreden wet bovendien dat het niet voorziet in een actieve kennisgeving ten aanzien van personen onder toezicht waardoor zij, na het einde van een maatregel van toezicht, kunnen worden ingelicht over het feit dat zij het voorwerp hebben uitgemaakt van een dergelijke maatregel. Het recht op toegang tot de gegevens en het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel van de betrokken personen zouden evenmin afdoende gewaarborgd zijn, in zoverre de enige mogelijkheid tot controle waarover de betrokken personen beschikken, erin zou bestaan een zaak aanhangig te maken bij het

Controleorgaan op de politionele informatie en het Vast Comité I, die enkel zouden mogen antwoorden dat alle nodige verificaties werden verricht.

B.54.1. Noch de bestreden wet, noch de artikelen 138 tot 167 van de wet gegevensbescherming, zoals gewijzigd bij de artikelen 35 tot 50 van de bestreden wet, voorzien in een verplichting voor de overheden om de betrokken persoon actief in kennis te stellen van het feit dat op hem betrekking hebbende persoonsgegevens en informatie door de basisdiensten en partnerdiensten in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. werden verwerkt.

B.54.2. De rechten van de betrokken personen zijn bepaald in de artikelen 144 tot 148 van de wet gegevensbescherming, die hoofdstuk VI (« Rechten van de betrokkene ») van ondertitel 4 van titel 3 van die wet vormen. Die artikelen bepalen :

« Art. 144. Iedere natuurlijke persoon heeft in verband met de verwerking van persoonsgegevens die op hem betrekking hebben, recht op bescherming van zijn fundamentele rechten en vrijheden, inzonderheid op de bescherming van zijn persoonsgegevens.

Art. 145. De betrokkene heeft het recht te vragen :

- 1° om zijn onjuiste persoonsgegevens te laten verbeteren of verwijderen;
- 2° om de verificatie bij de bevoegde toezichthoudende autoriteit van de naleving van de bepalingen van deze ondertitel.

Art. 146. De rechten, bedoeld in artikel 145 worden kosteloos uitgeoefend door de bevoegde toezichthoudende autoriteit op initiatief van de betrokkene die zijn identiteit bewijst.

De bevoegde toezichthoudende autoriteit voert de verificatie uit en deelt uitsluitend aan de betrokkene mee dat de nodige verificaties werden verricht.

De nadere regels voor de uitoefening van deze rechten worden bepaald in de wet.

Art. 147. De toezichthoudende autoriteiten bedoeld in artikel 161[,] de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. en het OCAD houden een logbestand bij van alle aanvragen van betrokkenen tot uitoefening van hun rechten.

Art. 148. Een besluit waaraan voor een persoon rechtsgevolgen verbonden zijn, mag niet louter worden genomen op grond van een geautomatiseerde persoonsgegevensverwerking die bestemd is om bepaalde aspecten van zijn persoonlijkheid te evalueren.

Het in het eerste lid vastgestelde verbod geldt niet indien het besluit zijn grondslag vindt in een bepaling voorgeschreven door of krachtens een wet of wanneer het besluit noodzakelijk is vanwege een zwaarwegend algemeen belang ».

Krachtens artikel 146 van de wet gegevensbescherming kunnen de in artikel 145 van die wet beoogde rechten van de betrokkene (namelijk het recht om zijn onjuiste persoonsgegevens te laten verbeteren of verwijderen en het recht op de verificatie van de naleving van de bepalingen van ondertitel 3) kosteloos worden uitgeoefend op initiatief van de betrokkene die zijn identiteit bewijst, door het Controleorgaan op de politionele informatie en het Vast Comité I als toezichthoudende overheden voor de verwerkingen die worden uitgevoerd in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. (eerste lid, *juncto* artikel 161, tweede lid, van dezelfde wet). Die overheden « [voeren] de verificatie uit » en « [delen] uitsluitend aan de betrokkene mee dat de nodige verificaties werden verricht » (tweede lid).

B.55.1. Wat betreft de grief inzake de ontstentenis van een actieve kennisgeving, blijkt uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat het onderzoek en de controle van de methoden van geheim toezicht in drie fasen kunnen worden uitgevoerd : bij het bevelen van het toezicht, tijdens de tenuitvoerlegging ervan of na de stopzetting ervan (EHRM, grote kamer, 4 december 2015, *Roman Zakharov t. Rusland*, voormeld, § 233; grote kamer, 26 april 2022, *Centrum för rättvisa t. Zweden*, ECLI:CE:ECHR:2021:0525JUD003525208, § 250; grote kamer, 25 mei 2021, *Big Brother Watch e.a. t. Verenigd Koninkrijk*, ECLI:CE:ECHR:2021:0525JUD005817013, § 336).

Wat de derde fase betreft, dat wil zeggen wanneer het toezicht wordt stopgezet, heeft het Europees Hof voor de Rechten van de Mens geoordeeld :

« [De] kwestie van de kennisgeving *a posteriori* van maatregelen van toezicht is onlosmakelijk verbonden met die van de doeltreffendheid van de rechtsmiddelen en derhalve met het bestaan van doeltreffende waarborgen tegen misbruik van toezichtsbevoegdheden. De betrokken persoon kan in beginsel moeilijk de buiten zijn of haar medeweten genomen maatregelen op retrospectieve wijze in rechte betwisten, tenzij die laatstgenoemde van die maatregelen op de hoogte wordt gebracht (*Klass en anderen*, voormeld, § 57, en *Weber en Saravia*, voormelde beslissing, § 135) of indien – andere hypothese – de persoon, vanuit een vermoeden dat zijn communicatie het voorwerp uitmaakt of heeft uitgemaakt van interceptie, de mogelijkheid heeft om een zaak aanhangig te maken bij een rechtbank, die bevoegd is zelfs indien de persoon die het voorwerp is van interceptie niet van die maatregel op de hoogte werd gebracht (*Kennedy*, voormeld, § 167) » (EHRM, grote kamer, 4 december 2015, *Roman Zakharov t. Rusland*, voormeld, § 234; zie ook EHRM, grote kamer, 25 mei 2021, *Big Brother Watch e.a. t. Verenigd Koninkrijk*, voormeld, § 337; grote kamer, 29 april 2022, *Centrum för rättvisa t. Zweden*, voormeld, § 251).

B.55.2. Wanneer zij de afweging maken tussen het belang om de nationale veiligheid te beschermen door middel van methoden van geheim toezicht, enerzijds, en de ernst van de inmenging in de uitoefening van het recht op eerbiediging van het privéleven, anderzijds, beschikken de nationale autoriteiten over een zekere beoordelingsvrijheid bij de keuze van de middelen die geschikt zijn om het legitieme doel, namelijk de bescherming van de nationale veiligheid, te bereiken (EHRM, grote kamer, 4 december 2015, *Roman Zakharov t. Rusland*, voormeld, § 232; grote kamer, 29 april 2022, *Centrum för rättvisa t. Zweden*, voormeld, § 252; grote kamer, 25 mei 2021, *Big Brother Watch e.a. t. Verenigd Koninkrijk*, voormeld, § 338; zie ook EHRM, grote kamer, 6 september 1978, *Klass e.a. t. Duitsland*, voormeld, §§ 49, 50 en 59; beslissing, 29 juni 2006, *Weber en Saravia t. Duitsland*, ECLI:CE:ECHR:2006:0629DEC005493400, § 106; 18 mei 2010, *Kennedy t. Verenigd Koninkrijk*, ECLI:CE:ECHR:2010:0518JUD002683905, §§ 153-154; 12 januari 2016, *Szabó en Vissy t. Hongarije*, voormeld, § 57).

B.55.3. De bestreden wet onderwerpt de personen die in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. voorkomen niet zelf aan de in artikel 33, § 2, van die wet beoogde maatregelen. Die wet verleent echter een wettelijke basis aan de verwerking, in die gemeenschappelijke gegevensbank, van tal van persoonsgegevens en informatie met betrekking tot die personen, buiten hun medeweten, met het oog op de voorkoming en de opvolging van terrorisme, alsook aan het overleg van de veiligheidsprofessionals binnen de Lokale task force, op basis van die gegevens en informatie, teneinde eventueel later de voormelde maatregelen te nemen ten aanzien van die personen.

Elke persoon die in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. voorkomt, wordt geacht te worden gevolgd door het OCAD, gelet op de wettelijke opdrachten van het OCAD, die met name erin bestaan een gemeenschappelijke evaluatie van de dreiging uit te voeren, overeenkomstig artikel 8 van de wet van 10 juli 2006 « betreffende de analyse van de dreiging », en gelet op zijn taak als operationeel verantwoordelijke van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R.

B.55.4. Rekening houdend met de beoordelingsvrijheid waarover hij beschikt wanneer hij de afweging maakt tussen het belang van de Staat om de nationale veiligheid te beschermen door middel van maatregelen van geheim toezicht, enerzijds, en de ernst van de inmenging in de uitoefening van het recht op eerbiediging van het privéleven, anderzijds, vermocht de wetgever het noodzakelijk te achten dat de personen van wie persoonsgegevens in de

gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. worden verwerkt, niet worden ingelicht over die verwerkingen.

De personen die vermoeden dat op hen betrekking hebbende persoonsgegevens of informatie worden of werden verwerkt in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., kunnen zich tot de toezichthoudende overheden, het Controleorgaan op de politionele informatie en het Vast Comité I, wenden om eventuele onrechtmatige verwerkingen van hun gegevens te bestrijden.

B.55.5. Het voormelde arrest nr. 145/2011 (B.86, B.88 en B.92) en het arrest van het Hof nr. 41/2019 (ECLI:BE:GHCC:2019:ARR.041, B.9-B.16) hebben uitsluitend betrekking op de ontstentenis van een actieve kennisgeving *a posteriori* aan de betrokken persoon om hem in te lichten dat hij het voorwerp heeft uitgemaakt van een specifieke of uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens in de zin van de artikelen 18/4 tot 18/8 en 18/11 tot 18/17 van de voormelde wet van 30 november 1998.

Het valt weliswaar niet uit te sluiten dat de inlichtingendiensten, als basisdienst, persoonsgegevens en informatie met betrekking tot een in die gegevensbank geregistreerde entiteit die zij, in voorkomend geval, hebben verkregen via een specifieke of uitzonderlijke methode voor de verzameling van gegevens in de zin van de artikelen 18/4 tot 18/8 en 18/11 tot 18/17 van de wet van 30 november 1998 registreren in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. (artikel 14 *juncto* artikel 2, 2°, van de bestreden wet; artikel 19, eerste lid, van de wet van 30 november 1998). De blijvende ontstentenis van een wetsbepaling die voorziet in een actieve kennisgeving aan de betrokken persoon van het feit dat hij het voorwerp heeft uitgemaakt van een specifieke of uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens, waarvan de resultaten in voorkomend geval in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. kunnen worden geregistreerd, zodra die kennisgeving kan gebeuren zonder het doel van de beperking in het gedrang te brengen, is evenwel toe te schrijven aan de wet van 30 november 1998, die niet wordt beoogd door het onderhavige beroep, en niet aan de bestreden wet.

B.55.6. Rekening houdend met de andere in de bestreden wet vervatte waarborgen tegen misbruik, en in het bijzonder rekening houdend met het permanente toezicht door het Controleorgaan op de politionele informatie en het Vast Comité I, leidt artikel 4 van de

bestreden wet niet tot een onevenredige beperking van het recht op eerbiediging van het privéleven, van het recht op bescherming van persoonsgegevens en van het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel.

B.55.7. De grief van de verzoekende partijen met betrekking tot de ontstentenis van een actieve kennisgeving is niet gegrond.

c) De uitoefening van de rechten van de betrokken personen via de toezichthoudende overheden

B.56.1. Wat betreft de grief inzake de uitoefening van de rechten van de betrokken persoon via de toezichthoudende overheden en het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel, zoals in B.54.2 is vermeld, kunnen de personen die vermoeden dat op hen betrekking hebbende persoonsgegevens of informatie worden of werden verwerkt in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., zich krachtens het voormelde artikel 146, eerste lid, van de wet gegevensbescherming wenden tot het Controleorgaan op de politionele informatie en het Vast Comité I om de in artikel 145 van die wet bedoelde rechten uit te oefenen. De betrokken personen kunnen bijgevolg hun recht om onjuiste gegevens te laten verbeteren of wissen en om de naleving van de bepalingen van ondertitel 3 te laten verifiëren, uitsluitend uitoefenen via het Controleorgaan op de politionele informatie en het Vast Comité I.

B.56.2. De uitoefening van de rechten van de betrokken personen via de bevoegde toezichthoudende overheid of overheden strekt ertoe een billijk evenwicht tot stand te brengen tussen de rechten van iedere persoon en de noodzaak van opsporing en vervolging van de overtredingen, alsmede van het voorkomen van inbreuken op de veiligheid van de Staat (zie *Parl. St.*, Kamer, 1990-1991, 1610/1, p. 19; *Parl. St.*, Kamer, 2017-2018, DOC 54-3126/001, p. 85). Om het verzoek van de betrokken persoon te beantwoorden, wenden de toezichthoudende overheid of overheden zich tot de bevoegde verwerkingsverantwoordelijke die is belast met de verwerking van de informatie (*ibid.*, p. 86).

B.56.3. Te dezen verzekeren het Controleorgaan op de politionele informatie en het Vast Comité I gezamenlijk de controle op de verwerkingen van persoonsgegevens en informatie, uitgevoerd in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. In het kader van de uitoefening van

hun opdrachten hebben zij toegang tot de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. (leesrecht) (artikel 15, eerste lid, van de bestreden wet), tot de archieven van die gegevensbank (artikel 7, § 3, vierde lid, 4°, van dezelfde wet), tot de inlichtingenfiches met betrekking tot de in de gegevensbank geregistreerde entiteiten (artikel 20 van dezelfde wet), tot de lijsten van de mededelingen van informatiekaarten aan een derde overheid of instelling en tot de daarmee verband houdende evaluaties (artikel 23 van dezelfde wet). Zij kunnen op elk moment de aanbevelingen uitvaardigen die zij noodzakelijk achten voor de in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. uitgevoerde verwerkingen (artikel 29 van dezelfde wet).

B.56.4. Rekening houdend met de in het geding zijnde fundamentele rechten en belangen, vermocht de wetgever het noodzakelijk te achten dat enkel het recht om zich kosteloos tot het Controleorgaan op de politionele informatie en het Vast Comité I te wenden teneinde de in artikel 145 van de wet gegevensbescherming bedoelde controlerechten uit te oefenen, kon worden verleend aan de personen van wie de gegevens in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. worden verwerkt.

B.56.5. De omstandigheid dat de toezichthoudende overheden enkel aan de betrokken persoon mededelen dat « de nodige verificaties werden verricht », zonder nadere precisering (voormeld artikel 146, tweede lid, van dezelfde wet) leidt tot een beperking van het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel van de betrokken persoon (in die zin, in verband met de analoge meldingsplicht bedoeld in artikel 17, lid 3, van de Politierichtlijn, zie HvJ, 16 november 2023, C-333/22, *Ligue des droits humains ASBL en BA t. Controleorgaan op de politionele informatie*, ECLI:EU:C:2023:874, §§ 60-61).

B.56.6. Wanneer, enerzijds, de bescherming van het recht van de betrokkene op een daadwerkelijk rechtsmiddel tegen het besluit tot beëindiging van het controleproces dat vereist en, anderzijds, de doelstellingen van algemeen belang als bedoeld in B.56.2 zich daar niet tegen verzetten, moet de wetgever erin voorzien dat de informatie aan de betrokkene ruimer kan zijn dan de in artikel 146, tweede lid, van de wet gegevensbescherming bedoelde informatie, zodat de betrokkene zijn rechten kan verdedigen en met volledige kennis van zaken kan beslissen of hij er baat bij heeft om zich tot de bevoegde rechter te wenden. Evenzo moet de wetgever de bevoegde toezichthoudende overheden voor zover mogelijk een zekere beoordelingsvrijheid laten bij de beoordeling of de omstandigheden niet eraan in de weg staan dat zij het resultaat van hun controles en, in voorkomend geval, de door hen getroffen corrigerende maatregelen op

zijn minst op beknopte wijze aan die persoon meedelen. Het staat aan die toezichthoudende overheden om in vertrouwelijk overleg te treden met de verwerkingsverantwoordelijken van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. en desgevallend met die van de betrokken diensten, en na afloop van dat overleg te beslissen welke informatie die noodzakelijk is voor de uitoefening, door de betrokkene, van zijn recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel aan hem kan worden megedeeld zonder de in B.56.2 bedoelde doelstellingen van algemeen belang te ondermijnen (zie *ibid.*, §§ 65-66).

De wetgever moet bovendien een doeltreffende rechterlijke toetsing waarborgen van zowel het bestaan en de gegrondheid van de rechtvaardigingsgronden voor de beperking van die informatie als de correcte uitvoering, door de toezichthoudende overheden, van hun taak bestaande in de controle of de verwerking rechtmatig is. De bevoegde rechter moet kennis kunnen nemen van alle redenen en van het betreffende bewijsmateriaal waarop die toezichthoudende overheden de controle van de rechtmatigheid van de in het geding zijnde gegevensverwerking alsmede hun conclusies hebben gebaseerd (zie *ibid.*, §§ 67-69).

B.56.7. Artikel 146, tweede lid, van de wet gegevensbescherming bepaalt te dezen dat, in elk geval, het Controleorgaan op de politionele informatie en het Vast Comité I « uitsluitend aan de betrokkene [meedelen] dat de nodige verificaties werden verricht ». De in die bepaling bedoelde beperkte meldingsplicht geldt bijgevolg in alle omstandigheden.

Die bepaling voorziet bovendien niet erin dat de betrokken persoon een beroep kan instellen bij een rechtscollège met volle rechtsmacht tegen het besluit van die toezichthoudende overheden. In dat opzicht volgt uit artikel 139 van de wet gegevensbescherming dat noch de vordering tot staking bij de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, bedoeld in de artikelen 209 en volgende van die wet, noch het beroep tegen de beslissingen van het Controleorgaan op de politionele informatie bij het hof van beroep, bedoeld in artikel 248 van dezelfde wet, van toepassing zijn op de verwerking van persoonsgegevens in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R.

B.56.8. Rekening houdend met hetgeen in B.56.6 is vermeld, doen het absolute karakter van de in artikel 146, tweede lid, van de wet gegevensbescherming bedoelde beperkte meldingsplicht en de ontstentenis van een doeltreffende rechterlijke toetsing van het besluit van het Controleorgaan op de politionele informatie en het Vast Comité I met betrekking tot de

controle van de rechtmatigheid van de verwerking, op onevenredige wijze afbreuk aan het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel van de betrokken persoon.

Daaruit volgt dat artikel 4 van de bestreden wet, in samenhang gelezen met artikel 146, tweede lid, van de wet gegevensbescherming, moet worden vernietigd (1) in zoverre het niet erin voorziet dat, wanneer, enerzijds, de bescherming van het recht van de betrokkene op een daadwerkelijk rechtsmiddel tegen het besluit tot beëindiging van het controleproces dat vereist en, anderzijds, de in het geding zijnde doelstellingen van algemeen belang zich daar niet tegen verzetten, de informatie aan de betrokkene ruimer kan zijn dan de in artikel 146, tweede lid, van de wet gegevensbescherming bedoelde informatie en (2) in zoverre het niet erin voorziet dat de betrokken persoon een beroep kan instellen bij een rechtscollège met volle rechtsmacht tegen het besluit van het Controleorgaan op de politionele informatie en het Vast Comité I.

B.56.9. De grief van de verzoekende partijen met betrekking tot de uitoefening van de rechten van de betrokkene via de toezichthoudende overheden is gegrond in de in B.56.8 bedoelde mate.

Ten aanzien van het tweede middel (recht op vrijheid van meningsuiting)

B.57. In het tweede middel doen de verzoekende partijen gelden dat de bestreden wet de artikelen 10, 11 en 22 van de Grondwet schendt, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 10 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met de artikelen 11 en 52 van het Handvest.

B.58. Artikel 10 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens waarborgt het recht op vrijheid van meningsuiting, dat de vrijheid omvat om inlichtingen of denkbeelden te ontvangen of door te geven. Artikel 11 van het Handvest waarborgt eveneens het recht op vrijheid van meningsuiting, dat de vrijheid omvat om meningen te hebben en om kennis te nemen of te geven van informatie of ideeën.

B.59. Het onderzoek van de bestreden wet in het licht van de voormelde referentienormen leidt te dezen niet tot een andere conclusie dan die welke voortvloeit uit het onderzoek van het eerste middel.

Ten aanzien van het derde middel (rechten van het kind)

B.60. Het derde middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11, 22 en 22*bis* van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, met de artikelen 24 en 52 van het Handvest en met de artikelen 3, 9, 12 en 40, lid 1, van het Verdrag inzake de rechten van het kind.

B.61.1. Artikel 22*bis*, vierde lid, van de Grondwet bepaalt dat het belang van het kind de eerste overweging is bij elke beslissing die het kind aangaat. Artikel 22*bis*, vijfde lid, van de Grondwet geeft de wetgever overigens de opdracht de rechten van het kind te waarborgen.

B.61.2. Artikel 2, lid 2, van het Verdrag inzake de rechten van het kind verplicht de Staten die partij zijn « alle passende maatregelen [te nemen] om te waarborgen dat het kind wordt beschermd tegen alle vormen van discriminatie of bestraffing op grond van de status of de activiteiten van, de meningen geuit door of de overtuigingen van de ouders [...] ».

Artikel 3, lid 1, van hetzelfde Verdrag bepaalt dat « bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, [...] de belangen van het kind de eerste overweging [vormen] ». Artikel 3, lid 2, van hetzelfde Verdrag bepaalt dat « de Staten die partij zijn, [...] zich ertoe [verbinden] het kind te verzekeren van de bescherming en de zorg die nodig zijn voor zijn of haar welzijn, rekening houdend met de rechten en plichten van zijn of haar ouders, [...] en [...] hiertoe alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen [nemen] ». Artikel 3, lid 3, van hetzelfde Verdrag bepaalt dat « de Staten die partij zijn, waarborgen dat de instellingen, diensten en voorzieningen die verantwoordelijk zijn voor de zorg voor of de bescherming van kinderen voldoen aan de door de bevoegde autoriteiten vastgestelde normen, met name ten aanzien van de veiligheid, de gezondheid, het aantal personeelsleden en hun geschiktheid, alsmede bevoegd toezicht ».

De artikelen 9 en 10 van dat Verdrag strekken ertoe het gezinsleven van het kind met zijn ouders te beschermen, door te bepalen dat « de Staten die partij zijn, waarborgen dat een kind niet wordt gescheiden van zijn of haar ouders tegen hun wil, tenzij de bevoegde autoriteiten [...] beslissen dat deze scheiding noodzakelijk is in het belang van het kind » (artikel 9) en dat « aanvragen van een kind of van zijn ouders om een Staat die partij is, voor gezinshereniging binnen te gaan of te verlaten, door de Staten die partij zijn met welwillendheid, menselijkheid en spoed [worden] behandeld » (artikel 10).

Artikel 12 van hetzelfde Verdrag bepaalt dat « de Staten die partij zijn, [...] het kind dat in staat is zijn eigen mening te vormen, het recht [verzekeren] die mening vrijelijk te uiten in alle aangelegenheden die het kind betreffen, waarbij aan de mening van het kind passend belang wordt gehecht in overeenstemming met zijn leeftijd en rijpheid » (lid 1) en dat « hiertoe [...] het kind met name in de gelegenheid [wordt] gesteld te worden gehoord in iedere gerechtelijke en bestuurlijke procedure die het kind betreft, hetzij rechtstreeks, hetzij door tussenkomst van een vertegenwoordiger of een daarvoor geschikte instelling, op een wijze die verenigbaar is met de procedureregels van het nationale recht » (lid 2).

Artikel 16 van hetzelfde Verdrag bepaalt dat « geen enkel kind mag worden onderworpen aan willekeurige of onrechtmatige inmenging in zijn privé-leven, in zijn gezinsleven, zijn huis of zijn briefwisseling, noch aan enige onrechtmatige aantasting van zijn eer en goede naam » (lid 1) en dat « het kind [...] recht [heeft] op bescherming door de wet tegen zodanige inmenging of aantasting » (lid 2).

Artikel 40, lid 1, van hetzelfde Verdrag bepaalt dat « de Staten die partij zijn, [...] het recht [erkennen] van ieder kind dat wordt verdacht van, vervolgd wegens of veroordeeld omwille van het begaan van een strafbaar feit, op een wijze van behandeling die geen afbreuk doet aan het gevoel van waardigheid en eigenwaarde van het kind, die de eerbied van het kind voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden van anderen vergroot, en waarbij rekening wordt gehouden met de leeftijd van het kind en met de wenselijkheid van het bevorderen van de herintegratie van het kind en van de aanvaarding door het kind van een opbouwende rol in de samenleving ». Artikel 40, lid 3, *a*), van hetzelfde Verdrag bepaalt dat « de Staten die partij zijn, [...] ernaar [streven] de totstandkoming te bevorderen van wetten, procedures, autoriteiten en instellingen die in het bijzonder bedoeld zijn voor kinderen die worden verdacht van,

vervolgd wegens of veroordeeld omwille van het begaan van een strafbaar feit, en, in het bijzonder : *a)* een minimumleeftijd vast te stellen onder welke kinderen niet in staat worden geacht een strafbaar feit te begaan ».

B.61.3. Artikel 22*bis*, vierde lid, van de Grondwet, artikel 3, lid 1, van het Verdrag inzake de rechten van het kind en artikel 24, lid 2, van het Handvest waarborgen binnen het toepassingsgebied van het recht van de Europese Unie analoge grondrechten.

1. Wat betreft de minderjarigen van twaalf jaar of ouder (artikel 5 van de bestreden wet)

B.62.1. Volgens de verzoekende partijen is artikel 5 van de bestreden wet in strijd met de voormelde referentienormen in zoverre het bepaalt dat minderjarigen van twaalf jaar of ouder als entiteiten kunnen worden opgenomen in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R.

B.62.2. De kritiek van de verzoekende partijen is meer specifiek gericht tegen artikel 5, tweede lid, 5°, *a)*, van de bestreden wet.

Daar die bepaling onlosmakelijk verbonden is met artikel 2, 4°, en met artikel 6, § 2, eerste lid, 1°, 1), en 2°, van dezelfde wet, onderzoekt het Hof die bepalingen samen.

B.63.1. Artikel 2, 4°, van de bestreden wet definieert « entiteit » met name als « elke meerderjarige natuurlijke persoon of minderjarige natuurlijke persoon van twaalf jaar of ouder » die beantwoordt aan de criteria van een « foreign terrorist fighter », « homegrown terrorist fighter », potentieel gewelddadige extremist, terrorismeveroordeelde of haatpropagandist (« gevalideerde entiteit ») of ten aanzien van wie er ernstige aanwijzingen bestaan dat hij tot een van die categorieën kan behoren (« entiteit in vooronderzoek »).

Artikel 5, tweede lid, 5°, van dezelfde wet bepaalt :

« De doeleinden van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. zijn de volgende :

[...]

5° de hulp bij de bescherming, de begeleiding en de opvolging van de volgende personen :

a) minderjarigen van twaalf jaar of ouder die worden beschouwd als *foreign terrorist fighters*, *homegrown terrorist fighters*, potentieel gewelddadige extremisten, terrorismeveroordeelden of haatpropagandisten;

b) de minderjarige kinderen van een *foreign terrorist fighter* die beantwoordt aan de criteria bedoeld in artikel 2, 7°, a) of c), die niet worden beschouwd of niet kunnen worden beschouwd als *foreign terrorist fighters*, *homegrown terrorist fighters*, potentieel gewelddadige extremisten, terrorismeveroordeelden of haatpropagandisten ».

Artikel 6, § 2, eerste lid, 1°, 1), en 2°, van dezelfde wet bepaalt :

« De in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. verwerkte persoonsgegevens zijn de volgende in de zin van de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie, de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten, veiligheidsadviezen en de publiek gereguleerde dienst niet-geclassificeerde gegevens :

1° de gegevens van de volgende entiteiten :

1) Als de entiteit een meerderjarige natuurlijke persoon of een minderjarige natuurlijke persoon van twaalf jaar of ouder is :

a) de volgende identificatiegegevens :

i. naam, voornamen, alias;

ii. indien van toepassing, het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen of van het vreemdelingenregister;

iii. het adres;

iv. het geslacht en/of het gender;

v. de geboortedatum, de geboorteplaats en het geboorteland;

vi. de nationaliteit(en);

vii. de fysieke beschrijving;

viii. foto's;

ix. indien van toepassing, de unieke dactyloscopische referentie;

x. de burgerlijke staat;

xi. de gezinsituatie;

xii. het beroep;

xiii. de elementen in verband met de locatie;

xiv. de communicatiemiddelen;

b) de onder *a)*, i. tot v., bedoelde identificatiegegevens van de minderjarige kinderen bedoeld in artikel 5, tweede lid, 5°, *b)*;

c) de volgende gegevens betreffende bijzondere categorieën van persoonsgegevens :

i. de etnische afkomst;

ii. de politieke opvattingen;

iii. de godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging;

iv. de biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een natuurlijke persoon;

v. de gegevens over de gezondheid;

d) de gegevens met betrekking tot gevolgde opleidingen;

e) de gegevens met betrekking tot de financiële positie;

f) de gegevens met betrekking tot risicovolle bezoeken;

g) de gegevens met betrekking tot het niet reageren op de oproepingen van de autoriteit;

h) de vervoersmiddelen;

[...]

2° de administratieve gegevens, de gerechtelijke gegevens, met inbegrip van de gegevens over als misdrijf omschreven feiten, de gegevens van gerechtelijke politie, de gegevens van bestuurlijke politie en de informatie betreffende de geregistreerde entiteiten, die overeenkomstig de wet verwerkt worden door de basisdiensten en de partnerdiensten die een leesrecht en een schrijfrecht hebben in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. en die toereikend, ter zake dienend en niet overmatig zijn in het licht van de opdrachten bedoeld in artikel 3 en de doeleinden bedoeld in artikel 5, tweede lid; »

B.63.2. Uit de voormelde artikelen 2, 4°, 5, tweede lid, 5°, *a)*, en 6, § 2, eerste lid, 1°, 1), en 2°, van de bestreden wet blijkt dat de minderjarigen van twaalf jaar of ouder als entiteit worden opgenomen in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., en dat de persoonsgegevens die op hen betrekking hebben (vermeld in het voormelde artikel 6, § 2, tweede lid) erin worden verwerkt, indien zij voldoen aan de criteria van een van de vijf in die gegevensbank bedoelde categorieën van entiteiten. Daaruit volgt dat « minderjarigen jonger

dan twaalf jaar [...] niet als entiteit in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. [worden] opgenomen » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 37). Het feit dat niet is voldaan aan een van de criteria vervat in de definitie van een van de vijf categorieën van entiteiten bedoeld in artikel 2, 7° tot 11°, van de bestreden wet, volstaat overigens opdat een minderjarige van twaalf jaar of ouder niet als entiteit in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. wordt opgenomen.

Uit artikel 5, tweede lid, 5°, *a*), van de bestreden wet blijkt voorts dat, naast de in artikel 5, tweede lid, 1° tot 4°, beoogde doeleinden (« het gecoördineerde overleg tussen de basisdiensten en de partnerdiensten »; « de strategische, tactische of operationele noodzaak om gezamenlijk persoonsgegevens en informatie te verwerken voor het uitoefenen van de respectievelijke opdrachten van de basisdiensten en de partnerdiensten »; « de hulp bij het nemen van beslissingen door de bestuurlijke overheden of bij het nemen van beslissingen van bestuurlijke of gerechtelijke politie »; « de analyse, de evaluatie en de opvolging, met inbegrip van het nemen van maatregelen, van de in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. geregistreerde gevalideerde entiteiten, de analyse, de evaluatie en de opvolging van de in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. geregistreerde entiteiten in vooronderzoek en de analyse, de evaluatie en de opvolging van het fenomeen van terrorisme en van extremisme wanneer het kan leiden tot terrorisme »), de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. eveneens tot doel heeft te helpen bij de bescherming, de begeleiding en de opvolging van minderjarigen van twaalf jaar of ouder die als entiteiten worden beschouwd.

B.64.1. De keuze voor de leeftijd van twaalf jaar vanaf wanneer een natuurlijke persoon als entiteit in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. kan worden opgenomen, wordt verantwoord door het feit dat het gaat om « een spilleeftijd die in verschillende wetgevingen wordt gehanteerd » :

« Vanaf die leeftijd kunnen immers maatregelen worden genomen ten aanzien van minderjarigen die verdacht worden van het plegen van een als misdrijf omschreven feit. Vóór die leeftijd wordt de voorkeur gegeven aan doorverwijzing naar hulpverlening aan minderjarigen in gevaar, en kan men het kind alleszins niet plaatsen op grond van het als misdrijf omschreven feit (art. 37, § 2, van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade).

Voor Vlaanderen is op 1 september 2019 het decreet jeugddelinquentierecht dd. 15 februari 2019 in werking getreden. Dit decreet voert een onweerlegbaar vermoeden van

niet-verantwoordelijkheid in voor een minderjarige jonger dan twaalf die een jeugddelict gepleegd heeft. De daden, handelingen of nalatigheid waarvan deze persoon wordt verdacht kunnen enkel aanleiding geven tot verwijzing naar de jeugdhulpverlening conform het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp.

In de Franse Gemeenschap wordt ook de leeftijd van twaalf jaar gebruikt als spilleeftijd om maatregelen te nemen jegens een minderjarige die als misdrijf omschreven feiten (MOF) heeft gepleegd. Buiten de berisping is geen andere maatregel mogelijk voor een minderjarige MOF die jonger is dan twaalf jaar. Alle maatregelen (bijvoorbeeld plaatsing, prestatie van opvoedkundige aard en van algemeen nut, herstelrechtelijk aanbod, enz.) zijn dan ook enkel mogelijk vanaf twaalf jaar. De leeftijd van veertien jaar wordt gebruikt als spilleeftijd voor de plaatsing in gemeenschapsinstellingen voor jeugdbescherming zelfs indien de plaatsing mogelijk is vanaf twaalf jaar onder bepaalde voorwaarden (ernstige aanslag gepleegd op het leven of op de gezondheid van een persoon en uitzonderlijk gevaarlijk gedrag). (Decreet van 18 januari 2018 van de Franse Gemeenschap houdende het wetboek van preventie, hulpverlening aan de jeugd en jeugdbescherming).

Overigens geldt twaalf jaar als de leeftijd vanaf wanneer een kind kan betrokken worden bij diverse procedures die het aanbelangen. Zo moet het kind bijvoorbeeld toestemmen in zijn adoptie (art. 348-1 van het Burgerlijk Wetboek), het moet gedagvaard worden om te verschijnen voor de jeugdrechtbank ingeval van procedure van minderjarige in gevaar of van minderjarige die wordt vervolgd wegens een als misdrijf omschreven feit (art. 46 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade), en ook moet het kind ingelicht worden over zijn recht om gehoord te worden door de familierechtbank in de procedures aangaande het ouderlijk gezag (art. 1004/1 van het Gerechtelijk Wetboek) » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, pp. 38-39).

Die keuze wordt eveneens verantwoord onder verwijzing naar de algemene commentaar van het Kinderrechtencomité van 25 april 2007 nr. 10 (2007) « betreffende de rechten van het kind in het rechtsstelsel voor minderjarigen », waarbij het « op internationaal vlak onaanvaardbaar [zou zijn] om de minimumleeftijd voor de strafrechtelijke aansprakelijkheid beneden de twaalf jaar vast te leggen » (*ibid.*, p. 39, eigen vertaling).

B.64.2. Tijdens de parlementaire voorbereiding is overigens (respectievelijk op 14 juni, op 21 juni en op 16 juni 2023) het volgende geantwoord op de adviezen die de algemeen afgevaardigde voor de rechten van het kind, het Kinderrechtencommissariaat en de Gegevensbeschermingsautoriteit ter zake hebben gegeven :

« De afgevaardigde voor de rechten van het kind en de kinderrechtencommissaris zijn dan weer kritisch over de mogelijkheid om kinderen van twaalf jaar en ouder te registreren in de gemeenschappelijk[e] gegevensbank T.E.R. Het lijkt ons dat die twee adviezen de kwestie van die kinderen enkel vanuit een strafrechtelijk standpunt behandelen. In het kader van die

kinderen past de gemeenschappelijke gegevensbank niet alleen in dit perspectief, want er moeten eveneens een administratief aspect en een aspect van opvolging in aanmerking worden genomen.

In advies nr. 97/2023 van 16 juni 2023 heeft de Gegevensbeschermingsautoriteit eveneens aangegeven dat ‘ de verwerking van persoonsgegevens van minderjarige kinderen van bepaalde entiteiten [...] de doeleinden [overstijgt] van registratie in een gegevensbank die toegankelijk is voor diensten die andere taken hebben dan die van de inlichtingendiensten ’ (§ 105). Er moet niettemin worden verduidelijkt dat de verwerking van de gegevens van die kinderen geen verwerking is ‘ voor het geval dat ’, zoals de Gegevensbeschermingsautoriteit suggereert. In tegendeel, die gegevens worden immers gebruikt in het belang van die minderjarigen om ze te begeleiden bij een preventieve stap. [...]

Om aan die bezorgdheden tegemoet te komen werd er een nieuw doeleinde aan de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. toegevoegd. [...] » (*ibid.*, pp. 39-40).

B.64.3. Tijdens de bespreking van het wetsontwerp in de Kamercommissie voor de Justitie, over de verantwoording voor de opname van minderjarigen in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., heeft de directeur-generaal van het OCAD aangegeven :

« Het [is] wettelijk verantwoord [...] om minderjarigen in de GGB op te nemen. De focus ligt immers op de beschermende aanpak, de begeleiding en de opvolging. Kinderen worden in de eerste plaats beschouwd als kwetsbare personen. Die filosofie schemert door in het voorliggende wetsontwerp.

Momenteel zijn er in de GGB maar vijf minderjarigen opgenomen, voornamelijk jongeren tussen de 15 en 17 jaar oud. Het lage aantal toont aan dat het OCAD minderjarigen enkel in de GGB opneemt als daar echt goede redenen voor zijn. En soms zijn er wel degelijk goede redenen : er duiken opnieuw veel jongeren op die vroeger niet gekend waren voor extremisme of radicalisering. Sommige minderjarigen maken zware propaganda of verspreiden zeer expliciet materiaal.

[...]

Voor het nemen van maatregelen tegen jongeren die volgens informatie van de [...] diensten een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd of van plan waren te plegen [...], wordt de leeftijdsgrens van 12 jaar gehanteerd. Vanaf die leeftijd kan een kind immers worden betrokken bij diverse procedures die het kind aanbelangen. De leeftijdsgrens strookt met deelstatelijke, nationale en internationale verdragen en wetgeving.

[...]

[...] Basis- en partnerdiensten kunnen immers een dreigingsevaluatie opvragen en toevoegen aan het dossier van de betrokkene, waardoor het dossier tegensprekelijk wordt. De informatie-uitwisseling met onder andere gesloten jeugdinstituten verloopt niet gemakkelijk. Het voorliggende wetsontwerp zal soelaas bieden » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/002, pp. 17-18).

B.65.1. Artikel 40, lid 3, van het Verdrag inzake de rechten van het kind houdt weliswaar de verplichting in om een minimumleeftijd vast te stellen waaronder kinderen niet in staat worden geacht een misdrijf te begaan, zonder evenwel zelf die leeftijd te bepalen.

Een verwerking van persoonsgegevens in een gemeenschappelijke gegevensbank, zoals de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., kan echter niet worden beschouwd als een strafbaarstelling, noch als een strafsancie in de zin van de artikelen 12 en 14 van de Grondwet, aangezien zij slechts een maatregel van preventieve of onderzoekende aard is.

Door een verwerking van de persoonsgegevens van minderjarigen in die gegevensbank toe te laten, voert de bestreden wet aldus geen strafbaarstelling of strafsancie in die zou afwijken van de toepasselijke bepalingen inzake jeugdbescherming, die onverkort van toepassing blijven.

In zoverre artikel 40 van het Verdrag inzake de rechten van het kind beoogt rechten toe te kennen aan kinderen die het voorwerp uitmaken van een procedure met het oog op hun bestraffing wegens het plegen van bepaalde feiten, kan die bepaling aldus te dezen geen toepassing vinden. Hetzelfde geldt voor de algemene commentaar van het Kinderrechtencomité van 18 september 2019 nr. 24 (2019) « betreffende de rechten van het kind in het rechtsstelsel voor kinderen », die, zoals de verzoekende partijen beklemtonen, de voormelde algemene commentaar nr. 10 (2007) van het Kinderrechtencomité vervangt, waarnaar wordt verwezen in de parlementaire voorbereiding, en die, in paragraaf 22 ervan, de Staten die partij zijn bij het Verdrag ertoe aanzet de minimumleeftijd voor de strafrechtelijke aansprakelijkheid te verhogen naar ten minste 14 jaar.

B.65.2. Artikel 22*bis*, vierde lid, van de Grondwet en artikel 3, lid 1, van het Verdrag inzake de rechten van het kind verhinderen op zich de wetgever niet te bepalen dat persoonsgegevens van minderjarigen door de basisdiensten en de partnerdiensten kunnen worden verwerkt teneinde die diensten toe te laten hun wettelijke opdrachten te vervullen. Die opdrachten, die onder meer betrekking hebben op de handhaving van de openbare orde, de bescherming van personen en goederen en het voorkomen en het opsporen van misdrijven, houden, uit hun aard, niet uitsluitend verband met handelingen en gedragingen van meerderjarigen.

De wetgever dient echter, bij het bepalen van de omstandigheden waarin persoonsgegevens door de basisdiensten en de partnerdiensten kunnen worden verwerkt, rekening te houden met de bijzondere situatie van de minderjarigen, onder meer op het vlak van hun persoonlijkheid en hun maturiteitsgraad.

B.66.1. In dat verband strekt de toevoeging, in artikel 5, tweede lid, van de bestreden wet, van een vijfde doeleinde voor de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. betreffende « de hulp bij de bescherming, de begeleiding en de opvolging » van minderjarigen van twaalf jaar of ouder, ingevolge de voormelde adviezen van de algemeen afgevaardigde voor de rechten van het kind, het Kinderrechtencommissariaat en de Gegevensbeschermingsautoriteit, ertoe de vereiste om minderjarigen te beschermen, opgelegd zowel door de Grondwet als door het Verdrag inzake de rechten van het kind, na te leven. Dat doeleinde moet als primordiaal worden beschouwd bij de verwerking van persoonsgegevens met betrekking tot minderjarigen van twaalf jaar of ouder in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R.

B.66.2. De omstandigheid dat de minderjarigen van twaalf jaar of ouder als entiteiten kunnen worden opgenomen in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., betekent niet dat zij daarbij geen waarborgen genieten. De in de bestreden wet bepaalde waarborgen betreffende de omstandigheden waarin persoonsgegevens door de basisdiensten en de partnerdiensten kunnen worden verwerkt, betreffende de bewaringstermijnen van die gegevens, betreffende de toegang tot die gegevens en betreffende de permanente controle op de verwerking van die gegevens, zijn immers eveneens van toepassing ten aanzien van de minderjarigen van twaalf jaar of ouder.

Meerdere bepalingen van de bestreden wet houden overigens rekening met de bijzondere situatie van minderjarigen. Ten eerste, zoals in B.45.3 is vermeld, onderzoekt het OCAD om de drie jaar na de laatste opname van een gegeven of van informatie in de inlichtingenfiche van de gevalideerde entiteit, of de in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. bewaarde persoonsgegevens met betrekking tot minderjarigen nog steeds een rechtstreeks verband vertonen met een van de erdoor nagestreefde doeleinden (in plaats van om de vijf jaar voor de gegevens met betrekking tot meerderjarigen) (artikel 7, § 1, tweede en derde lid, van de bestreden wet). Ten tweede worden de gegevens met betrekking tot minderjarigen actief in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. bewaard gedurende een periode van maximaal vijftien jaar (in plaats van dertig jaar voor de gegevens met betrekking tot meerderjarigen)

voordat zij voor een termijn van maximaal dertig jaar worden gearhiveerd (artikel 7, § 1, eerste en tweede lid, *juncto* § 3, eerste lid). Ten derde wordt rekening gehouden met « de kwetsbare toestand van de betrokken persoon, met inbegrip van de minderjarigheid van de persoon » bij de evaluatie vóór de mededeling aan een derde overheid of instelling van de informatiekaart met betrekking tot een gevalideerde entiteit (artikel 23, tweede lid, 3°) (zie *Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 37).

De basisdiensten en de partnerdiensten kunnen, krachtens de artikelen 14, 16 en 22 van de bestreden wet, persoonsgegevens slechts verwerken in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. voor zover zij een « niet-bovenmatige aard » hebben. Artikel 23 van de bestreden wet bepaalt dat de informatiekaart met betrekking tot een gevalideerde entiteit enkel aan een derde overheid of instelling kan worden meegedeeld met inachtneming van dezelfde vereiste. Bij de toepassing van die voorwaarde en bij de controle op die toepassing dient, wat de gegevens van minderjarigen betreft, in het bijzonder aandacht te worden besteed aan de jeugdige leeftijd van de betrokkenen en aan de impact van een verwerking van hun persoonsgegevens.

B.66.3. In hun voormelde adviezen hebben de algemeen afgevaardigde voor de rechten van het kind en het Kinderrechtencommissariaat opgeworpen dat de in B.66.2 bedoelde maatregelen ontoereikend zijn om te waarborgen dat de minderjarigen op een aangepaste en gedifferentieerde wijze worden behandeld in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., in het bijzonder door het gebrek aan opleiding van het personeel dat ertoe wordt gebracht de gegevens met betrekking tot minderjarigen te verwerken.

Het Kinderrechtencommissariaat heeft met name opgemerkt :

« Zonder dat er een misdrijf was – behalve voor wie veroordeeld is voor terrorisme – moeten de leden van de basisdiensten beoordelen of een signaal van een minderjarige inderdaad een signaal is van terrorisme, extremisme en radicalisering. De leden van de basisdiensten moeten inschatten of de radicale en extreme opvattingen van minderjarigen inderdaad een ernstige aanwijzing zijn van gevaar voor de nationale veiligheid.

[...]

Voor die beoordelingen is kennis nodig van de ontwikkeling en de leefwereld van minderjarigen en duidelijke, [nauwkeurige], voorspelbare, kindspecifieke definities waarop de leden van de basisdiensten zich kunnen baseren.

[...]

- Als de leden van de basisdiensten te weinig vertrouwd zijn met de leefwereld van kinderen en jongeren, te weinig kennis hebben over de identiteitsontwikkeling en de verschillen tussen 12-, 13-, 14-, 15-, 16- en 17-jarigen, riskeren de basisdiensten minderjarigen te veel als volwassenen te beoordelen en te valideren, of 12-, 13- of 14-jarigen als even toerekeningsvatbaar te beoordelen als volwassenen.

- Als de leden van de basisdiensten te weinig vertrouwd zijn met kinderrechten en het kindperspectief, riskeren ze te unidimensioneel om te gaan met de signalen van terrorisme, extremisme en radicalisering. Ze hebben wel expertise in waken over de nationale veiligheid en de veiligheid van kinderen en volwassenen. Het is vanuit die expertise en opdracht dat ze naar de signalen kijken, waardoor aandacht voor nuance in verband met de leeftijd, de betekenisgeving, de intenties, de leefwereld van minderjarigen en individuele verschillen tussen minderjarigen op de achtergrond dreigt te raken, en specifieke profielen naar voren komen van mogelijke personen die de nationale veiligheid bedreigen. Het is belangrijk individuele verschillen te blijven zien en continu alert te zijn voor het spanningsveld tussen veiligheid, ruimte voor identiteitsontwikkeling en kinderrechten » (Kinderrechtencommissariaat, advies nr. 15/2023 van 21 juni 2023, pp. 9-10).

Hoewel de wetgever ingevolge die adviezen heeft aangegeven dat « een dergelijke opleiding [moet] worden georganiseerd voor het betrokken personeel, inzonderheid voor de operationeel verantwoordelijke » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 37), heeft hij het wetsontwerp echter niet dienovereenkomstig aangepast. Geen enkele bepaling van de bestreden wet voorziet immers erin dat bij de verwerking van persoonsgegevens met betrekking tot minderjarigen in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., minstens een personeelslid dient te worden betrokken dat een specifieke opleiding heeft gevolgd en/of beschikt over relevante expertise met betrekking tot de psychosociale situatie van minderjarigen in de context van terrorisme, extremisme en radicalisering. Aldus wordt niet gewaarborgd dat, bij de beoordeling of de situatie van de minderjarige daadwerkelijk blijkt geeft van voldoende elementen opdat die laatste als een entiteit kan worden beschouwd, de ontwikkeling en leefwereld van de betrokken leeftijdscategorie in aanmerking worden genomen.

Het derde middel is bijgevolg in die mate gegrond.

B.66.4. Daarenboven heeft het Hof zich, bij zijn voormelde arrest nr. 108/2016, reeds uitgesproken over de verwerking van persoonsgegevens met betrekking tot minderjarigen in een gegevensbank die doelen van preventie en veiligheid nastreefde. De zaak die aan de oorsprong van dat arrest lag, betrof artikel 44/7, tweede lid, van de wet « op het politieambt »,

dat bepaalt dat voor de registratie in de A.N.G. van de gegevens bedoeld in artikel 44/5, § 3, 1°, van die wet (« de gegevens met betrekking tot de verdachten van een strafbaar feit en de veroordeelde personen »), de toestemming van de bevoegde magistraat vereist is wanneer het gaat om gegevens van een minderjarige jonger dan veertien jaar. Het Hof heeft geoordeeld dat « de wetgever zich bij het bepalen van de leeftijd vanaf welke de toestemming van een magistraat is vereist voor een verwerking van persoonsgegevens in de A.N.G., in beginsel [vermocht] te laten inspireren door de in de [...] wetten van 24 juni 2013 [betreffende de gemeentelijke administratieve sancties] en 21 december 1998 [betreffende de veiligheid bij voetbalwedstrijden] bepaalde leeftijd van veertien jaar » (B.153) en dat de voormelde maatregel niet op onevenredige wijze afbreuk deed aan de rechten van minderjarigen van meer dan veertien jaar oud (B.154).

De principiële keuze voor de leeftijd van twaalf jaar als leeftijd vanaf wanneer een minderjarige als entiteit in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. kan worden opgenomen, is niet onredelijk, rekening houdend met de wetsbepalingen waarnaar wordt verwezen in de in B.64.1 aangehaalde parlementaire voorbereiding. Zulks neemt niet weg dat daardoor bijzonder jonge personen in de gegevensbank kunnen worden opgenomen wegens aanwijzingen van terrorisme, extremisme en radicalisering, en meer bepaald ook twaalf- en dertienjarigen, die in beginsel noch strafrechtelijk, noch administratiefrechtelijk kunnen worden gesanctioneerd voor hun handelingen.

Gelet op hun principiële schuldontbekwaamheid en hun bijzonder jonge leeftijd, heeft de voormelde keuze van de wetgever onevenredige gevolgen ten aanzien van minderjarigen van minder dan veertien jaar oud, in zoverre de bestreden wet, in tegenstelling tot artikel 44/7 van de wet op het politieambt, niet voorziet in de tussenkomst van een onafhankelijk magistraat opdat die minderjarigen als entiteit in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. kunnen worden opgenomen. Aldus bevat die wet niet de nodige waarborgen opdat met de bijzondere situatie van die minderjarigen rekening wordt gehouden, met name wat betreft hun persoonlijkheid en hun maturiteitsgraad.

Het derde middel is ook in die mate gegrond.

B.67. De eerste grief van het derde middel is gegrond in de in B.66.3 en B.66.4 aangegeven mate. De bestreden wet dient te worden vernietigd in zoverre zij niet erin voorziet dat, bij de

verwerking van persoonsgegevens met betrekking tot minderjarigen in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., minstens een persoon dient te worden betrokken die een specifieke opleiding heeft gevolgd en/of beschikt over relevante expertise met betrekking tot de psychosociale situatie van minderjarigen in de context van terrorisme, extremisme en radicalisering; en in zoverre zij niet voorziet in de tussenkomst van een onafhankelijke magistraat bij de opname van persoonsgegevens met betrekking tot minderjarigen van minder dan veertien jaar in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R.

2. Wat betreft de minderjarige kinderen van een « foreign terrorist fighter » (artikelen 5 en 6 van de bestreden wet)

B.68.1. Volgens de verzoekende partijen zijn de artikelen 5 en 6 van de bestreden wet in strijd met de in het derde middel beoogde referentienormen, in zoverre zij voorzien in de verwerking, in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., van persoonsgegevens met betrekking tot de minderjarige kinderen van een « foreign terrorist fighter » (buitenlandse terreurstrijder).

B.68.2. De kritiek van de verzoekende partijen is meer specifiek gericht tegen artikel 5, tweede lid, 5°, *b*), en artikel 6, § 2, eerste lid, 1°, 1), *a*), i. tot v., en *b*), van de bestreden wet.

B.69.1. Het voormelde artikel 6, § 2, eerste lid, 1°, 1), *b*), van de bestreden wet bepaalt dat « de onder *a*), i. tot v., [van die bepaling] bedoelde identificatiegegevens » met betrekking tot « de minderjarige kinderen bedoeld in artikel 5, tweede lid, 5°, *b*) » van dezelfde wet in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. worden verwerkt.

De in artikel 6, § 2, eerste lid, 1°, 1), *a*), i. tot v., van de bestreden wet bedoelde identificatiegegevens zijn « i. naam, voornamen, alias », « ii. indien van toepassing, het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen of van het vreemdelingenregister », « iii. het adres »; « iv. het geslacht en/of het gender » en « v. de geboortedatum, de geboorteplaats en het geboorteland ».

Volgens het voormelde artikel 5, tweede lid, 5°, *b*), van de bestreden wet heeft de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. met name tot doel te helpen bij de bescherming, de

begeleiding en de opvolging van « de minderjarige kinderen van een *foreign terrorist fighter* die beantwoordt aan de criteria bedoeld in artikel 2, 7°, a) of c), die niet worden beschouwd of niet kunnen worden beschouwd als ‘foreign terrorist fighters’, ‘homegrown terrorist fighters’, potentieel gewelddadige extremisten, terrorismeveroordeelden of haatpropagandisten ».

Krachtens artikel 2, 7°, a) of c), van dezelfde wet zijn « foreign terrorist fighters » « de natuurlijke personen die in België verblijven of verbleven hebben, die al dan niet de Belgische nationaliteit bezitten en die zich, met het oog om zich bij terroristische groeperingen aan te sluiten of deze actief of passief steun te verlenen, in een van de volgende situaties bevinden : a) ze zijn naar een jihadistische conflictzone afgereisd; [...]; c) ze zijn naar België onderweg of naar België teruggekeerd na afgereisd te zijn naar een jihadistische conflictzone ».

Krachtens artikel 2, 6°, van dezelfde wet is de « jihadistische conflictzone » « het grondgebied waarop strijd geleverd wordt om een stellingname binnen het islamitische geloof op een gewelddadige manier te propageren, op te leggen of te beschermen, dat wordt afgebakend door de Nationale Veiligheidsraad op voorstel van de verantwoordelijke voor de verwerking van gegevens uit de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. op basis van de strategische analyse die werd uitgevoerd door het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse ».

B.69.2. Uit die bepalingen blijkt dat bepaalde categorieën van identificatiegegevens met betrekking tot de minderjarige kinderen, ongeacht hun leeftijd, (1) van een « foreign terrorist fighter » in de zin van het voormelde artikel 2, 7°, a) of c), van de bestreden wet (namelijk de « *foreign terrorist fighter* die in een jihadistisch conflictgebied verblijft of heeft verbleven », *Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 54) en (2) die zelf niet voldoen aan de criteria van een van de vijf categorieën van entiteiten bedoeld in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. (hierna : de minderjarige kinderen van een « foreign terrorist fighter » die in een jihadistisch conflictgebied verblijft of heeft verbleven), in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. worden verwerkt. Die kinderen worden niet als entiteit in die gegevensbank opgenomen.

B.70.1. In zoverre zij erin voorzien dat de in B.69.1 bedoelde gegevens met betrekking tot de minderjarige kinderen van een « foreign terrorist fighter » die in een jihadistisch

conflictgebied verblijft of heeft verbleven, in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. kunnen worden verwerkt, beperken de bestreden bepalingen het recht op eerbiediging van het privéleven en het gezinsleven en het recht op bescherming van de persoonsgegevens van de betrokken kinderen. Zij roepen bovendien een verschil in behandeling in het leven onder kinderen, op grond van de status of de activiteiten van, de meningen geuit door of de overtuigingen van hun ouders in de zin van het voormelde artikel 2, lid 2, van het Verdrag inzake de rechten van het kind, aangezien de persoonsgegevens van de minderjarige kinderen van een « foreign terrorist fighter » die in een jihadistisch conflictgebied verblijft of heeft verbleven, in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. worden verwerkt, in tegenstelling tot de persoonsgegevens van de minderjarige kinderen van wie geen enkele ouder als « foreign terrorist fighter » die in een jihadistisch conflictgebied verblijft of heeft verbleven in die gegevensbank is opgenomen.

B.70.2. De parlementaire voorbereiding vermeldt :

« Voor de tweede categorie van minderjarigen gaat het om de gegevens met betrekking tot de naam, de voornaam, de geboortedatum en het geslacht van de biologische of geadopteerde minderjarige kinderen van een ouder, die een natuurlijke persoon is die in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. is opgenomen als *foreign terrorist fighter* die in een jihadistisch conflictgebied verblijft of heeft verbleven. Het is niet de bedoeling om ze in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. op te nemen als ‘ entiteiten ’ als dusdanig (in de hoedanigheid van ‘ hoofdentiteit ’ dus), en ook niet om de kinderen van alle opgenomen entiteiten erin op te nemen, maar louter om diegenen die in een jihadistisch conflictgebied verblijven of hebben verbleven erin op te nemen. Doel daarvan is om de geschiktste beschermings- en opvolgingsmaatregelen te kunnen nemen in geval van terugkeer.

Het is ten eerste de bedoeling om een zo nauwkeurig mogelijk overzicht te kunnen hebben van de kinderen die in een jihadistisch strijdgebied verkeren. De meeste van die kinderen zijn namelijk in dat gebied geboren en zijn niet opgenomen in het Rijksregister. Het is dus van belang om te kunnen beschikken over informatie met betrekking tot hun bestaan en de band met een ouder die in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. is opgenomen als entiteit die zich heeft aangesloten bij een terroristische organisatie in een jihadistisch strijdgebied.

Ten tweede is het nodig om bij hun terugkeer over informatie te beschikken over de bestaande band met een volwassene in het kader van de sociopreventieve opvolging van diens kinderen. Zodra het kind bijvoorbeeld met zijn moeder is teruggekeerd uit een jihadistisch strijdgebied, zal het, wanneer de moeder naar de gevangenis moet, worden opgevangen door jeugdbeschermingsinstanties in het kader van zijn bescherming en moeten er maatregelen ter opvolging van zijn gezondheid en zijn leefomgeving worden genomen. Wanneer de moeder vrijkomt uit de gevangenis, is het op het vlak van de evolutie van de moeder en het kind belangrijk om voor een band te zorgen. Dat gebeurt in de LIVC R, een sociopreventief platform

dat werd opgericht bij de wet van 30 juli 2018. Ook hier is het echter van belang te weten dat de moeder kinderen heeft om de respectievelijke maatregelen en re-integratieacties door te voeren.

De kinderen van die tweede categorie verschijnen overigens niet in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. wanneer hun naam wordt ingevoerd. Zoals hierboven uitgelegd, zijn ze niet onderworpen aan dezelfde opvolging als een entiteit die als dusdanig is opgenomen. Ze worden eveneens beschouwd als kinderen die in gevaar verkeren.

De gegevens van een kind worden dus enkel in de twee voornoemde specifieke gevallen (kind van een *[foreign terrorist fighter]* categorie 1 of categorie 3) verwerkt in de gegevens betreffende zijn ouder, met het oog op bescherming, opvolging en re-integratie » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, pp. 54-55; zie ook DOC 55-3692/002, pp. 12-13).

« [...] [de gegevens van minderjarige kinderen van bepaalde entiteiten] worden [...] gebruikt in het belang van die minderjarigen om ze te begeleiden bij een preventieve stap. Ter illustratie : een kind van een entiteit werd in een school geplaatst waar het risico op radicalisering zeer hoog was. De information officer is opgetreden zodat het kind naar een andere onderwijsinstelling ging, zulks in het belang van het kind » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 40).

« Van de in conflictgebieden verblijvende kinderen van *[foreign terrorist fighters]* kan het bestaan enkel via bronnen ter plaatse worden vastgesteld. Aangezien veel van die jongeren geboren zijn in de gebieden van de vroegere Islamitische Staat, beschikken ze niet over een geboorteakte.

De bedoeling is om de opvang van de minderjarigen bij hun terugkeer naar België zo goed mogelijk te laten verlopen. Na hun terugkeer moeten hun ouders immers een tijd in de gevangenis verblijven. De diensten moeten dus weten hoe oud de kinderen zijn, wie hun familie is, welk gender ze hebben enzovoort.

Als de namen van de ouders in de GGB worden opgenomen, worden de namen van hun kinderen erbij gezet om hun opvang voor te bereiden. Op de kindernamen kan in de GGB niet rechtstreeks worden gezocht. De kinderen zijn met andere woorden geen entiteit in de databank. Als de ouders uit de GGB verdwijnen, verdwijnt ook elk spoor van de kinderen.

[...]

[...] Op de terugkeer van het gezin naar België kan het OCAD vooruitlopen door de betrokken diensten in te lichten. Het OCAD voert een dreigingsevaluatie van de ouders uit, vergaart contextuele informatie over de kinderen en bezorgt die inlichtingen aan de jeugdmagistraat die een traject voor begeleiding en opvang zal uitstippelen, in de wetenschap dat de ouders een tijd achter de tralies moeten » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/002, pp. 17-18).

B.70.3. Uit de voormelde parlementaire voorbereiding blijkt dat de verwerking in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. van de in B.69.1 bedoelde persoonsgegevens met betrekking tot de minderjarige kinderen van een « foreign terrorist fighter » die in een

jihadistisch conflictgebied verblijft of heeft verbleven, ertoe strekt de kinderen te identificeren die zich in een jihadistische conflictzone bevinden en om hun terugkeer naar België voor te bereiden. Uit dezelfde parlementaire voorbereiding en uit het feit dat de kinderen van een « foreign terrorist fighter » die in een jihadistisch conflictgebied verblijft of heeft verbleven, niet zelf als entiteiten in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. worden opgenomen, blijkt bovendien dat de verwerking in die gegevensbank van de gegevens met betrekking tot die kinderen enkel plaatsvindt met het oog op hun bescherming. Voor die categorie van minderjarigen streven de in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. uitgevoerde verwerkingen aldus uitsluitend het in artikel 5, tweede lid, 5°, van de bestreden wet vermelde doeleinde na dat bestaat in de hulp bij de bescherming, de begeleiding en de opvolging van die minderjarigen.

Overeenkomstig het finaliteitsbeginsel kunnen gegevens met betrekking tot kinderen van een « foreign terrorist fighter » die in een jihadistisch conflictgebied verblijft of heeft verbleven bijgevolg in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. worden verwerkt, enerzijds, met als doel de kinderen te identificeren die zich in een jihadistische conflictzone bevinden en hun terugkeer naar België voor te bereiden en, anderzijds, met als doel die kinderen na hun terugkeer naar België op een passende en beschermende wijze op te volgen.

Die doelstellingen zijn legitiem.

B.70.4. Krachtens artikel 2, 3°, 1), en artikel 16, eerste lid, van de bestreden wet kunnen de Algemene Administratie van Justitieuizen van de Franse Gemeenschap, het departement Justitiehuis van het Ministerie van de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaams Agentschap Justitie en Handhaving, de Algemene Administratie van de hulpverlening aan de jeugd van de Franse Gemeenschap, het departement Jeugdbijstand van de Duitstalige Gemeenschap en het Vlaams Agentschap Opgroeien, als partnerdiensten, over een recht op toegang tot de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. beschikken « in het kader van hun wettelijke opdrachten van justitiële begeleiding van en toezicht op daders van misdrijven ». Het staat aan de Koning, voor iedere partnerdienst, de aard van het recht op toegang tot de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. en de nadere regels inzake de uitoefening ervan te bepalen (artikel 16, tweede lid, van de bestreden wet). Krachtens artikel 4, § 3, van het koninklijk besluit van 14 juli 2024 beschikken de voormelde diensten over een leesrecht en een schrijfrecht in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R.

In dat verband vermeldt de parlementaire voorbereiding van de bestreden wet :

« In het bijzonder is de opvolging door de Justitiehuizen en de andere in artikel 2, 3°, punt 1), bedoelde agentschappen en diensten in het kader van hun wettelijke opdrachten van justitiële begeleiding van en toezicht op daders van misdrijven beperkt tot de personen ten aanzien van wie deze partnerdiensten een controleopdracht hebben gekregen vanwege een bij wet, decreet of ordonnantie, of op basis van een samenwerkingsakkoord gemachtigde instantie. Teneinde die personen te beogen die in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. zijn opgenomen en die door de justitiehuizen en de bovengenoemde agentschappen en diensten moeten worden opgevolgd, moeten de personen die in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. zijn opgenomen, worden vergeleken met de personen ten aanzien van wie zij een controleopdracht hebben gekregen » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 19).

Aangezien de voormelde diensten slechts als partnerdiensten kunnen worden beschouwd « in het kader van hun wettelijke opdrachten van justitiële begeleiding van en toezicht op daders van misdrijven », kunnen hun toegangsrechten geen betrekking hebben op de opvolging, met het oog op hun bescherming, van de kinderen van een « foreign terrorist fighter » die in een jihadistisch conflictgebied verblijft of heeft verbleven, aangezien die kinderen geen als misdrijf omschreven feiten hebben gepleegd.

B.70.5. De bekritiseerde verwerking van persoonsgegevens is in beginsel pertinent en evenredig ten aanzien van de voormelde doelstelling om de kinderen te identificeren die zich in een jihadistische conflictzone bevinden en hun terugkeer naar België voor te bereiden. Zoals blijkt uit hetgeen is vermeld in B.69.1, heeft die verwerking immers slechts betrekking op een beperkt aantal identificatiegegevens, namelijk de gegevens bedoeld in artikel 6, § 2, 1°, 1), a), i. tot en met v., van de bestreden wet. Het gaat om de naam, voornamen en alias (i.), het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen of van het vreemdelingenregister (ii.), het adres (iii.), het geslacht en/of het gender (iv.), en de geboortedatum, de geboorteplaats en het geboorteland (v.). Daarentegen worden, met name, geen identificatiegegevens verwerkt met betrekking tot de fysieke beschrijving (vii.), foto's (viii.), de elementen in verband met de locatie (xiii.) of de communicatiemiddelen (xiv.) van de betrokken minderjarige, net zomin als de bijzondere categorieën van persoonsgegevens bedoeld in artikel 6, § 2, 1°, 1), c), van de bestreden wet. De verwerkte persoonsgegevens geven derhalve slechts in zeer beperkte mate inzage in het privéleven van de betrokken minderjarige. De verwerking van die gegevens kan worden geacht niet verder te gaan dan hetgeen strikt noodzakelijk is om kennis te hebben van het bestaan van het kind en van zijn band met de

« foreign terrorist fighter », zodat het kan worden geïdentificeerd met het oog op zijn eventuele bescherming en opvolging in België. Daarenboven worden de minderjarigen niet zelf als entiteit in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. opgenomen, hetgeen impliceert dat hun gegevens niet worden weergegeven in geval van een rechtstreekse opzoeking op hun naam, zoals ook blijkt uit de parlementaire voorbereiding vermeld in B.70.2. De verwerking van de gegevens met betrekking tot het kind is steeds afhankelijk van en ondergeschikt aan de opname van de ouder, als entiteit, in de gegevensbank.

De nagestreefde doelstelling kan echter niet verantwoorden dat, zodra de minderjarige kinderen van een « foreign terrorist fighter » die in een jihadistisch conflictgebied verblijft of heeft verbleven, naar België zijn teruggekeerd, de gegevens van die kinderen nog toegankelijk zouden kunnen zijn voor andere diensten dan de diensten die bevoegd zijn voor de opvolging en de bescherming van die kinderen. Een ruimere toegangsmogelijkheid gaat verder dan wat noodzakelijk is om de voormelde doelstelling te bereiken en doet daardoor op onevenredige wijze afbreuk aan het recht op eerbiediging van het privéleven en aan het recht op bescherming van de persoonsgegevens van de betrokken minderjarigen.

Het staat aan de wetgever om het recht op toegang tot de gegevens van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. met betrekking tot minderjarige kinderen van een « foreign terrorist fighter » die in een jihadistisch conflictgebied verblijft of heeft verbleven, na de terugkeer van die kinderen naar België, te beperken tot de voormelde diensten, in het bijzonder de bevoegde gemeenschapsdiensten inzake jeugdbescherming.

B.70.6. Wat betreft de verhouding tussen de twee categorieën van minderjarigen van wie gegevens in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. worden verwerkt (de minderjarigen van twaalf jaar of ouder die als entiteit zijn opgenomen, enerzijds, en de minderjarige kinderen van een « foreign terrorist fighter » die in een jihadistisch conflictgebied verblijft of heeft verbleven, anderzijds), vermeldt de parlementaire voorbereiding bovendien :

« In het kader van de fenomenen terrorisme en extremisme, met inbegrip van het radicaliseringsproces, bestaan er gerechtelijke dossiers en opvolging door de [Lokale task force] die betrekking hebben op minderjarigen die betrokken zijn bij terroristische misdrijven. Ongeacht het gaat om minderjarigen die door hun ouders zijn meegenomen naar een jihadistisch conflictgebied met het oog op de toetreding tot een terroristische organisatie of om minderjarigen die zelf extremistische ideologieën aanhangen in België, is het belangrijk om in die levensfase waarin er een beschermingssysteem bestaat te kunnen optreden om zo snel

mogelijk te kunnen tussenkomen. Gelet op die multidisciplinaire opvolging kunnen de meest passende maatregelen worden genomen in het belang van de jongere en de samenleving.

Zeker in het kader van minderjarigen die door (een van) hun ouders zijn meegenomen terwijl ze jonger waren dan twaalf jaar is het belangrijk dat ze vanaf 12 jaar als entiteit kunnen worden beschouwd – net als de andere categorieën – om hun ideologische evolutie in het gebied en ingevolge hun contacten met extremistische personen in kaart te brengen. Terroristische groeperingen gebruiken ook minderjarigen en omdat ze zijn opgegroeid en zich hebben ontwikkeld in die omgeving kan niet worden uitgesloten dat ze een gevaar vormen. De volwaardige opvolging – dat wil zeggen als entiteit opgenomen in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. – is dus uit voorzorg cruciaal, zowel voor de minderjarige als voor de samenleving.

Indien ze zouden terugkeren naar België, kunnen, doordat ze in aanmerking zijn genomen in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. en op basis van de dreigingsevaluatie (waarbij rekening wordt gehouden met de informatie à charge en à decharge in verband met de ideologie, de intenties, de maatschappelijke context, de eventuele opleidingen of ondernomen acties in het gebied en de psychische problematiek), passende maatregelen worden genomen om die minderjarigen te begeleiden in de best mogelijke omgeving rekening houdend met hun specifieke situatie » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/001, p. 53).

En :

« [De directeur-generaal van het OCAD] merkt op dat de kinderen behalve [in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R.] in de fiche van hun ouders indien ze jonger zijn dan twaalf of als entiteiten indien ze twaalf [jaar] of ouder zijn, in geen enkele andere databank worden opgenomen » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3692/002, p. 18).

Zoals is vermeld in B.63.2, blijkt uit de duidelijke bewoordingen van de voormelde artikelen 2, 4°, 5, tweede lid, 5°, a), en 6, § 2, eerste lid, 1°, 1), en 2°, van de bestreden wet dat een minderjarige enkel als entiteit in de gemeenschappelijke gegevensbank kan worden opgenomen, enerzijds, als hij de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt én, anderzijds, als alle criteria vervat in de definitie van een van de vijf categorieën van entiteiten bedoeld in artikel 2, 7° tot 11°, van de bestreden wet zijn vervuld. Daaruit volgt dat, in tegenstelling tot wat de voormelde uittreksels uit de parlementaire voorbereiding zouden kunnen laten verstaan, het minderjarige kind van een « foreign terrorist fighter » dat naar een jihadistische conflictzone is meegenomen terwijl het jonger dan twaalf jaar was, niet automatisch als entiteit in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. wordt opgenomen vanaf de dag waarop het de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt en enkel op grond van dat feit. Dat kind kan enkel als entiteit in die gegevensbank worden opgenomen wanneer het zelf voldoet aan alle criteria vervat in de definitie van een van de categorieën van entiteiten, bedoeld in artikel 2, 7° tot 11°, van de bestreden wet.

B.71. De tweede grief van het derde middel is gegrond in de in B.70.5 vermelde mate. De bestreden wet dient te worden vernietigd in zoverre zij het recht op toegang tot de gegevens van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. met betrekking tot de minderjarige kinderen van een « foreign terrorist fighter » die in een jihadistisch conflictgebied verblijft of heeft verbleven, na de terugkeer van die kinderen naar België, niet beperkt tot de diensten die bevoegd zijn voor de opvolging en de bescherming van die kinderen, in het bijzonder de bevoegde gemeenschapsdiensten inzake jeugdbescherming.

Voor het overige is de tweede grief van het derde middel niet gegrond, onder voorbehoud van hetgeen is vermeld in B.70.6.

NIET VERBETERDE KOPIE

Om die redenen,

het Hof

1. vernietigt :

- de wet van 29 maart 2024 « tot oprichting van de gemeenschappelijke gegevensbank ‘ Terrorisme, Extremisme, Radicaliseringsproces ’ (‘ T.E.R. ’) en tot wijziging van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, de wet van 30 juli 2018 tot oprichting van lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme en de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt »,

a. in zoverre zij niet erin voorziet dat, bij de verwerking van persoonsgegevens met betrekking tot minderjarigen in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., minstens een personeelslid dient te worden betrokken dat een specifieke opleiding heeft gevolgd en/of beschikt over relevante expertise met betrekking tot de psychosociale situatie van minderjarigen in de context van terrorisme, extremisme en radicalisering;

b. in zoverre zij niet voorziet in de tussenkomst van een onafhankelijke magistraat bij de opname van persoonsgegevens met betrekking tot minderjarigen van minder dan veertien jaar in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R.;

c. in zoverre zij het recht op toegang tot de gegevens van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. met betrekking tot de minderjarige kinderen van een « foreign terrorist fighter » die in een jihadistisch conflictgebied verblijft of heeft verbleven, na de terugkeer van die kinderen naar België, niet beperkt tot de diensten die bevoegd zijn voor de opvolging en de bescherming van die kinderen, in het bijzonder de bevoegde gemeenschapsdiensten inzake jeugdbescherming;

- artikel 4 van dezelfde wet,

a. in zoverre het niet erin voorziet dat, wanneer, enerzijds, de bescherming van het recht van de betrokkene op een daadwerkelijk rechtsmiddel tegen het besluit tot beëindiging van het

controleproces dat vereist en, anderzijds, de in het geding zijnde doelstellingen van algemeen belang zich daar niet tegen verzetten, de informatie aan de betrokkene ruimer kan zijn dan de in artikel 146, tweede lid, van de wet van 30 juli 2018 « betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens » bedoelde informatie;

b. in zoverre het niet erin voorziet dat de betrokken persoon een beroep kan instellen bij een rechtscollège met volle rechtsmacht tegen het besluit van het Controleorgaan op de politionele informatie en het Vast Comité I;

2. onder voorbehoud van de in B.47.5 en B.70.6 vermelde interpretaties en rekening houdend met hetgeen is vermeld in B.22.5, verwerpt het beroep voor het overige.

Aldus gewezen in het Frans, het Nederlands en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 12 maart 2026.

De griffier,

De voorzitter,

Nicolas Dupont

Pierre Nihoul